

Aktualności

Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

PL ISSN 1899-346X

Rok XVIII Nr 4(72) październik–grudzień 2014

Lubelski Festiwal Nauki
Konstruktywizm czy instruktywizm
Jubileusze
Konferencje

■ Warsztaty dla dzieci podczas Pikniku Naukowego na Stadionie Arena. Fot. Dominik Szwałgier

Lubelski Festiwal Nauki

■ Od prawej: prorektor prof. Andrzej Borowy, prodziekan WA prof. Stefania Jezierska-Tys, koordynator XI edycji LFN UP dr Ernest Stawiarz. Fot. Dominik Szwałgier

Szanowni Państwo,

Wybitni naukowcy zostali wyróżnieni nagrodą ministra nauki i szkolnictwa wyższego. Prof. Lena Kolarska-Bobińska wręczyła nagrodę 26 listopada br. na Zamku Królewskim w Warszawie. Badaczy uhonorowano za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne (w trzech kategoriach: badań podstawowych, badań na rzecz rozwoju społeczeństwa i badań na rzecz rozwoju gospodarki); opiekę naukową i dydaktyczną; całokształt dorobku naukowego oraz osiągnięcia organizacyjne.

Trwają prace nad ustawą o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych i edukacyjnych. Jest to odpowiedź na unijną dyrektywę z roku 2010, która powinna być wprowadzona w Polsce już w ubiegłym roku. Projekt był przygotowywany przez Rządowe Centrum Legislacji we współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwem Spraw Zagranicznych. Obecnie jest dyskutowany podczas posiedzeń specjalnej podkomisji sejmowej. Cały czas uwzględniane są postulaty lub propozycje służące lepszej ochronie zwierząt, ale również umożliwiające rozwój nauki. Prof. dr hab. Tomasz M. Gruszecki z Wydz. Biologii i Hodowli Zwierząt, jako członek Komitetu Nauk Zootechnicznych PAN oraz II Lokalnej Komisji Etycznej ds. doświadczeń na zwierzętach przy UP w Lublinie, bierze udział w dyskusji nad projektem zmian w ustawie „Kształtem i nowymi propozycjami zapisów ustawy zainteresowane są dwa wydziały naszego uniwersytetu: Biologii i Hodowli Zwierząt oraz Medycyny Weterynaryjnej. Zainteresowanie to wynika z faktu, że materiałem badawczym dla pracowników tych Wydziałów są zwierzęta lub tkanki zwierzęce. Przed rozpoczęciem badań obowiązkiem autora/autorów jest złożenie wniosku do lokalnej komisji etycznej. W dokumencie podawane jest uzasadnienie podjęcia badań oraz opisywane są poszczególne procedury badawcze. Określana jest również liczba zwierząt oraz poziom inwazyjności wszystkich procedur. Chodzi o to, by nie włączać zbyt dużej liczby zwierząt do eksperymentu lub by procedury nie były zbyt inwazyjne, szczególnie w przypadku, gdy są sposoby umożliwiające realizację badań bez użycia żywych stworzeń. W takich przypadkach autor jest zobowiązany przedstawić alternatywę i wykonać badanie bez udziału zwierząt. Podobnie sprawa ma się z dydaktyką. Wykładowca (osoba odpowiedzialna za realizację przedmiotu) ma obowiązek wystąpienia do komisji etycznej z prośbą o wyrażenie zgody na wykorzystanie zwierząt bądź tkanek podczas zajęć ze studentami.”

W przemówieniu inauguracyjnym rok akad. 2014/15 JM Rektor prof. dr hab. Marian Wesolowski pokreślił m.in. zrealizowanie przez Senat UP oraz Rady Wydziałów wszystkich uchwał,

podjętych w roku akad. 2013/14. Mówił o wprowadzeniu do oferty Uniwersytetu nowych kierunków studiów. Zauważył wzrost liczebności kadry ze stopniem naukowym doktora, doktora habilitowanego i profesora. Zaznaczył, że wśród studentów UP jest 110 studentów zagranicznych oraz ośmiu doktorantów z Iranu. Pełna treść wystąpienia na stronach 2–3.

Dla tych, którzy nie uczestniczyli w uroczystości inauguracji, prezentujemy wykład pt. „Konstruktywizm czy instruktoryzm”, wygłoszony przez prof. Martę Kankofer. Na przykładzie nauk weterynaryjnych przedstawione zostały problemy związane z kształceniem, nurtując studentów i nauczycieli akademickich. Zachęcam do lektury.

Ten i przyszły rok obfituje w jubileusze, dlatego znajdują Państwo w tym numerze relacje z dwóch konferencji z okazji jubileuszu 70-lecia Wydziału Agrobiotechnologii oraz Wydziału Medycyny Weterynaryjnej. W przyszłym roku będziemy pisać o 60-leciu samodzielnej działalności Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Sekcja Żeglarska „Antares” Klubu Uczelnianego AZS UP w Lublinie obchodziła w tym roku 50 lat swego istnienia. O jej historii oraz roli, jaką odegrała w życiu uczelni w artykule pt. „Wartość dodana w edukacji akademickiej” opowiadają jej twórcy.

W numerze prezentujemy sylwetki osób, które uzyskały tytuły profesorów, informacje o organizowanych konferencjach naukowych i działalności Studenckich Kół Naukowych.

Przypominam, że każdy numer „Aktualności UP” można czytać również on-line. Wejście ze strony głównej uniwersytetu lub strony Wydawnictwa UP.

Monika Jaskowiak
redaktor naczelny

Wydania

- 2 Przemówienie inauguracyjne JM Rektora Mariana Wesolowskiego
- 4 Konstruktywizm czy instruktoryzm
- 6 Nowi profesorowie
- 9 Nominacje/Habilitacje/Doktoraty
- 11 XI Lubelski Festiwal Nauki
- 11 Konkurs na najlepszy projekt
- 14 Jubileusz 70-lecia prof. Janusza Łaskowskiego
- 15 Open seminar
- 18 20 lat Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa
- 19 W kwestii habilitacji
- 24 Dyplomy, dyplomy
- 25 Rekrutacja 2014/2015
- 27 Dyplomy i odznaczenia
- 30 Literackie święto
- 31 Salon Maturzystów Perspektywy 2014

Konferencje

- 10 Nauka dla gospodarki i środowiska
- 12 Aspekty zdrowia i chorób u zwierząt i ludzi
- 16 Współczesne ogrodnictwo w Lednicy
- 20 Energia i środowisko
- 21 Budowa i Eksploatacja Maszyn Spożywczych
- 22 Innowacyjność w nauczaniu języków obcych
- 23 Współczesne drobiarstwo
- 30 KoReGa

Wokół nauki

- 26 Wpływ substancji antyodżywczych na zdrowie człowieka

Studenckie koła naukowe

- 28 Wyjazd studyjny SKN Eksplo

Sport

- 32 Wartość dodana w edukacji akademickiej

Jawor

- 34 W X rocznicę wstąpienia do Unii
- 35 Tydzień Kultury i Beskidzkiej

Duszpasterstwo

- 36 Z Łatyczowa do Lublina

Na I stronie okładki kanapki zrobione przez dzieci uczestniczące w projekcie „Kanapka z bakterią” podczas Lubelskiego Festiwalu Nauki.
Fot. Dominik Szwajgiar.

Przemówienie inauguracyjne JM Rektora Mariana Wesołowskiego

Członkowie Społeczności Akademickiej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie! Dostojni Goście!

Najstarsze wydziały Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie – Agrobioinżynierii i Medycyny Weterynaryjnej obchodzą uroczystie, niespełna 2 tygodnie temu, jubileusz 70-lecia działalności. Z tej okazji zorganizowały posiedzenia Rad Wydziału, na których podsumowano zdobycze nauk rolniczych i weterynaryjnych w Lublinie w latach 1944–2014. Szczególną rangę, jak przystało na lewicowych Jubilatów, nadało zorganizowanie z racji jubileuszy konferencjom naukowym, w których udział wzięli uczeni z Polski i wielu ośrodków zagranicznych. Wymiar międzynarodowy konferencji sprawił, że 70-letnie dokonania badawcze i kształceniowe wymienionych Wydziałów stały się powszechnie znane, a po wystąpieniach zaproszonych gości można stwierdzić, iż również uznane.

Ważnym punktem obchodów jubileuszowych naszych najstarszych wydziałów było nadanie na ich wniosek przez Senat Uniwersytetu tytułu doktora honoris causa światowej sławy uczonemu, przyrodnikowi, filozofowi i teologowi księdzu profesorowi Michałowi Hellerowi z Uniwersytetu Papieskiego w Krakowie. Fakt ten zauważono w całej Polsce, przez co jubileuszowe uroczystości na wspomnianych wydziałach zapisały się na trwałe w historii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Rozsławianiu dobrego imienia Uczelni służyć niewątpliwie będą również opracowane z okazji jubileuszy księgi pamiątkowe wydziałów, dokumentujące dorobek wielu pokoleń naszych pracowników.

Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, organizował w mijającym roku akad. 2013/2014 działalność naukowo-badawczą i kształceniową na siedmiu wydziałach. Czyniąc to będziemy również w nadchodzącym roku, a kluczowym punktem tegorocznej inauguracji będzie symboliczna immatrykulacja ponad 2,5 tysiąca studentów pierwszych lat studiów stacjonarnych, niestacjonarnych, wieczorowych, doktoranckich i podyplomowych. Mamy nadzieję, że w nowoczesnych obiektach Uniwersytetu, a nade wszystko wśród wszechstronnie wykształconej kadry nauczycieli akademickich będą się oni czuli jak w rodzinnym domu, co przełoży się na wysokie współczynniki sprawności ich nauczania.

[...]

Szanowni Państwo!

Rozpoczynając niniejsze wystąpienie pragnę podkreślić, że w minionym roku akademickim Uczelnia, mimo otrzymania z resortowego ministerstwa zmniejszonych dotacji na działalność statutową i inną, funkcjonowała bez większych

problemów. Zrealizowano wszystkie uchwały Senatu oraz Rad Wydziałów. Z powodzeniem kontynuowano rozpoczęte inwestycje, podejmowano nowe tematy badawcze, a nade wszystko wprowadzano w życie ambitne i wychodzące naprzeciw gustom absolwentów szkół średnich kierunki i specjalności studiów. Wzrósł także licznie stan kadrowy doktorów, doktorów habilitowanych i profesorów.

Osiągnięcia mijającego roku nie byłyby możliwe bez wsparcia inicjatyw władz Uczelni przez jej pracowników, a także osób spoza Uczelni. Dlatego uważam, że dzisiaj jest dobra okazja do tego, by serdecznie dziękować wszystkim, którzy przyczynili się do sprawnego funkcjonowania Uczelni i jej agend. Serdecznie więc dziękuję dziekanom, prodziekanom, prorektorom, członkom rad wydziału i Senatowi, administracji Uczelni, kierownictwu zakładów doświadczalnych, komisjom senackim oraz samorządom studentów i doktoranckim za umiejętne prowadzenie w życie zarządzeń organów jednoosobowych i kolegialnych Szkoły, a także za umiejętne kreowanie polityki kadrowej wydziałów i jednostek pozawydziałowych oraz sprawne zarządzanie finansami Uczelni i wspólnym mniemem. Myślę, że niekwestionowaną wartością naszej pracy jest także właściwe, nacechowane troską o pracownika i studenta kształtowanie stosunków międzyludzkich, a w rezultacie – brak na tym tle jakichkolwiek nieporozumień.

Podstawową powinnością naszego Uniwersytetu jest kształcenie studentów. Dlatego, podobnie jak w latach poprzednich, w minionym roku starano się sprostać konkurencji na lubelskim rynku edukacyjnym. Rozwijano istniejące kierunki studiów oraz przedstawiono nowe kierunki i specjalności studiów. Cieszy nas zainteresowanie nowymi kierunkami, którymi w nadchodzącym roku akademickim będą: żywienie człowieka i dietetyka na Wydz. Nauk o Żywności i Biotechnologii oraz inżynieria przemysłu spożywczego i transport w in-

żynierii produkcji na Wydz. Inżynierii Produkcji. Wydz. Biologii i Hodowli Zwierząt uruchomił dwie nowe specjalności na kierunku zootechnika – zarządzanie produkcją w chowie zwierząt oraz bioinżynieria i marketing pasz. Łącznie w roku akademickim 2014/2015 będziemy kształcić studentów na 34 kierunkach i 54 specjalnościach studiów.

Atrakcyjność poszczególnych kierunków studiów podczas ostatniej rekrutacji była różna, natomiast najbardziej popularnymi były: weterynaria (o 1 miejsce ubiegało się ponad 9 osób), geodezja i kartografia (8,6 osób), dietetyka (7,9 osób), behawiorystyka zwierząt (5,1 osoby) oraz gospodarka przestrzenna i biotechnologia (4,3 osoby).

Martwi nas fakt, że podczas minionej rekrutacji zgłosiło się do nas mniej kandydatów niż w latach poprzednich. Uwaga ta dotyczy głównie studiów niestacjonarnych. W tym miejscu należy jednak zauważyć, że w przeciwieństwie do lat poprzednich także na niektórych kierunkach studiów stacjonarnych, a mianowicie na rolnictwie, technice rolniczej i leśnej, ogrodnictwie oraz ochronie roślin i kontroli fitosanitarnej odnotowano zauważalny brak chętnych do studiowania. Marginalnym zainteresowaniem cieszyły się zwłaszcza studia na Wydziale Nauk Rolniczych w Zamościu. Skłoniło to władze Uczelni do stopniowego wygaszania funkcjonujących tam od ponad 30 lat studiów stacjonarnych. Według naszej oceny przyczyną takiej sytuacji w Zamościu było wyczerpanie się tamtejszej bazy rekrutacyjnej. Fakt ten oraz niska ocena parametryczna zamojskiego Wydziału doprowadziły do tego, że kontynuowanie studiów w Zamościu stało się dla nas zbyt kosztowne.

W minionym roku akad. UP w Lublinie kształcił 9560 studentów na studiach stacjonarnych (7810 osób), niestacjonarnych (1519) i wieczorowych (231). W inaugurowanym roku 2014/2015 kształcić będziemy 9300 studentów, w tym na studiach stacjonarnych 7730 studentów. Studenci zagraniczni stanowić będą grupę złożoną z 110 osób. Studia doktoranckie realizowane

■ Wręczenie Medalu Komisji Edukacji Narodowej prof. Grzegorzowi Ziębie

będą na szczęście Wydziałach, zaś po raz pierwszy rozpocznie je 23 osoby. Łączna liczba doktorantów wyniosł będzie 146 osób. Novum dla naszego Uniwersytetu będzie kształcenie 8 doktorantów z Iraku i to, że w latach przyszłych liczba doktorantów z tego kraju ulegnie zwiększeniu. Nasz Uniwersytet posiada prawo doktoryzowania oraz habilitacji na wszystkich wydziałach.

W Uczelni w ramach Centrum Kształcenia Ustawicznego prowadzone są studia podyplomowe i kursy dokształcające. W minionym roku akademickim z pierwszej formy kształcenia skorzystało 260 osób, zaś łączna liczba uczestników kursów wyniosła 126 osób. Obecnie w ofercie Centrum Kształcenia Ustawicznego jest 21 kierunków studiów podyplomowych, a nowymi kierunkami są: aranżacje florystyczne, architektura wnętrz ogrodowych i krajobrazowych, gospodarka społeczna na obszarach wiejskich, innowacyjna biogospodarka, ocena jakości agrosurowców i zarządzanie potencjałem turystycznym. Utworzono również 2 kursy dokształcające: lonżowanie koni oraz kurs podstawowy sędziego w dyscyplinie sportowe rajdy konne.

W minionym roku akad. studenci naszego Uniwersytetu aktywnie uczestniczyli w międzynarodowych programach dydaktycznych, w tym w programie edukacyjnym Erasmus. Korzystali oni ze wszystkich możliwych form pomocy studenckiej.

W roku 2013/2014 nasz Uniwersytet promował 2753 absolwentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Dzięki temu łączna liczba dotychczas wypromowanych absolwentów wzrosła do 61 255 osób.

Kończąc omawianie tematyki studenckiej zwracam się do naszych studentów, w tym zwłaszcza do studentów I roku.

Droży młodzi przyjaciele!

Gratuluję wyboru naszej Uczelni. Życzę Wam zdobycia głębokiej i rzetelnej wiedzy. Działajcie aktywnie w kołach naukowych, zespołach artystycznych, sekcjach Akademickiego Związku Sportowego i samorządzie studenckim. Niech czas studiowania w Uniwersytecie

Przyrodniczym w Lublinie będzie wypełniony nie tylko studiowaniem, lecz także spotkaniami z przyjaciółmi i ciekawymi ludźmi.

W minionym roku akad. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie zatrudnił 1781 osobę, natomiast od 1 października 2014 r. zatrudniać będzie 1734 osoby. W tej liczbie znajdować się będzie 793 nauczycieli akademickich (45% ogółu zatrudnionych), a wśród nich 273 osoby (o 20 więcej niż przed rokiem) legitymować się będą statusem samodzielnego pracownika naukowego. Grupę profesorów tytularnych tworzą 132 osoby, czyli o 1 mniej niż przed rokiem. Z satysfakcją informuję, że w minionym roku akad. z rąk Pana Prezydenta RP tytuły naukowe profesora odebrało 10 naszych doktorów habilitowanych (o 4 więcej niż przed rokiem). Byli to: Anna Czech, Dariusz Dzik, Ireneusz Balcicki, Waldemar Gustaw, Marzena Błażewicz-Woźniak, Sławomir Marzec, Zenia Michalajć, Mariusz Gagoś, Mirosław Konopiński, Jadwiga Jaworska-Adamu.

Stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskało 35 doktorów, czyli o 24 więcej niż przed rokiem, zaś stopień naukowy doktora 12 pracowników, tzn. o 1 więcej niż przed rokiem. W nadchodzącym roku na stanowisku profesora zwyczaj. pracować będzie 79 osób, na stanowisku profesora nadzwyczaj. 89 osób, w tym 53 osoby z tytułem naukowym profesora. Najliczniejszą grupę nauczycieli akademickich, stanowić będą, podobnie jak przed rokiem adiunkci – 430 osób, w tym 105 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego.

Zestawiając liczbę nauczycieli akademickich z liczbą studentów, okazuje się, że w roku 2014/2015 na 1 nauczyciela przypadać będzie średnio 12 studentów.

W minionym roku akad. odeszło na emeryturę 42 pracowników Uczelni, w tym: 14 nauczycieli, 7 pracowników inżynieryjno-technicznych, 2 pracowników biblioteki, 9 pracowników administracji oraz 10 pracowników obsługi. Na rentę odeszły 4 osoby. 16 pracowników zwolniono z uwagi na wygaszanie etatów, na których byli zatrudnieni. Ponadto 5 pracowników administracji w Zamościu zmniejszono wymiar etatu, co dało dodatkowo zmniejszenie

zatrudnienia o 1,23 etatu. Uczelnia, by wypełnić minima kadrowe niezbędne do prowadzenia niektórych kierunków studiów, zatrudniać będzie, podobnie jak w latach poprzednich, osoby z zewnątrz. W inaugurowanym roku osób takich będzie 15, a niektóre z nich pochodzą z Ukrainy.

Osobom, które w roku akad. 2013/2014 przeszły na emeryturę, dziękuję za lata pracy w naszym Uniwersytecie. W tym miejscu chciałbym również przywołać pamięć o tych, którzy nie doczekali dzisiejszej inauguracji. Na wieczną służbę do Pana odeszli: prof. Zbigniew Boratyński, prof. Henryk Domżał, mgr Stanisław Ferenc, prof. Stanisław Flieger, prof. Jan Gieroba, prof. Krystyna Gostkowska, dr Marian Lorenkowicz, Stefania Laper, mgr Józef Madej, dr Wojciech Majerowski, prof. Bartłomiej Miczulski, prof. Maria Salomea Prost, prof. Krystyna Radomska-Wawrzyniak i prof. Stanisław Tarkiewicz.

Proszę Państwa o uczczenie pamięci o zmarłych chwilą ciszy i zadumy. Niech spoczywają w pokoju.

Szanowni Państwo!

W minionym roku pracownicy Uczelni ogłosili drukiem 422 publikacje w czasopiśmie JCR, 46 monografi i 116 rozdziałów w monografiach. Realizowano 41 projektów badawczych na kwotę 2,5 mln zł. Zorganizowano 17 konferencji naukowych, w tym 4 międzynarodowe. Do Biura Innowacji i Transferu Technologii zgłoszono 6 wynalazków i 3 wzory użytkowe, a do Urzędu Patentowego RP dokonano 18 zgłoszeń patentowych i 10 wzorów użytkowych. Urząd Patentowy wydał dla naszego Uniwersytetu 4 decyzje o przyznaniu ochrony prawnej. Podpisano również 6 umów o współność prawa z innymi placówkami naukowo-badawczymi.

W minionym roku akad. w sposób niezakłócony wnoszono nowoczesne kliniki weterynaryjne przy ulicy Głębokiej 30. Inwestycję tę pod nazwą Centrum Patologii i Terapii Zwierząt władze rektorskie planują oddać do użytku pod koniec 2014 r. Rozpoczęto wznoszenie pracowni terenowej w Felinie dla Katedry Nasiennictwa i Szkółkarstwa Ogrodniczego oraz przygotowanie niezbędne dokumenty do rozpoczęcia rozbudowy budynku dydaktycznego Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu przy ulicy Leszczyńskiego 58. W sposób planowy prowadzono remonty Domów Studenckich, na które wydatkowano kwotę ponad 8 mln zł.

Kończąc niniejsze wystąpienie, wyrażam przekonanie, że w nadchodzącym roku akademickim Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie odnotuje kolejne sukcesy w pracy naukowo-badawczej i edukacyjnej. W związku z tym całej społeczności uniwersyteckiej życzę pomyślności w życiu osobistym i zawodowym oraz realizacji ambitnych planów.

Dziękuję za uwagę.

Fot. Jacek Piasecki

■ Immatrykulacja studentów

Konstruktoryzm czy instruktoryzm

Wykład inauguracyjny na rok akad. 2014/2015

Tytuł brzmi tajemniczo i prowokująco. Ale przynajmniej, że wybór był celowy i miał za zadanie zainteresować jak najszersze grono słuchaczy. Postaram się za chwilę wszystko wyjaśnić...

W dniu inauguracji nowego roku akademickiego wydaje się oczywiste, że temat, który podejmę, związany będzie z dydaktyką, ale z innego punktu widzenia niż ten, do którego przywykliśmy. Z dydaktyką, która dla części z nas, nauczycieli, jest rutyną, ciężkim obowiązkiem, ale może także być przyjemnością i sprawiać satysfakcję.

Ktoś powie – o czym tu dyskutować – student ma się uczyć, a nauczyciel ma uczyć studenta. Zatem nie o tę oczywistą prawdę tu chodzi, ale o sposób, w jaki to uczenie/uczenie się będzie przebiegać.

W swojej prezentacji będę korzystać z przekładu dydaktyki weterynaryjnej, która jest mi najbliższa, ale wiele zagadnień generalnych jest do wykorzystania także przez nauczycieli innych wydziałów naszej uczelni.

Dydaktyka weterynaryjna ma długą historię, sięga czasów pierwszych szkół weterynaryjnych, które siłą rzeczy oprócz leczenia przekazywały także wiedzę innym. Dydaktyka rozwijała się tak szybko, jak rozwijała się wiedza weterynaryjna i możliwości laboratoryjne, bo na tym opierało się wyjaśnianie zjawisk i reakcji żywych komórek, no i stosowne leczenie. Jedną z najstarszych szkół weterynaryjnych w Europie jest 250-letni Uniwersytet Medycyny Weterynaryjnej we Wiedniu, który ma także bezpośrednie związki z naszym Wydziałem. To dzięki wsparciu i pomocy ówczesnego rektora – prof. Elmara Bamberga – udało nam się pod koniec lat 90. ub. w. wspólnie zrealizować dwa projekty TEMPUS poświęcone harmonizacji naszego *curriculum* weterynaryjnego z innymi wybranymi szkołami w Europie. Młodszą siostrą Wiednia jest ponad 230-letni Uniwersytet Weterynaryjny w Hanowerze. Niedawno powstało tam Centrum Kompetencji e-learningu, dydaktyki, edukacji i badań weterynaryjnych skupiające niemieckojęzyczne wydziały europejskie. Mamy więc dobre wzorce do naśladowania.

Niech mi wolno będzie podzielić się własnymi spostrzeżeniami o dydaktyce na podstawie własnego ponad 25-letniego doświadczenia, a także zdobytego ostatnio przy okazji realizacji projektu VETVIP oraz – co szczególnie podkreślam – wykorzystując dane literaturowe. Aktualnie istnieje szereg czasopism z całkiem wysoką punktacją, które zajmują się dydaktyką jako nauką i publikują interesujące prace z tego zakresu.

Oto kilka przykładów: Educational Researcher 50 pkt ministerialnych, Medical Education 45 pkt (IF 3,5), Journal of Veterinary Medicine Education 20 pkt, Academic Medicine 40 pkt (IF 3,2). Ze względu na wysokie parametry bibliometryczne wydają się być wiarygodne i warte cytowania.

Celem mojej prezentacji będzie przedstawienie problemów dydaktycznych nurtujących zarówno studentów, jak i nauczycieli, a także próba odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule oraz sugestie na nowy rok akademicki.

Dydaktyka to proces dwustronny, jak reakcje utleniania i redukcji w chemii. Zarówno uczący, jak i uczony muszą się w ten proces odpowiednio zaangażować. Niestety, stopień zaangażowania zarówno nauczycieli, jak i studentów bywa różny i to nasz pierwszy problem.

Złe przygotowanie studentów ze szkoły średniej w zakresie metod uczenia się niesie za sobą kolejne problemy i frustracje studentów, ponieważ ich praca nie spełnia oczekiwań nauczycieli. Ale czy zawsze nauczyciele precyzyjnie jasno i wyraźnie, czego oczekują od studentów?

Frekwencja na wykładach spada – problem dotyczy nie tylko Polski, ale także innych krajów. Wyniki badań wskazują na dwie najczęstsze wymieniane przyczyny – zbyt wczesna godzina wykładu oraz słaba jego jakość. Studenti nie wskazują na przyczynę absencji faktu, że mają dostęp do wykładów zarejestrowanych w Internecie. Ale literatura dydaktyczna potwierdza, że podczas klasycznego wykładu *ex cathedra* przyswajają się tylko 10% przekazywanej wiedzy. Co raz więcej zatem mówi się o interaktywnych wykładach, gdzie studenci wciągani są w nurt wykładu i sami uczą się wtedy znacznie więcej.

Proces przyswajania wiedzy przebiega tak jak nam pozwala biologia. Nie znamy do końca wszystkich procesów biochemicznych przebiegających w mózgu, a pozwalających na zapamiętywanie i pochłanianie wiedzy. Wiemy jednak na pewno, że procesy te nie są identyczne u każdego, a zatem generalizowanie i anonimowość zamiast personifikacji prowadzą do obniżenia motywacji tych, którzy nie radzą sobie z materiałem. Dobrym przykładem byli w przeszłości guwernerzy. Obecnie takie funkcje może spełniać nauka przy udziale komputera, gdzie stworzyć można materiały dedykowane indywidualnym osobom, oceniać postęp i pokazywać błędy.

Nauczyciel musi zatem dostosować sposoby i metody przekazywania wiedzy do potrzeb różnych studentów. Im więcej takich sposobów wykorzystamy, tym więcej studentów lepiej zrozumie

temat. Oczywiście wszystkie sposoby i metody muszą być dostosowane do specyfiki danego przedmiotu. Większość naszych studentów nie potrzebuje motywacji do studiowania jako takiego, potrzebuje natomiast wskazówek, w jaki sposób się uczyć i na co zwrócić uwagę w gąszczu informacji zawartych w nadmiarze dostępnych pozycji książkowych, materiałów internetowych czy notatek starszych kolegów – często zawierających wiele błędów. Wreszcie, jak zintegrować uzyskane fakty w logiczną całość i nadać tej wiedzy praktyczne znaczenie.

Cytując za G. Petty (*Nowoczesne nauczanie*) są osoby uczące się werbalnie oraz uczące się wizualnie. Te pierwsze preferują poznanie tematu stopniowo i powoli, raczej logikę niż intuicję i raczej fakty niż własne doświadczenie. Te drugie wolą poznawać temat od ogółu do szczegółu, raczej intuicję niż logikę. Badania nad procesem uczenia się pozwoliły na stwierdzenie, że studenci najlepiej zapamiętują przekazywane treści, jeśli przyswoili je sobie podczas aktywnego zastosowania wiedzy i przetwarzania informacji. A więc ćwiczenia praktyczne czy dyskusja w grupach są najbardziej efektywne w porównaniu ze słuchaniem czy czytaniem.

Oczywisty efekt ostateczny, czyli kwalifikacje absolwenta, muszą być porównywalne, ale droga do ich może być różna. Dlatego tak istotna jest efektywna ocena jakości kształcenia na różnych poziomach nauki, żeby mieć pewność, z jakim studentem mamy do czynienia.

Znaczącą rolę odgrywa tutaj nauczyciel. To w jego rękach jest wybór, jaki problem/fragment wiedzy i w jaki sposób powinien być przedstawiony. To on dokonuje selekcji, ale i pokazuje, jak przyswoić wymaganą wiedzę i jak ją wykorzystać. To on motywuje do pogłębiania wiedzy i wskazuje, jak się uczyć.

Rola niezaprzeczalna nauczyciela może objawić się na 2 sposoby: jako centralny punkt procesu uczenia lub jako wspomagający proces uczenia dający centralną pozycję studentowi.

Od wielu lat trwają rozważania, na czym dokładnie polega uczenie się. W miarę upływu czasu zdefiniowano kilka teorii opisujących zależności pomiędzy sposobem zachowania, uczenia się a efektami długo- i krótkoterminowymi.

Behawioryzm

Zakładając wielokrotnie powtarzane ćwiczenia, jako sposób na nauczanie się czegoś. Dodatkowo ważnym elementem tej teorii jest nagroda lub pochwala za dobre wykonanie zadania, co wzmacnia zapamiętywanie. Niestety to zapamiętywanie jest krótkotrwałe, stąd potrzeba częstego powtarzania. Behawioryzm nie wyjaśniał

wszystkich aspektów uczenia się i zapamiętywania, stąd pojawiła się konieczność dalszego poszukiwania nowych, szerszych teorii.

Instruktywizm

Zakłada, że nauczyciel stanowi centralny punkt procesu nauczania. Poprzez dawane instrukcje prowadzi studenta, niekoniecznie zwracając uwagę na to, na ile student podąża za tą instrukcją i czy jest w stanie tę instrukcję zrozumieć. Zakłada ona transmisję wiedzy nauczyciela do studenta, mniej uwagi przykłada się do uczenia się. Gubi się gdzieś efekt kształcenia, bo wydaje się, że to, co nauczyciel powie, student musi przyswoić. Tymczasem wystarczy, że student podczas zajęć myśli o niebieskich migdałach, a nauczyciel mówi zbyt szybko i niewyraźnie i już część tej instrukcji nie trafia na właściwy grunt i nie osiągamy oczekiwanego efektu. A zatem to, jak nauczyciel będzie zrozumiany, zależy od studentów, a konkretnie od poziomu ich wiedzy, zainteresowań, dotychczasowych doświadczeń, ale także od tego, czy lubią nauczyciela i od wielu innych czynników, których roli być może wcale sobie nie uświadamiamy.

Według tej teorii student biernie uczestniczy w procesie dydaktycznym, przyswajając bardziej lub mniej efektywnie wiedzę podawaną przez nauczyciela. Jest to łatwiejsze dla obu stron, ale mniej efektywne. Studentom podaje się więc wiedzę odpowiednio przygotowaną, a oni muszą ją sobie przyswoić w tak podany układzie. Oznacza to konieczność przejścia cudzego sposobu przedstawiania informacji i jej interpretacji, a także cudzego sposobu myślenia, czyli prostej reprodukcji. Często skutkiem nieumiejętnego zrozumienia przez studenta zaproponowanej przez nauczyciela logiki faktów i procesów jest uczenie się na pamięć oddzielonych od siebie i niepowiązanych w żadną logiczną całość faktów. Taka wiedza jest nietrwała i student szybko wszystko zapomina. Uważa się, że student powinien najpierw przetworzyć informację, a następnie praktycznie się wykorzystać, dzięki czemu mogą zostać zapamiętane na dłużej.

Konstruktywizm

Zakłada, że to student jest w centrum procesu, a nauczyciel jedynie wspomaga rozumne przyswajanie wiedzy i kieruje aktywnością studenta. Wydaje się, że według tej teorii proces jest bardziej efektywny, ale wymaga więcej pracy od nauczyciela. Jest też bardziej wymagający od studenta. Ważne jest, by w studentach wykształcać samoświadomość, że nauka ma być procesem świadomym, w którym oni sami podejmują najważniejsze decyzje. Co więcej sami studenci powinni być w stanie ocenić swoją własną pracę i wiedzę. Nauczyciel stwarza jedynie odpowiednie środowisko uczenia się.

Przebieg procesu nauczania według konstruktywistów przebiega (zawiera się) w pięciu etapach o ściśle określonej kolejności: rozpozna-

nie wiedzy, porównanie z tym, co już jest znane, integracja znanej wiedzy z nową, praktyczne wykorzystanie nowej wiedzy oraz samodzielne zauważenie pogłębienia wiedzy przez dodanie nowej. Jest to zbliżone z taksonomią Blooma, który także wyodrębnił niezbędne w procesie uczenia się etapy i zadania.

Ten model kształcenia wymaga niewielkich grup studenckich, co pozwala na lepsze wykorzystanie różnych form dydaktycznych dostosowanych do potrzeb poszczególnych studentów i lepsze monitorowanie postępów. Zaletą tego modelu jest aktywizacja myślenia studentów, zachęcanie do samodzielnego działania i zdobywania nowej wiedzy poprzez wszystkie umiejętności poznawcze, a także osobistego zaangażowania. A długotrwałe zapisanie w pamięci określonej wiedzy nie jest efektem jej wielokrotnego powtarzania, ale raczej skutkiem przebiegających na wyższych poziomach operacji myślowych, które są niezbędne do tego, aby student mógł rozwiązać jakiś problem, czyli wykorzystać praktycznie nabytą wiedzę.

Nauczyciel może trafić na dwa rodzaje studentów – aktywnych i biernych. Jego zadaniem jest wspomagać tych pierwszych, ale i umiejętnie motywować drugich, oddając w ich ręce odpowiedzialność za własną naukę.

Jeśli chce się osiągnąć dobre efekty kształcenia, ważne jest, aby wszystkie zdolności poznawcze były zaangażowane w proces uczenia się. Warto przypomnieć, co rozumiemy pod pojęciem zdolności poznawczych. Obejmują one: myślenie, zdolność do obserwacji, wyobraźnię, pamięć, uwagę, aspekty emocjonalne.

Rozwijanie zdolności myślenia jest możliwe wtedy, jeśli nie tylko zapamiętywanie, ale także praktyczne i teoretyczne zadania dawane studentom pobudzają ich wysiłek i wyobraźnię. Dochodzi wtedy do rozwoju nie tylko indukcyjnego, ale także dedukcyjnego myślenia. Indukcyjne myślenie rozpoczyna się od szczegółu do ogółu, podczas gdy dedukcyjne od ogółu do szczegółu.

Rozwój pamięci jest wspomagany używaniem pamięci logicznej, opartej raczej na rozumieniu przyczyn poznawanych procesów niż na mechanicznym zapamiętywaniu. Waworyzowanie pamięci na niekorzyść myślenia powoduje, że brakuje integracji wszystkich zdolności poznawczych, brakuje należytej wiedzy i brakuje osiągania zamierzonych efektów.

Podobnie uwaga studentów ma większe znaczenie, gdy indukowana jest zainteresowaniem tematem, a nie strachem czy zwykłą koniecznością zachowania ciszy podczas wykładu.

Motywacja studentów ma także istotne znaczenie. Wyróżnić tu możemy motywację wewnętrzną, która spowodowana jest prawdziwym zainteresowaniem tematem, co stanowi wielkie wyzwanie dla nauczyciela. Natomiast motywa-

cja zewnętrzna oparta jest na chęci zaliczenia przedmiotu, a temat nie ma tu znaczenia. Wiadomo, że zrozumienie przynosi intelektualną satysfakcję i przez nadanie kontekstu nauczaniu jest kluczowe dla zapamiętywania. W tym sensie zrozumienie ma znaczenie.

Często w rozważaniach o dydaktyce zapomamy zupełnie o aspektach emocjonalnych, tymczasem student przestraszony i zestresowany z różnych powodów nie jest w stanie przyswajać wiedzy. Student czujący się bezpiecznie na zajęciach jest w stanie skupić swoją uwagę na zadaniach dla niego przeznaczonych.

Jaka zatem jest odpowiedź na pytanie zawarte w tytule – pozostawiam to do oceny każdego nauczyciela indywidualnie... Wciąż jeszcze za mało wiemy o procesie uczenia się, aby zaryzykować jednoznaczne odpowiedzi. Ważne jest jednak na pewno, aby jak najbardziej różnicować proces nauczania i aktywizować studentów do własnej pracy.

Co zatem zrobić, żeby nadchodzący rok akademicki sprawił nam i naszym studentom przyjemność i przyniósł satysfakcję z naszej pracy:

- przygotować zajęcia w taki sposób, aby wszystkie zdolności poznawcze były zaangażowane;
- unikać korzystania tylko z pamięci mechanicznej;
- stosować wiele metod dydaktycznych dostosowanych do specyfiki każdego przedmiotu;
- często oceniać efekty kształcenia zarówno formatywnie, jak i sumatywnie;
- im bardziej zróżnicowany jest proces nauczania, tym lepiej jest wykorzystywany potencjał studenckich mózgów.

Zdaję sobie sprawę, że moja prezentacja ograniczona w czasie i mająca charakter popularyzatorski może budzić niedosyt, ale liczę, że raz wzbudzone zainteresowanie tematem będzie pogłębiane dla dobra naszych studentów.

Z życzeniami pomyślnego nowego roku akademickiego i satysfakcji z pracy dydaktycznej.

Marta Kankofer
Katedra Biochemii
Wydział Medycyny Weterynaryjnej

Inauguracja roku akademickiego 2014/2015

Inauguracja nowego roku akad. 2014/2015 na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie odbyła się 30 września br. w Centrum Kongresowym.

JM Rektor Marian Wesołowski powitał gości przybyłych na uroczystość oraz wygłosił przemówienie. Kluczowym punktem spotkania była symboliczna immatrykulacja ponad 2,5 tys. studentów pierwszego roku, reprezentowanych przez przedstawicieli poszczególnych Wydziałów, którzy złożyli ślubowanie i odebrali indeksy.

Wręczono Medale Komisji Edukacji Narodowej, które otrzymali: dr hab. Marzena Masiełowska, dr hab. Jacek Mazur, dr hab. Wojciech Przystupa, dr hab. Andrzej Stępniewski, dr hab. Paweł Szołt, dr Anna Śmiech, mgr Maria Wójcik, prof. dr hab. Grzegorz Zięba, mgr Anna Zych.

Wykład inauguracyjny zatytułowany „Konstruktywizm czy instruktoryzm?” wygłosiła prof. dr hab. Marta Kankofer.

Prof. dr hab. Stanisław Baran, prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą odczytał fragmenty listów gratulacyjnych, które napłynęły z okazji rozpoczynającego się roku akademickiego. Nadesłał je: prezydent RP Bronisław Komorowski, minister nauki i szkolnictwa wyższego prof. Lena Kolarska-Bobińska, wiceprezes Rady Ministrów Janusz Piechociński, minister rolnictwa i rozwoju wsi Marek Sawicki, konsul honorowy Ukrainy w Chełmie Stanisław Adamiak, rektor UŚ, przewodniczący KRASP prof. Wiesław Baniś, rektor Uniw. Leśno-Technicznego we Lwowie prof. Jurij Tunycja, rektor SGGW prof. Alojzy Szymański, rektor UR w Krakowie prof. Włodzimierz Sady, kmtd stołeczny policji insp. Michał Domaradzki, lubelski kmtd wsi, policji nadinsp. Dariusz Działo, dca wielonarodowej brygady płk dr inż. Dariusz Sobotka, dca wsi, sztabu wojskowego płk. Stanisław Chudzik, prof. Teofil Mazur z UWM, dyr. IUNG-PIB prof. Stanisław Krasowicz, sen. RP Stanisław Gogacz, dyrektorzy wielu instytucji i jednostek badawczych, m.in. prof. Jan Skowronek (Instytut Ekologii Terenów Przemysłowych w Katowicach), prof. Andrzej Mocek (UP w Poznaniu, przew. Komitetu Gleboznawstwa i Chemii Rolnej PAN), Grażyna Kaczmarczyk (prez. zarządu FREISZ), dr Ewa Rusinek Goldszewicz (dyr. Akad. ZOZ), Krzysztof Babisz (lub. kurator oświaty), prawosławny abp lubelski i chełmski Abel, marszałek woj. lub. Sławomir Sosnowski.

red.

Nowi profesorowie Marzena Błażewicz-Woźniak

Prof. dr hab. Marzena Błażewicz-Woźniak urodziła się 23 marca 1962 r. w Lublinie. Po ukończeniu w 1976 r. szkoły podstawowej, kontynuowała naukę w IV Liceum Ogólnokształcącym im. Stefanii Sempołowskiej w Lublinie, w klasie o profilu biologiczno-chemicznym. W latach 1980–1985 studiowała w Uniwersytecie Rolniczym w Plovdiv (Bułgaria) na Wydziale Ogrodniczym. Rokrocznie otrzymywała stypendium naukowe. W latach 1984–85 odbyła 12-miesięczną praktykę w gospodarstwach ogrodniczych i sadowniczych w Bułgarii. Pracę magisterską zatytułowaną „Vlianie na goleminita na klubonolukovitice verhu vremeto na cvetza i kachestvoto na cvetovete pri freziata”, której promotorem była doc. dr hab. Nedialka Nikolaeva, obroniła w 1985 r. Studia ukończyła z wyróżnieniem, za co otrzymała Złotą Odznakę Ministra Edukacji Narodowej Bułgarii.

Po powrocie do Polski w 1985 r. rozpoczęła pracę jako ogrodnik w Zakładach Metalurgicznych „Ursus” w Lublinie. Od 1 października 1985 r. była zatrudniona na stanowisku stażysty ogrodnika, a następnie ogrodnika. W 1986 r. odbyła miesięczny staż produkcyjny w Przedsiębiorstwie Produkcji Ogrodniczej i Kwaciarskiej w Pabianicach pod Łodzią. 16 lipca 1986 r. rozpoczęła pracę w Miejskim Przedsiębiorstwie Zieleni w Lublinie na stanowisku inspektora technicznego – p.o. kierownika rejonu. 12 stycznia 1987 r. rozpoczęła pracę w Akademii Rolniczej w Lublinie na stanowisku starszego technika w Zakł. Uprawy Roli i Nawożenia Inst. Produkcji Ogrodniczej. 1 lipca 1988 r. otrzymała stanowisko asystenta stażysty, a od 1 lipca 1989 r. asystenta w Kat. Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych. W latach 1990 i 1992 odbyła staże naukowe w Zakł. Podstawowych Zagadnień Ulepszenia Gleb Inst. Agrofizyki PAN w Lublinie pod kier. prof. dr hab. Jerzego Lipca. W 1996 r. uzyskała stopień naukowy doktora nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa – uprawa roli i roślin, na podstawie rozprawy doktorskiej pod tytułem „Wpływ czynników agrotechnicznych na wschody, wzrost i plonowanie pietruszki korzeniowej uprawianej na glebie zlewnej o nietrwałej strukturze”. Promotorem pracy był prof. dr hab. Tadeusz Kęsik. Za rozprawę doktorską została nagrodzona Nagrodą Indywidualną II° JM Rektora AR w Lublinie. 1 czerwca 1996 r. otrzymała stanowisko adiunkta w Kat. Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych, w Zakł. Uprawy Roli i Roślin.

5 lipca 2007 r. na podstawie dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej pt. „Wpływ czynników agrotechnicznych na wzrost i plonowanie ko-

pru włoskiego (*Foeniculum vulgare* var. *azoricum* Mill.)” otrzymała stopień naukowy doktora hab. nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa, specjalność uprawa roli i roślin. Jej rozprawa habilitacyjna została wyróżniona Nagrodą Indywidualną II° JM Rektora UP w Lublinie. Z dniem 1 października 2010 r. została mianowana na stanowisko profesora nadzw. w Kat. Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych na Wydz. Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie. Postanowieniem z dnia 5 czerwca 2014 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Centralnej Komisji do

Spraw Stopni i Tytułów nadał jej tytuł profesora nauk rolniczych.

W ciągu ponad 25 lat pracy zawodowej i naukowej prof. Marzena Błażewicz-Woźniak prowadziła zajęcia dydaktyczne (wykłady, ćwiczenia, seminaria) dla studentów kierunku ogrodnictwo, ochrona roślin i kontrola fitosanitarna, architektura krajobrazu na Wydz. Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie. W 2009 r. otrzymała Medal KEN. Wyrazem uznania ze strony studentów była otrzymana z rąk Samorządu Studenckiego w 2007 r. nagroda „Złota Marchewka, dla najbardziej dostępnego nauczyciela” oraz w 2011 r. „Złota Marchewka, dla najbardziej dyspozycyjnego prowadzącego”.

Brała udział w licznych konferencjach w kraju i za granicą. W 2012 r. przebywała na stażu naukowym w Agricultural University Plovdiv (Bułgaria). Efektem kontaktów z ośrodkami naukowymi w Bułgarii było podpisanie w 2012 r. umowy o współpracy naukowej między UP w Lublinie a University of Agriculture in Plovdiv.

W ramach badań prowadzonych w Zakł. Uprawy Roli i Roślin uczestniczyła w realizacji projektów badawczych KBN kierowanych przez prof. dr hab. Tadeusza Kęsika i dr hab. Mirosława Konopińskiego, prof. nadzw. UP. W 2011 r. Zespół został wyróżniony Nagrodą Zespołową I^o JM Rektora AR w Lublinie za osiągnięcia naukowe w latach 2008–2010 w zakresie badań

nad uproszczonymi systemami uprawy roli pod warzywa oraz cykl publikacji dotyczących tej problematyki.

W latach 2009–2013 r. była kierownikiem własnego projektu badawczego pt. „Płonotwórcza i fitosanitarna rola roślin międzyplonowych w bezorkowej uprawie marchwi”, a w latach 2010–2011 kierownikiem projektu badawczego pt. „Wpływ warunków siedliska, ściółkowania i nawożenia azotowego na wzrost i wartość biologiczną czoszku niedźwiedziego (*Allium ursinum* L.)”. Jego efektem była rozprawa doktorska, której była opiekunem naukowym. Obecnie sprawuje opiekę naukową nad realizacją kolejnej pracy doktorskiej.

Głównym obszarem zainteresowań naukowych prof. Marzeny Błażewicz-Woźniak są zagadnienia dotyczące wpływu czynników agrotechnicznych na wzrost i plonowanie roślin ogrodniczych na tle zróżnicowanych warunków klimatycznych i glebowych, a także doskonalenie technologii uprawy roli w aspekcie gospodarowania zrównoważonego ze szczególnym uwzględnieniem wpływu stosowanych zabiegów na środowisko glebowe, plon roślin oraz na stan agrofitycenozy. Wśród tych zagadnień, szczególne miejsce zajmują problemy związane z reakcją roślin na warunki siedliska, na zagęszczenie i zaskorupienie gleby, poprawa warunków kiełkowania, wschodów i wzrostu roślin, uproszczenia w uprawie roli, stosowanie roślin okrywowych i międzyplonowych, ściółkowania i uprawy konserwujących, oddziaływanie zabiegów agrotechnicznych na środowisko glebowe, doskonalenie agrotechniki roślin warzywnych, przyprawowych, leczniczych i ozdobnych, zachwaszczenie upraw ogrodniczych i proekologiczne metody jego regulacji oraz wzajemne oddziaływanie roślin na siebie i na środowisko, a także zachowanie bioróżnorodności w uprawach ogrodniczych i w otoczeniu człowieka. Inspirują ją zagadnienia dotyczące rodzimej flory oraz wykorzystania walorów dekoracyjnych roślin należących do różnych grup użytkowych, jak też gatunków synantropijnych i dziko rosnących. Ważnym rozdziałem w jej pracy badawczej są problemy związane z agrotechniką mało znanych roślin użytkowych.

Dorobek naukowy prof. Marzeny Błażewicz-Woźniak obejmuje 155 pozycji, w tym 64 oryginalne prace twórcze, jedną monografię, 2 rozdziały w monografii, 82 artykuły, komunikaty i doniesienia naukowe na konferencje oraz sympozja krajowe, międzynarodowe i zagraniczne, 5 artykułów popularnonaukowych oraz współautorstwo podręcznika akademickiego pt. „Uprawa roli i roślin z elementami herbológii”. Pod jej kierunkiem wykonano 36 prac magisterskich i 17 inżynierskich. Ponadto konsultowała realizację 11 prac magisterskich. Wykonała liczne recenzje prac doktorskich, magisterskich i inżynierskich, a także artykułów naukowych w czasopiśmie polskich i zagranicznych.

Prof. Marzena Błażewicz-Woźniak jest członkiem Prezydium Lubelskiego Tow. Naukowego w Lublinie, czł. Rady Naukowej Lub. Tow. Wspierania Nauk Farmaceutycznych, czł. Pol-

skiego Tow. Agronomicznego (PTA), Polskiego Tow. Nauk Agrofizycznych (PTNA), Polskiego Tow. Botanicznego (PTB), a także czł. Zarządu Lubelskiego Oddz. Polskiego Tow. Nauk Ogrodniczych (PTNO), gdzie już trzecią kadencję (od 2003 r.) pełni funkcję sekretarza. Drugą kadencję (od 2011 r.) sprawuje funkcję przewodniczącej Rady Naukowej czasopisma Acta Agrobotanica. Od 2005 r. jest członkiem Rady Wydz. Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu. Kilkakrotnie była elektorem w wyborach władz rektorskich i dziekańskich. Była członkiem Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów UP w Lublinie (2008–2012) oraz czł. Komisji Oceniającej Wydz. Ogrodnictwa (2008–2012). Jako czł. Zespołu ds. Wizerunku i Promocji UP w Lublinie była inicjatorem utworzenia strony internetowej UP w Lublinie w portalu Facebook, współtworzyła i brała aktywny udział w redagowaniu strony internetowej Wydz. Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu, a także Uniwersytetu. Była czł. Rady Programowej kierunku ochrony roślin i kontrola fitosanitarna (2012), a obecnie jest czł. Rady Programowej kierunku architektura krajobrazu na Wydz. Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie, a także przewodniczącą Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Obecnie pełni funkcję prodziekana Wydz. Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie na kadencję 2012–2016.

Ireneusz Balicki

Prof. dr hab. Ireneusz Balicki urodził się 14 października 1960 r. w Szydłowie, gdzie w latach 1967–1975 uczęszczał do szkoły podstawowej. W 1975 r. rozpoczął naukę w Technikum Weterynaryjnym w Nowym Targu, które ukończył z wyróżnieniem w 1980 r. Swoje zainteresowania zawodowe poszerzał, studiując na Wydz. Medycyny Weterynaryjnej AR w Lublinie. Studia ukończył w 1985 r., uzyskując dyplom z wyróżnieniem. Pracę zawodową rozpoczął 1 września 1985 r. w Państwowym Zakładzie Leczniczym dla Zwierząt w Piaskach. Od 1 grudnia 1985 r. został zatrudniony początkowo na stanowisku asystenta stażysty, a następnie asystenta i starszego asystenta w Kat. i Klinice Chirurgii Zwierząt Wydz. Medycyny Weterynaryjnej AR w Lublinie.

W czerwcu 1994 r. na podstawie obronionej dysertacji doktorskiej uzyskał stopień naukowy doktora nauk weterynaryjnych. Z dniem 1 października 1994 r. został mianowany na stanowisko adiunkta w Kat. i Klinice Chirurgii Zwierząt. Na podstawie oceny dorobku naukowego i przedstawionej rozprawy habilitacyjnej pt. „Badania nad występowaniem i leczeniem przewlekłego powierzchownego zapalenia rogówki u psów”, 20 października 2005 r. uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego o specjalności chirurgia i okulistyka weterynaryjna.

1 października 2009 r. został zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego UP w Lublinie w Kat. i Klinice Chirurgii Zwierząt AR we Wrocławiu, dwukrotnie w Kat. Chirurgii Ortopedii i Rentgenologii Uniw. Medycyny Weterynaryjnej w Koszycach (Słowacja), w Klinice Chirurgii Zwierząt Wydz. Medycyny Weterynaryjnej Uniw. w Utrechcie (Holandia). Odbił również

5 czerwca 2014 r. Prezydent RP Bronisław Komorowski nadał dr. hab. Ireneuszowi Balickiemu tytuł profesora.

Prof. Ireneusz Balicki odbył staże naukowe i kliniczne w Kat. i Klinice Chirurgii Zwierząt AR we Wrocławiu, dwukrotnie w Kat. Chirurgii Ortopedii i Rentgenologii Uniw. Medycyny Weterynaryjnej w Koszycach (Słowacja), w Klinice Chirurgii Zwierząt Wydz. Medycyny Weterynaryjnej Uniw. w Utrechcie (Holandia). Odbił również

wielotematyczne szkolenia specjalistyczne „Masterclass” z zakresu diagnostyki i terapii chorób narządu wzroku w Genui, Paryżu, Kopenhadze, Berlinie, Triescie, Krakowie i Londynie.

Dotychczasowy dorobek naukowy prof. Ireneusza Balickiego obejmuje łącznie 140 prac, w tym 54 prace oryginalne, 16 prac przeglądowych, 68 doniesienia i referaty na zjazdy krajowe i zagraniczne, 2 ekspertyzy dla potrzeb Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych. Prof. dr hab. Ireneusz Balicki był promotorem dwu przewodów doktorskich. Zainteresowania badawcze prof. Balickiego dotyczą wpływu leków uspokajających i znieczulających na organizm zwierząt i praktycznych sposobów znieczulenia ogólnego, diagnostyki i występowania nowotworów, nowych technik operacyjnych i diagnostycznych chorób chirurgicznych oraz metod rozpoznawania i leczenia chorób narządu wzroku. Spośród wielu prac naukowych na podkreślenie zasługuje opracowanie nowych metod znieczulenia psów oraz wprowadzenie do praktyki klinicznej skuteczniej, nowej metody leczenia przewlekłego powierzchownego zapalenia rogówki, oraz długotrwałej terapii tej choroby, ograniczającej w bardzo dużym stopniu możliwość komplikacji w porównaniu do metod poprzednich. Zdecydowana większość prac została opublikowana w renomowanych krajowych i zagranicznych czasopiśmie naukowych ta-

kich jak: Bulletin of the Veterinary Institute in Pulawy, Polish Journal of Veterinary Sciences, Medycyna Weterynaryjna, Revue de Médecine Vétérinaire, Veterinary Ophthalmology, Journal of Feline Medicine & Surgery, Acta Veterinaria Hungarica, Journal of Wildlife Rehabilitation, Kleiniernpraxis, Tierärztliche Umschau.

Występuje w roli biegłego w sprawach związanych z okulistyką i anestezjologią weterynaryjną zarówno przed Sądami Powszechnymi, jak i na zlecenia Rzecznika Odpowiedzialności dyscyplinarnej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej. Jego dokonania naukowe i autorytet sprawiły, że jest on recenzentem licznych polskich i zagranicznych projektów badawczych, podręczników i artykułów w czasopiśmie naukowych. Został powołany jako recenzent 5 prac doktorskich i jednego wniosku o nadanie tytułu profesora.

Prowadził wykłady i ćwiczenia ze studentami Wydz. Medycyny Weterynaryjnej z zakresu okulistyki weterynaryjnej, anestezjologii i chirurgii ogólnej oraz chirurgii weterynaryjnej. Kilkakrotnie był wysoko ocenionym nauczycielem akademickim przez studentów Wydz. Medycyny Weterynaryjnej, a w 2014 r. został wybrany do grupy czterech najlepszych nauczycieli akademickich.

Oprócz działalności dydaktycznej na uczelni od czasu powstania Centrum Doskonalenia Kadr Weterynaryjnych w Puławach prof. Ireneusz Balicki regularnie prowadzi wykłady i warsztaty dla lekarzy weterynarii w ramach kształcenia podyplomowego w ramach specjalizacji „Choroby psów i kotów” w Lublinie, a także „Chirurgia zwierząt” we Wrocławiu. Jest cenionym krajowym i zagranicznym wykładowcą. Był wielokrotnie zapraszany na wygłoszenia wykładów akademickich na konferencjach organizowanych zarówno przez Wydziały Medycyny Weterynaryjnej, jak i Krajowe Izby Lekarsko-Weterynaryjne oraz organizacje zawodowe.

Z chwilą podjęcia pracy na uczelni prof. Ireneusz Balicki został członkiem Polskiego Tow. Nauk Weterynaryjnych, w którym przez okres jednej kadencji pełnił funkcję sekretarza Oddz. Lubelskiego. Jest członkiem założycielem Polskiego Stowarzyszenia Lekarzy Weterynarii Małych Zwierząt, był współorganizatorem jego sześciu konferencji. W ramach Stowarzyszenia jest członkiem założycielem Sekcji Okulistycznej, w której był współorganizatorem 5 konferencji okulistycznych i 4 warsztatów. Został powołany na przewodniczącego Sekcji Okulistycznej Komisji Stałej ds. Certyfikacji Wad Wrodzonych Zwierząt towarzyszącej PSLWMZ. Będąc członkiem Prezydium Komisji Stałej ds. Certyfikacji Wad Wrodzonych uczestniczył w przygotowaniu aktów prawnych dotyczących jej struktur organizacyjnych oraz zasad funkcjonowania i nadawania uprawnień do badania i certyfikacji wad wrodzonych. W 2013 r. wraz z międzynarodową grupą 6 specjalistów z zakresu okulistyki weterynaryjnej założył Wschodnioeuropejskie Stowarzyszenie Okulistów Weterynaryjnych.

Prof. Ireneusz Balicki został wybrany na członka do Rady Okręgowej Izby Lekarsko-We-

terynaryjnej w Lublinie, funkcję tę pełnił w latach 1997–2001. Jest czł. The European Society of Veterinary Ophthalmology oraz Lubelskiego Tow. Naukowego. Jest redaktorem tematycznym czasopisma „Okulistyka weterynaryjna”, do powstania którego czynnie się przyczynił.

Działalność naukowo-dydaktyczna i organizacyjna prof. dr. hab. Ireneusza Balickiego była pięciokrotnie nagradzana nagrodami JM Rektora UP w Lublinie.

Waldemar Gustaw

Prof. dr. hab. Waldemar Gustaw urodził się w 1971 r. w Lublinie. W 1996 r. ukończył kierunek technologia żywności i żywienie człowieka na Wydz. Rolniczym Akademii Rolniczej w Lublinie. Od października tego samego roku rozpoczął pracę w Katedrze Technologii Przemysłu Rolno-Spożywczego i Przechowalnictwa AR w Lublinie na stanowisku asystenta. W 2001 r. uzyskał stopień doktora w zakresie nauk rolniczych – specjalność technologia żywności na Wydz. Rolniczym AR w Lublinie. Od 2002 r. zatrudniony na stanowisku adiunkta w Katedrze Technologii Przemysłu Rolno-Spożywczego i Przechowalnictwa, natomiast od 2007 r., po reorganizacji i zmianie nazwy jednostki na Katedrę Biotechnologii, Żywnienia Człowieka i Towaroznawstwa Żywności, przeszedł do nowo utworzonego Zakładu Technologii Mleka i Hydrokoloidów wchodzącego w skład tej Katedry.

W 2009 r. uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego w zakresie technologii żywności i żywienia na Wydziale Technologii Żywności Uniw. Rolniczego w Krakowie. Od października 2012 r. pracuje w Katedrze Technologii Owoców, Warzyw i Grzybów, której został kierownikiem od września 2013 r. 19 lutego 2014 r. Prezydent RP Bronisław Komorowski nadał dr. hab. Waldemarowi Gustawowi tytuł profesora nauk rolniczych. Od marca 2014 zatrudniony na stanowisku profesora nadzw. UP w Lublinie.

Autor i współautor ponad 70 oryginalnych prac twórczych, w tym około 40 w czasopiśmie wyróżnionych w Journal Citation Reports. Głównymi kierunkami pracy badawczej są oddziaływania pomiędzy białkami serwatkowymi a polisacharydami, izolacja i określenie właściwości funkcjonalnych polisacharydów, wykorzystanie mieszanin polisacharydów, jak również mieszanin polisacharydów z białkami mleka w celu modyfikacji właściwości fizykochemicznych produktów mlecznych. W swoich badaniach zajmował się otrzymywaniem mlecznych produktów fermentowanych z dodatkiem bakterii probiotycznych oraz stymulacją wzrostu bakterii fermentacji mlekowej przez białka mleka. W ostatnich latach zajmował się również badaniami związanymi z przydatnością bakterii fermentacji mlekowej w serowarstwie, otrzymywaniem i właściwościami fizykochemiczny-

mi serów zagrodowych i z mleka ekologicznego. Kolejnym zadaniem jest wykorzystanie związków o właściwościach prozdrowotnych pochodzenia roślinnego w technologii żywności.

Uczestniczył w międzynarodowych konferencjach naukowych odbywających się m.in. w Belgii, Czechach, Holandii, Hiszpanii i Ukrainie. Promotor dwóch zakończonych przewodów doktorskich i 25 prac magisterskich. Obecnie jest kierownikiem projektu finansowanego przez Min. Rolnictwa i Rozwoju Wsi, wcześniej brał udział w dwóch projektach finansowanych przez KBN jako główny wykonawca. Recenzował jedną pracę doktorską i kilkadziesiąt publikacji naukowych, w tym kilkanaście dla renomowanych czasopism krajowych i zagranicznych. Od 1996 r. czł. Polskiego Tow. Technologów Żywności Oddz. w Lublinie.

Współuczestniczył w pracach poświęconych tworzeniu nowych kierunków studiów na Wydz. Nauk o Żywności i Biotechnologii. Opracował programy nauczania kilkunastu przedmiotów realizowanych na kierunkach technologia żywności i żywienia człowieka, dietetyka, biotechnologia i towaroznawstwo. Promotor ponad 50 prac magisterskich oraz 30 prac inżynierskich.

Członek Komisji ds. Kadr Naukowych Wydz. Rolniczego (2002–2005), czł. Wydziałowej Komisji do spraw Nauki i Współpracy z Zagranicą WNoŻiB (2005–2012), wydziałowy koordynator Lubelskiego Festiwalu Nauki (2011–2012), przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Promocji Uczelni (2011–2012), od września 2012 – prodziekan ds. studentów i dydaktyki WNoŻiB, kierownik studiów podyplomowych Żywnienie Człowieka i Dietetyka, przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (od 2013).

Z zamiłowania ornitolog. Od 1992 członek Lub. Tow. Ornitologicznego, w latach 2006–2009 czł. zarządu LTO. Współautor kilku artykułów naukowych poświęconych zagadnieniom związanym z ochroną ptaków. Brał udział w kilku projektach badawczych dotyczących ochrony rzadkich gatunków ptaków w Polsce. ■

Nominacje / Habilitacje / Doktoraty

Nadane stopnie doktora habilitowanego

WYDZIAŁ INŻYNIERII PRODUKCJI

dr inż. Zbigniew Kobus

Modelowanie ekstrakcji ultradźwiękowej w układzie ciecz-ciało stałe

Recenzenci:

prof. dr hab. Franciszek Kluza, UP w Lublinie
dr hab. inż. Lucjan Krala, prof. PŁ, Polit. Łódzka
prof. dr hab. inż. Marek Markowski, UWM w Olsztynie
prof. dr hab. Stanisław Peroń, UP we Wrocławiu
10 kwietnia 2014 r.

dr inż. Stanisław Parafiniuk

Konwersja wyników badań pojedynczych rozpylaczy do identyfikacji pracy belki polowej opryskiwacza

Recenzenci:

prof. dr hab. inż. Ryszard Hołownicki, Instyt. Ogrod. w Skierniewicach
prof. dr hab. inż. Janusz Laskowski, UP w Lublinie
dr hab. inż. Adam Józef Lipiński, prof. UWM w Olsztynie
dr hab. inż. Antoni Szewczyk, UP we Wrocławiu
24 kwietnia 2014 r.

dr inż. Katarzyna Kozłowicz

Kształtowanie cech żywności wygodnej poprzez modyfikację jej składu i ukierunkowaną obróbkę zamrażalniczą

Recenzenci:

prof. dr hab. inż. Dariusz Józef Andrejko, UP w Lublinie
prof. dr hab. inż. Piotr Witold Palich, Akad. Morska w Gdyni
prof. dr hab. Dorota Witrowa-Rajchert, SGGW w Warszawie
dr hab. Adam Figiel, prof. nadzw., UP we Wrocławiu
15 maja 2014 r.

dr inż. Leszek Rydzak

Impregnacja surowców roślinnych w warunkach obniżonego ciśnienia

Recenzenci:

prof. dr hab. Franciszek Kluza, UP w Lublinie
prof. dr hab. inż. Dariusz Choszcz, prof. nadzw., UWM w Olsztynie
prof. dr hab. inż. Dorota Witrowa-Rajchert, SGGW w Warszawie
dr hab. inż. Bogdan Stępień, prof. nadzw., UP we Wrocławiu
29 maja 2014 r.

dr inż. Monika Stoma

Wybrane obszary funkcjonowania przedsiębiorstw sektora rolno-spożywczego w aspekcie wielowymiarowej analizy korzyści z wdrożenia i certyfikacji systemów zapewnienia jakości

Recenzenci:

dr hab. inż. Maciej Kuboń, UR w Krakowie
prof. dr hab. inż. Józef Sawa, UP w Lublinie
dr hab. inż. Bartosz Mickiewicz, ZUT w Szczecinie
prof. dr hab. inż. Jan Pawlak, Instyt. Tech. Przrz. w Warszawie
12 czerwca 2014 r.

dr inż. Zbigniew Krzysiak

Uwarunkowania techniczne i technologiczne procesu czyszczenia ziarna żyta w urządzeniu rotacyjnym

Recenzenci:

prof. dr hab. Mieczysław Szpryngiel, emeryt. prac. UP w Lublinie
dr hab. Dariusz Choszcz, prof. nadzw., UWM w Olsztynie
prof. dr hab. Marek Tukiendorf, Polit. Opolska
prof. dr hab. Tomasz Dobek, ZUT w Szczecinie
24 czerwca 2014 r.

dr inż. Anna Stankiewicz

Wybrane metody i algorytmy identyfikacji modeli stosowanych w reologii materiałów biologicznych

Recenzenci:

prof. dr hab. inż. Roman Hejft, Polit. Białostocka
dr hab. inż. Andrzej Wacław Marciniak, prof. nadzw., WSEiI w Lublinie
prof. dr hab. inż. Ireneusz Białobrzeski, UWM w Olsztynie
prof. dr hab. inż. Jerzy Weres, UP w Poznaniu
3 lipca 2014 r.

WYDZIAŁ AGROBIOINŻYNIERII

dr Aleksandra Głowacka

na podstawie dorobku naukowo-dydaktycznego i organizacyjnego oraz publikacji składających się na osiągnięcie naukowe pt. „Wpływ uprawy pasowej i zabiegów pielęgnacyjnych na zachwaszczenie oraz wielkość i jakość plonów roślin uprawnych”

Komisja habilitacyjna:

przewodniczący: prof. dr hab. Andrzej Kotecki, UP we Wrocławiu
sekretarz: prof. dr hab. Barbara Kołodziej, UP w Lublinie

Recenzenci:

prof. dr hab. Irena Małecka, UP w Poznaniu
dr hab. Stanisław Lenart, SGGW w Warszawie
dr hab. Andrzej Woźniak, UP w Lublinie
członkowie: prof. dr hab. Franciszek Rudnicki, UTP w Bydgoszczy
prof. dr hab. Edward Pałys, UP w Lublinie
Uchwała komisji habilitacyjnej – 21 lipca 2014 r.
Uchwała Rady Wydziału – 24 września 2014 r.

Nadane stopnie naukowe doktora

WYDZIAŁ NAUK O ŻYWNOSCI I BIOTECHNOLOGII

mgr inż. Kamila Borowiec

Aktywności anty-cholinoesterazowe, przeciwtłuszczeniowe i przeciw cukrzycowe owoców borówki czarnej (*Vaccinium myrtillus* L.) w kontekście choroby Alzheimera

Promotor: prof. dr hab. Zdzisław Targoński
25 czerwca 2014 r.

WYDZIAŁ AGROBIOINŻYNIERII

mgr Aneta Puchała

Właściwości biochemiczne gleb parków miejskich na terenach podlegających zróżnicowanemu wpływowi antropogenicznym

Promotor: prof. dr hab. Elżbieta Bielińska
21 maja 2014 r.

mgr inż. Dominika Skiba

Zmienność plonowania i jakości wybranych cech kilku odmian *Helianthus tuberosus* L. w warunkach zróżnicowanego nawożenia mineralnego

Promotor: prof. dr hab. Barbara Sawicka
4 czerwca 2014 r.

mgr inż. Magdalena Stachyra

Badania nad wpływem komunalnego osadu ściekowego na plonowanie i jakość surowca energetycznego mazi trzcinowatej (*Phalaris arundinacea* L.) i sorga uprawnego (*Sorghum bicolor* (L.) Moench ssp. *bicolor*) oraz na wybrane właściwości fizyko-chemiczne i biologiczne gleby.

Promotor: prof. dr hab. Barbara Kołodziej
24 września 2014 r.

70-lecie Wydziału Agrobioinżynierii Nauka dla gospodarki i środowiska

15 września br. na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie odbyły się obchody 70-lecia Wydziału Agrobioinżynierii. Oficjalną część uroczystości w auli Centrum Kongresowego poprowadził dziekan, prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk, wraz z przedstawicielami Rady Wydziału.

Po uroczystym przywitaniu gości prodziekan dr hab. Cezary Kwiatkowski zaprezentował historię Wydziału Agrobioinżynierii i omówił działalność poszczególnych katedr.

Następnie JM Rektor prof. dr hab. Marian Wesotowski, przy pomocy współpracowników, wręczył medale pamiątkowe profesorom, dziekanom, byłym dziekanom i pracownikom UP. Medale otrzymali również profesorowie zagranicznych jednostek naukowych, dyrektorzy i prezesi jednostek gospodarczych, sponsorzy itp.

Po wręczeniu medali dziekani wydziałów rolniczych z różnych jednostek naukowych z Polski złożyli gratulacje na ręce dziekana. Głos zabrali również: prezydent Lublina Krzysztof Żuk, prezydent Ramościa Marcin Zamoycki, poseł na Sejm RP Genowefa Tokarska, rektor UMCS-u prof. Ryszard Dębicki i in.

Po oficjalnej części spotkania rozpoczęła się dwudniowa konferencja naukowa.

Sylvia Ścibak, Aleksandra Smyk

W dniach 15–16 września 2014 r. odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. „Nauka dla gospodarki i środowiska” połączona z obchodami Jubileuszu 70-lecia Wydziału Agrobioinżynierii UP w Lublinie. Uczestniczyło wielu znanych gości m.in. władze rektorskie Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie na czele z JM Rektorem UP w Lublinie prof. dr hab. Marianem Wesotowskim, dziekani Wydziałów UP w Lublinie, dyrektorzy Instytutów badawczych, COBORU, władze Uniwersytetów z Polski oraz naukowcy z kraju, a także z Białorusi, Ukrainy, Litwy, Słowacji i Niemiec. Ponadto swoją obecnością zaszczylicili uroczystości jubileuszowe przedstawiciele administracji wojewódzkiej, prezydenci Lublina i Ramościa, posłowie na sejm, dyrektorzy i prezesi licznych przedsiębiorstw i instytucji.

Prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk dziekan Wydz. Agrobioinżynierii podziękował twórcom Wydziału, którzy z wytrwałością, uporem i godnym do naśladowania entuzjazmem rozwijali ówczesny Wydział Rolny będący w strukturach UMCS. Podkreślił, że Wydział był protoplastą kilku wydziałów UP w Lublinie: Biologii i Hodowli Zwierząt, Inżynierii Produkcji, Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu, Nauk Żywności i Biotechnologii i Nauk Rolniczych. Pogratulował licznych sukcesów absolwentom Wydziału, którzy pełnili bądź pełnią różne niezwykle odpowiedzialne funkcje w gospodarce, samorządach gospodarczych i administracji, m.in. wojewodów, marszałków województw, posłów na sejm, starostów, burmistrzów, wójtów, radnych, dyrektorów i prezesów licznych przedsiębiorstw. Ponadto podkreślił

osiągnięcia aplikacyjne pracowników Wydziału zwłaszcza w zakresie postępu biologicznego, optymalizacji uprawy roślin rolniczych zgodnej z zasadami zrównoważonego rolnictwa oraz badań na rzecz ochrony środowiska.

Rektor UP w Lublinie prof. dr hab. Marian Wesotowski podkreślił dynamikę rozwoju Wydz. Agrobioinżynierii oraz jego wkład w rozwój uczelni i nauk rolniczych i środowiskowych. JM Rektor złożył życzenia dalszych osiągnięć naukowych oraz satysfakcji z pracy badawczej i działalności dydaktycznej wszystkim pracownikom Wydziału, a studentom wytrwałości w zdobywaniu wiedzy. Osiągnięcia naukowo-badawcze i dydaktyczne przedstawił prodziekan dr hab. Cezary Kwiatkowski, prof. nadzw. UP. W swoim wystąpieniu podkreślił, że odpowiedzią Wydziału na nowe wyzwania gospodarki dotyczące badań i potrzeb edukacyjnych było utworzenie nowych kierunków studiów, takich jak: inżynieria środowiska, ekonomia, gospodarka przestrzenna, turystyka i rekreacja, leśnictwo, agrobiznes i bioinżynieria. Kierunki te razem z wcześniej utworzonymi rolnictwem i towaroznawstwem łączą w sobie nauki przyrodnicze i techniczne, skoncentrowane są na pogłębianiu wiedzy i promowaniu nowoczesnych rozwiązań w zakresie produkcji rolnej, ochronie i modelowaniu środowiska w nawiązaniu do zapewnienia zdrowia ludzkiego i promowania zrównoważonego rozwoju. Po wystąpieniu prodziekana Kwiatkowskiego osobom zasłużonym dla Wydz. Agrobioinżynierii zostały wrócone Medale za Zasługi, zaś zaproszeni goście w swoich wystąpieniach złożyli gratulacje i życzenia dalszych sukcesów w nauce i działalności dydaktycznej pracownikom Wydziału.

W pierwszej sesji plenarnej pt. „Nauka wobec wyzwań współczesnego rolnictwa i ochrony środowiska” zostały zaprezentowane cztery referaty. W pierwszym prof. dr hab. Stanisław Baran, prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą UP w Lublinie przedstawił zmiany w finansowaniu badań naukowych w Polsce w nawiązaniu do polityki Unii Europejskiej. W kolejnych wykładach w tej sesji przedstawione zostały problemy produkcji zbóż konsumpcyjnych w Polsce, biologiczne metody rekultywacji gleb skażonych substancjami ropopochodnymi oraz wykorzystanie genomiki w hodowli roślin. Wykłady zaprezentowane w tej sesji były bardzo dobrym wprowadzeniem do zagadnień przedstawianych w dalszej części Konferencji.

Pierwszego dnia odbyły się jeszcze kolejne dwie sesje. W pierwszej anglojęzycznej sesji pt. „Research for modern bioeconomy” naukowcy z kraju i zagranicy zaprezentowali pięć wykładów. Tematyka była zróżnicowana i dotyczyła m.in. wpływu grzybowych występujących w glebie i na roślinach oraz jakości gleby na zdrowie ludzi, biotransformacji keratyny, produkcji bioenergii oraz wykorzystania cisgenyzy do otrzymywania bioproduktów. W drugiej nt. „Postęp agrotechniczny i biologiczny w produkcji roślinnej” naukowcy z różnych ośrodków naukowych w Polsce zaprezentowali sześć referatów.

W drugim dniu konferencji w sesji pod tym samym tytułem zaprezentowano kolejne sześć referatów. Oprócz naukowców z Polski swoje osiągnięcia przedstawiła dr Jana Chovanova z Uniw. w Preszowie. Tematyka zaprezentowanych referatów w tej sesji dotyczyła zagadnień związanych z produktywnością roślin, poprawy jakości plonów, wpływu czynników środowiskowych na planowanie roślin oraz postępu agrotechnicznego i biologicznego w produkcji roślinnej. W kolejnej sesji pt. „Postęp badań w ochronie i kształtowaniu środowiska” zaprezentowano sześć referatów w tym jeden przedstawiony przez prof. Myrosława Sorokę z Uniw. we Lwowie. Tematyka tej sesji dotyczyła zagadnień związanych z badaniem procesów biodegradacji glukozy w glebach, technologii rekultywacji gleb zanieczyszczonych chemicznie, rekultywacji gruntów pogórniczych, ochrony zasobów glebowych i wodnych oraz ochrony różnorodności gatunków roślin na Rostoczu. Oprócz wystąpień w formie referatów uczestnicy Konferencji zaprezentowali swoje osiągnięcia naukowo-badawcze na stu sześciu posterach.

Reasumując Międzynarodowa Konferencja pt. „Nauka dla gospodarki i środowiska” spotkała się z dużym zainteresowaniem środowisk naukowych w Polsce i za granicą. Z jednej strony świadczy to o uznaniu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie i prac realizowanych na Wydziale Agrobioinżynierii w świecie naukowym, z drugiej zaś o ważności problemów badawczych prezentowanych na Konferencji.

Krzysztof Kowalczyk

XI Lubelski Festiwal Nauki

1290 projektów przygotowanych przez 23 organizatorów odbyło się w trakcie XI Lubelskiego Festiwalu Nauki. Pokazy, warsztaty laboratoryjne, dyskusje i wystawy trwały od 20 do 26 września br. i cieszyły się dużą popularnością wśród odwiedzających.

Pracownicy UP w Lublinie byli autorami 162 projektów o łącznej liczbie 323 edycji. Wśród nich 11 odbyło się podczas Pikniku Naukowego, który w tym roku przeniosł się z pl. Litewskiego na nowy stadion Arena Lublin.

Projekty kierowane były do różnych grup wiekowych: zarówno dla dzieci, jak i dla starszej młodzieży i osób dorosłych. Wiele projektów obejmowało pracę warsztatową i angażowało uczestników do samodzielnego wykonywania różnych aktywności. Najwięcej wydarzeń odbyło się na Wydziałach: Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu oraz Medycyny Weterynaryjnej.

Docenając zaangażowanie pracowników zorganizowano uczelniany konkurs na najlepsze projekty. Przyznano w nim dwie równorzędne nagrody za najlepszy projekt: prezentowany podczas Pikniku Naukowego oraz w trakcie prezentacji odbywających się na uczelni, a także dwa wyróżnienia. Komisja Konkursowa pracowała pod kierownictwem prof. dr. hab. Andrzeja Borowego, przew. Komitetu Organizacyjnego XI Lubelskiego Festiwalu Nauki UP w Lublinie.

Uroczyste rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło 17 października w trakcie posiedzenia Senatu Uczelni. JM Rektor prof. dr hab. Marian Wesołowski, wręczając laureatom pamiątkowe dyplomy, podkreślił znaczenie Lubelskiego Festiwalu Nauki dla promocji badań i osiągnięć naukowych.

Należy zwrócić uwagę, że podczas uroczystości zamknięcia Festiwalu, 26 września br., nagrodzone zostały również projekty przez głównego organizatora XI Lubelskiego Festiwalu Nauki, Politechnikę Lubelską, w następujących kategoriach:

Piknik Naukowy – dr hab. Krystyna Pudelska, prof. nadzw UP, dr inż. Katarzyna Pałubka, mgr arch. kraj. Kamila Rojek – „Gramy w zielone”;

Najpopularniejszy z największą liczbą odwiedzających – dr Magdalena Gryzińska, dr hab. Andrzej Jakubczak – „Detektyw XXI wieku – zagadki z DNA”;

Najlepszy projekt studencki – mgr Paulina Kurlak, dr hab. Ewa Tomaszewska, dr Piotr Dobrowolski, prof. dr hab. Antoni Gawron – „Nadwaga – fałszywy przyjaciel. Otyłość – cichy zabójca”.

Kolejna edycja Lubelskiego Festiwalu Nauki już za rok.

Agnieszka Wasilak

■ Kolorowa chemia. Fot. Dominik Szwajgier

■ Piknik Naukowy na Stadionie Arena. Fot. Jacek Piasecki

Konkurs na najlepsze projekty

W bieżącym roku przeprowadzono po raz pierwszy konkurs na najlepsze projekty festiwalowe zgłoszone przez pracowników i studentów Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Konkurs ten uwzględnił dwie kategorie projektów: projekty prezentowane pierwszego dnia podczas Pikniku Naukowego na Stadionie Arena Lublin przy ul. Krochmalnej oraz projekty prezentowane na terenie uczelni podczas kolejnych dni Festiwalu. Projekty piknikowe były oceniane przez trzyosobowe jury, w którego skład wchodził pracownicy uczelni oraz dziennikarka TVP Lublin Małgorzata Siennicka. W tej kategorii pierwsze miejsce (72 pkt na 75 możliwych) uzyskał zespołowy projekt „Gramy w zielone”, którego kierownikiem była dr hab. Krystyna Pudelska, prof. nadzw. UP (Wydz. Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu). Jury doceniło oprawę wizualną projektu oraz atrakcyjne formy angażowania uczestników do różnych aktywności warsztatowych.

Projekty prezentowane na terenie uczelni były oceniane przez uczestników Festiwalu, którzy wypełniali specjalnie w tym celu opracowane ankiety. Elementami ocenianymi były m.in. sposób prezentowania projektu, a szczególnie czynne angażowanie uczestników w jego realizację, możliwość przelozienia wiedzy prezentowanej w ramach projektu na działania praktyczne, kontakt z prowadzącym oraz promocja projektu podczas Festiwalu. Dodatkowo projekty były oceniane przez jury pod kątem ich nowatorstwa oraz znaczenia dla promocji uczelni. W tej kategorii za najlepszy został uznany projekt „Stoi na stacji lokomotywa, a w jej wagonach ucztą prawdziwa” autorstwa mgr inż. Justyny Libery (Wydz. Nauk o Żywności i Biotechnologii). Wyróżnienie uzyskał projekt „Izolacja DNA z roślin”, którego kierownikiem była mgr inż. Magdalena Zapalska (Wydz. Agrobiotechnologii). Ponadto jury przyznało wyróżnienie projektom prezentowanym przez pracowników Biblioteki Głównej, doceniając wyjątkowość stworzonego tutaj klimatu festiwalowego, który przyciągnął liczne i różnorodne grupy uczestników.

Andrzej Borowy

■ Autorki najlepszych projektów. Fot. Agnieszka Wasilak

70-lecie Wydziału Medycyny Weterynaryjnej

Aspekty zdrowia i chorób u zwierząt i ludzi

19 września br. na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie odbyły się obchody 70-lecia Wydziału Medycyny Weterynaryjnej. Część oficjalna uroczystości odbywała się auli Centrum Kongresowego, a prowadził ją dziekan Wydziału, prof. dr hab. Stanisław Winiarczyk.

Obchody rozpoczęły się od krótkiego występu młodzieży z Orkiestry Barokowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej im. Karola Lipińskiego w Lublinie. Po nim nastąpiła zasadnicza część uroczystości.

Prof. Winiarczyk przywitał gości, a następnie omówił historię Wydziału Medycyny Weterynaryjnej, przedstawiając rozwój poszczególnych katedr, i zaprezentował jego infrastrukturę architektoniczną. Podkreślił również znaczenie medycyny weterynaryjnej dla utrzymania zdrowia publicznego.

Po wykładzie dziękana głos zabral JM Rektor prof. dr. hab. Marian Wesołowski. Potem goście, m.in. dziekan Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt UP Eugeniusz Grela, praat Stanisław Sieczka, poseł na Sejm RP Dorota Niedziela, złożyli na ręce prof. Winiarczyka podziękowania oraz gratulacje.

Następnie wykład okolicznościowy na temat aspektów edukacji weterynaryjnej w Europie wygłosił prof. Bernard Hoffman z Uniwersytetu Justus Liebig w Gießen.

Po przerwie obiadowej rozpoczęła się dwudniowa konferencja naukowa.

Sylvia Ścibak, Aleksandra Smyk

W dniach 19–20 września 2014 r. w ramach obchodów 70-lecia Wydziału Medycyny Weterynaryjnej w Lublinie zorganizowano Międzynarodową Konferencję Naukową pt. „Aktualne aspekty zdrowia i chorób u zwierząt i ludzi”. Głównym celem Konferencji było naświetlenie najbardziej aktualnych osiągnięć zespołów badawczych zaangażowanych w rozwój podstawowych i klinicznych nauk weterynaryjno-medycznych. W prezentowanych pracach stosowano nowoczesne metody molekularne umożliwiające wprowadzanie

innowacyjnych koncepcji do znanych mechanizmów regulacyjnych i patogenetycznych, mających odniesienie do wykorzystania w dokładniejszej diagnostyce chorób i terapii. Konferencja podzielona była na sześć sekcji tematycznych:

I. Molekularne aspekty determinujące homeostazę i jej zaburzenia – przewodniczący: prof. dr hab. Ryszard Bobowiec; Zakł. Patofizjologii, Kat. Przedklinicznych Nauk Weterynaryjnych,

II. Współczesne trendy w diagnostyce i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt –

przew.: prof. dr hab. Zbigniew Grądzki; Kat. Epi-zootologii i Klinika Chorób Zakaźnych,

III. Ochrona zdrowia ludzi i zwierząt w stanach zagrożenia – przew.: prof. dr hab. Renata Urban-Chmiel; Zakł. Prewencji Weterynaryjnej i Chorób Ptaków, Inst. Biologicznych Podstaw Chorób Zwierząt,

IV. Aktualne problemy patologii i terapii psów i kotów – przew.: dr hab. Jacek Madany; Zakł. Chorób Wewnętrznych Zwierząt Towarzystwujących, Kat. i Klinika Chorób Wewnętrznych Zwierząt,

■ Absolwenci Wydziału Medycyny Weterynaryjnej z dyplomami z okazji 50-lecia ukończenia studiów. Fot. Jacek Piasecki

V. Praktyczne zastosowanie biotechnologii w rozrodzie koni – przew.: prof. dr hab. Leszek Krakowski Zakł. Andrologii i Biotechnologii Rozrodu, Kat. i Klinika Rozrodu Zwierząt,

VI. Choroby przeżuwaczy – przew.: dr hab. Krzysztof Lutnicki; Zakł. Chorób Wewnętrznych Zwierząt Gospodarskich i Koni, Kat. i Klinika Chorób Wewnętrznych Zwierząt.

Konferencja wzbudziła zainteresowanie nie tylko polskich, ale również zagranicznych specjalistów. Gościliśmy 23 naukowców z Uniwersytetów w Pizie, Uppsali, Wiedniu, Koszycach, Giesse, Walencji i Kijowie, którzy prezentowali najnowsze wyniki swoich badań z zakresu nauk podstawowych i klinicznych. Jubileusz Wydziału wraz z Konferencją zgromadziły 290 uczestników. W sumie nadesłano 25 pełnotekstowych, anglojęzycznych prac badawczych i 103 doniesienia do prezentacji ustnych lub posterowych.

W każdej sekcji najlepsze i najciekawiej prezentowane prace w języku angielskim zostały nagrodzone fachowymi książkami ufundowanymi przez najbardziej znanych w Polsce dystrybutorów książek specjalistycznych (Elsevier, ABE-IPS, Galaktyka). W pierwszej sekcji kol. Łukasz Chrobok z Uniw. Jagiellońskiego został wyróżniony za blyskliwą prezentację dotyczącą roli oreksyn w kształtowaniu szlaku wzrokowego na poziomie podwzgórza. Wyróżniono również ciekawą pracę przygotowaną z udziałem lek. wet. Karola Rycerza (Wydz. Med. Wet. Lublin), w której rozpoznano znaczenie astrocytów okołowodociągowej substancji szarej w integracji różnych wzorów odpowiedzi o charakterze behawioralnym i emocjonalnym.

Prace prezentowane w sekcji drugiej dotyczyły nowoczesnych metod diagnozowania i profilaktyki chorób zakaźnych, nagrodzono tu trzy najbardziej interesujące. Należały do nich prezentacje: dr hab. Jarosława Kabę (SGGW Warszawa) nt. oceny skuteczności testów ELISA w diagnostyce zakażeń lentivirusami (czynniki etiologiczne zapalenia stawów i mózgu u kóz), dr Agaty Bancerz-Kisiel (UWM Olsztyn), która przybliżyła m.in. wyniki badań techniką PCR nad genami patogenności bakterii *Yersinia enterocolitica* u zwierząt dzikich, uważanych za rezerwuar zarazka do zakażeń ludzi i zwierząt domowych. W ostatniej nagrodzonej pracy Tomasz Banach (Wydz. Med. Wet. Lublin), wykorzystując technikę spektrometrii masowej (MALDI-TOF MS), podał molekularne charakterystyki bakterii należących do szczepu *Trueperella pyogenes*, powodujących coraz częściej infekcje w chlewniach świń.

Z kolei w sekcji trzeciej osobami wyróżnionymi były lek. wet. Aleksandra Lewtak-Piłat (PIW Puławy), lek. wet. Diana Stęgerska (Wydz. Med. Wet. Lublin) i lek. wet. Magdalena Łopatek (PIW Puławy). Wymienione osoby przejrzyście zaprezentowały wyniki badań odnośnie: oporności enterokoków izolowanych od zwierząt dzikich na antybiotyki, udziału specyficznych szczepów pałeczek kwasu mlekowego w składzie probiotyków dla drobiu oraz molekularnej charakterystyki bakterii z grupy *Vibrio parahaemolyticus*.

W czwartej sekcji wyróżniono trzy osoby: dr hab. Marta Siemieniuch (PAN Olsztyn), dr Marcin Wrzosek (Wydz. Med. Wet. Wrocław) i lek. wet. Paweł Klimiuk (Wydz. Med. Wet. Lublin). Wymienione osoby przekonująco naświetliły tematykę swoich zainteresowań naukowych w zakresie wyjątkowej czułości nabłonka endometrium kotek w odniesieniu do bakteryjnego lipopolisacharydu, odpowiedzi elektroencefalograficznych (EEG) u psów dotkniętych metaboliczną encefalopatią i wykorzystania immunohistochemicznego obrazowania enzymy topoizomerazy IIa (TOP-2A) w przewidywaniu skuteczności postępowania terapeutycznego przy chłoniakach u psów.

Autoremi najwyżej ocenionych prezentacji w sekcji biotechnologii rozrodu koni byli: dr Agata Zagajczuk (UP Kraków), dr hab. Marta Siemieniuch (PAN Olsztyn) oraz lek. wet. Karol Stasiak (PIW Puławy). Ich prace skupiały się na określeniu roli prolaktyny w wytwarzaniu mleka u klaczy, ocenie markerów przydatnych w diagnostyce *endometritis* u klaczy, a ostatni z wyróżnionych w tej sekcji, przybliżył wyniki oceny końskiego herpeswirusa, wywołującego syndrom obejmujący zaburzenia oddechowe, aborcje i różny stopień neuropatii.

W ostatniej sekcji obejmującej chorób przeżuwaczy byli następujący wyróżnieni: lek. wet. Barbara Furmaga (Wydz. Med. Wet. Lublin), dr Katarzyna Żarczyńska (UWM Olsztyn) oraz dr Justyna Radwińska (UWM Olsztyn). Są to osoby, które badawczo skupiają się na: porównaniu biochemicznych parametrów zębów żyjących w odmiennych warunkach środowiska Bieszczad i Białowieży, ocenie układu antyoksydacyjnego w przebiegu żywieniowej dystrofii mięśni cieląt oraz zmianach koagulacyjnych u cieląt dotkniętych babeszjozą.

Zgłoszone abstrakty opublikowane zostały w materiałach konferencyjnych, natomiast prace pełnotekstowe w sympozjalnym, anglojęzycznym numerze Medycyny Weterynaryjnej.

Integralną częścią Konferencji była prezentacja ofert handlowych i możliwości współpracy z firmami produkującymi sprzęt laboratoryjny, aparaturę, odczynniki i preparaty wykorzystywane w realizacji prowadzonych badań, jak również w lecznictwie weterynaryjnym.

Podczas obchodów jubileuszu Wyd. Medycyny Weterynaryjnej wręczono medale. Medal Ministra Rolnictwa „Zasłużony dla rolnictwa” otrzymali: dr hab. Urszula Kosior-Korzecka oraz prof. Stanisław Winiarczyk, Marta Kankofer, Antonina Sopińska, Grażyna Ziółkowska, Zbigniew Grądzki, Zbigniew Pomorski, Piotr Siłmanowicz, Krzysztof Szulc, Andrzej Wernicki, Zygmunt Wrona. Medal Prezydenta Miasta Lublina otrzymali: prof. prof. Stanisław Winiarczyk, Barbara Majer-Dziedzic, Cezary Kowalski, Krzysztof Kostro, Ireneusz Balicki, Krzysztof Lutnicki. Medalem Pamiątkowym UP w Lublinie uhonorowano najstarszych absolwentów, wśród których znaleźli się: dr Kazimierz Rozmiłowski, prof. Stefan Kossakowski, prof. Bolesław Rubaj, prof. Stanisław Wołoszyn oraz prezes Biowet Puławy lek. wet. Mirosław Grzęda.

Prezes Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych prof. dr hab. Marian Binek wręczył wyróżnienie RESOLUTIO PRO LAUDE dla Pani prof. dr hab. Elżbiety Pelczyńskiej oraz PROF. SCIENTIA VETERINARIA POLONA – prof. dr hab. Ryszardowi Bobowcowi i prof. dr hab. Michałowi Bartoszcze

Samorząd Studencki przyznał wyróżnienie dla najlepszych nauczycieli akademickich i zespołów dydaktycznych. Za prostudencię zespoły zostały uznane: Katedra Higieny Żywności Zwierzęcego Pochodzenia, Zakład Histologii i Embriologii, Zakład Parazytologii i Chorób Inwazyjnych.

Tytuł najlepszego nauczyciela otrzymali: prof. dr hab. Jadwiga Jaworska-Adamu, prof. dr hab. Ireneusz Balicki, dr Jerzy Ziętek, dr Andrzej Milczak, dr Piotr Listos.

Komitet Organizacyjny

■ Wręczenie tytułu najlepszego nauczyciela akademickiego. Na pierwszym planie prof. Ireneusz Balicki. Fot. Jacek Piasecki

Jubileusz 70-lecia prof. dr. hab. inż. Janusza Laskowskiego

Stopień naukowy mgr. inż. otrzymał na Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej w Lublinie. W roku 1976 uzyskał stopień doktora nauk technicznych. Doktorem habilitowanym nauk rolniczych został w roku 1989. W roku 1993 otrzymał tytuł profesora nauk rolniczych, a w 2002 profesora zwyczajnego. W latach 1990–2014 pełnił funkcję kierownika Katedry Eksploatacji Maszyn Przemysłu Spożywczego na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie. Autor licznych publikacji naukowych i popularnonaukowych, pasjonat fotografii, głównie zabytkowych budowli sakralnych i roślin ozdobnych.

Profesor Janusz Laskowski urodził się w 1944 r. w Krasnymstawie, woj. lubelskie. Absolwent Liceum im. Władysława Jagiełły w Krasnymstawie studiował w Wyższej Szkole Rolniczej w Lublinie, uzyskując dyplom magistra inżyniera rolnictwa, specjalizacji mechanizacja rolnictwa. Bezpośrednio po studiach podjął pracę jako wolontariusz, a następnie inżynier ds. badań w Stacji Ochrony Sprzętu Rolniczego przy Kat. Mechanizacji Rolnictwa WSR. W latach 1972–1976 zatrudniony był jako starszy asystent w Zakładzie Przemysłu Rolno-Spożywczego w Inst. Mechanizacji Rolnictwa WSR. Stopień naukowy doktora nauk technicznych na Wydz. Techniki Rolniczej uzyskał w roku 1976.

W latach 1976–1990 zatrudniony był na stanowisku adiunkta w Kat. Maszynoznawstwa i Inżynierii Przemysłu Spożywczego kierowanej przez prof. Józefa Grochowicza. W roku 1989, po przedstawieniu rozprawy habilitacyjnej pt. „Studia nad procesem granulowania mieszanek paszowych”, uzyskał stopień doktora hab. nauk rolniczych. Rok później został kierownikiem tworzonego od podstaw Zakł. Eksploatacji Maszyn Przemysłu Spożywczego, przekształconego od 1993 r. w Kat. Eksploatacji Maszyn Przemysłu Spożywczego, którą kierował do 1 sierpnia 2014 r.

Działalność naukowo-badawcza Profesora skupiona jest wokół problematyki właściwości fizycznych i technologicznych materiałów biologicznych w powiązaniu z procesami obłuskiwania, rozdrabniania, zagęszczania, granulowania, przemiału i wypieku. Do ważniejszych osiągnięć Profesora i jego zespołu (jako najbliższych współpracowników i członków Katedry musimy zaznaczyć, że Profesor zawsze kładł nacisk i podkreślał znaczenie współpracy z nami) można zaliczyć m.in. opracowanie: technologii wykorzystania nasion rzepaku w produkcji granulowanych mieszanek paszowych, technologii obłuskiwania nasion bobiku, teoretycznych podstaw opisu mechanizmu aglomerowania, modelu zagęszczania surowców paszowych, charakterystyki podstawowych właściwości fizycznych surowców ziarnistych i ich podatności na rozdrabnianie oraz aglomerowanie. Liczne prace Profesora dotyczą wykorzystania modeli matematycznych do oceny i modelowania procesu zagęszczania oraz granulowania surowców i mieszanek paszowych.

Profesor zapoczątkował szeroko dziś prowadzone w Katedrze badania nad związkami pomiędzy właściwościami wytrzymałościowymi i technologicznymi zbóż z procesem przemiału i wypieku. Pod jego metodycznym wsparciem prowadzone są prace dotyczące oceny cech ja-

kościowych surowców i produktów zbożowych, takich jak mąka, makarony, pieczywo.

Profesor Laskowski, biele posługuje się językiem francuskim. Ta umiejętność, wsparta naturalną otwartością na ludzi, przez okres dwudziestu lat owocowała współpracą międzynarodową z francuskimi ośrodkami naukowymi INRA. Przez cały okres tej współpracy był pierwszoplanową, wiodącą i inspirującą postacią. Początek kooperacji z ośrodkami naukowymi we Francji był jeszcze w roku 1984 podczas pierwszego sześciomiesięcznego pobytu Profesora w INRA w Nantes. Zrealizowany w trakcie tego pobytu temat dotyczył wykorzystania całych nasion rzepaku w żywieniu zwierząt, a opracowana technologia została wdrożona do praktyki. Wyniki współpracy badawczej z Francją Profesor opublikował w licznych pracach, w tym w języku francuskim. Inny podjęty temat badawczy związany był z obłuskiwaniem nasion bobiku, lubinu i rzepaku. Kolejne inspirowane i kierowane przez Profesora badania dotyczyły właściwości fizycznych surowców i mieszanek paszowych; obszernych studiów nad procesem rozdrabniania i aglomerowania surowców roślinnych oraz wpływu wilgotności na właściwości mechaniczne ziarna i nasion. Większość wspólnych prac zrealizowana została w ramach oficjalnych tematów badawczych jak: *Propriétés physiques et technologie des aliments des animaux*; *Technologie et propriétés physiques des aliments des animaux*; *Technologie et propriétés physiques des matières premières et des aliments des animaux*; *Hydratation des grains de cereales et comportement au broyage*.

Wieloletnia współpraca badawcza Profesora pozwoliła na opracowanie nowych metod badawczych oraz wykorzystanie ich do ustalania ścisłych związków pomiędzy właściwościami

mi ziarna a procesami rozdrabniania, aglomerowania i obłuskiwania, jak też weryfikację teorii przebiegu powyższych procesów. Realizacja ww. badań prowadzona była podczas trzech staży sześciomiesięcznych we Francji oraz ponad dwudziestu misji pracowników INRA i Katedry. Współpraca Profesora z jednostkami francuskimi dała też bardzo wiele nam, pracownikom Katedry, którzy mieliśmy nie tylko okazję poszerzyć czy zrealizować swe plany badawcze, ale też nawiązać bezpośrednie kontakty z naukowcami z Francji (osobiste zabiegania Profesora o zdobywanie, a może – co ważniejsze – o utrzymanie kontaktów międzyлюдzkich i naukowych pozostają dla nas niedoścignione).

Owocem działalności naukowej Profesora jest blisko 400 publikacji naukowych i ponad 160 recenzji.

W swej pracy Profesor wyznaje zasadę, że nauka nie może być prowadzona w odizolowaniu. Z działalności naukową nierozdzielnie związana była jego troska o rozwój kadry naukowej oraz działalność dydaktyczną i wychowawczą. Prowadzone i kierowane przez Profesora prace badawcze pozwoliły na szybki rozwój kadry nie tylko kierowanej przez niego Katedry. Profesor był opiekunem trzech przewodów habilitacyjnych i ośmiu przewodów doktorskich. Wielokrotnie był przewodniczącym lub członkiem komisji wydziałowych związanych z postępowaniem o nadanie tytułu naukowego profesora lub też stopnia doktora habilitowanego i doktora. Jest autorem 49 recenzji na tytuł i stopień naukowy i opiekunem 180 prac magisterskich oraz 42 inżynierskich. My, koleżdy i bezpośredni współpracownicy, podkreślamy troskę i zaangażowanie pana Profesora nie tylko w nasz rozwój naukowy, ale otwartość i pomocną dłoń w życiu codziennym.

Imponujący jest dorobek związany z działalnością organizacyjną i pozauczelnianą Profesora. W latach 1990–1993, 1993–1995 i 1997–2000 pełnił funkcję prodziekana, przyczyniając się do rozwoju Wydziału Techniki Rolniczej. Współtworzył nowe specjalności na Wydziale w zakresie techniki rolnospożywczej.

Z działalnością naukową Profesora wiąże się też aktywna praca w towarzystwach, komitetach i wydawnictwach naukowych. Jest wiceprez. Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa PAN Oddziału w Lublinie; od 2000 r. czł. Zarządu Głównego Polskiego Tow. Agrofizycznego, a od dwóch kadencji wiceprezodowalnym. Od 1993 r. współtworzył jako wiceprezes lubelski oddział Polskiego Tow. Inżynierii Rolniczej, a od 2000 jest czł. Zarządu Polskiego Tow. Inżynierii Rolniczej s.3. w KBN na czas trwania VI i VII konkursu projektów badawczych; Sekcji Techniki w Przetwórstwie Rolno-Spożywczym KTR PAN na kadencję 2003–2006, a w obecnej kadencji jest czł. Komitetu Techniki Rolniczej PAN i przew. Sekcji Techniki w Przetwórstwie Rolno-Spożywczym; Rady Redakcyjnej „Acta Agrophysica” (2001–2013); Komitetu Red. Inży-

nierii Rolniczej (od 2003); Komitetu Red. i Komitetu Nauk. wydawnictwa TEKA Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa PAN; Komitetu Red. Technical Sciences (od 2003); Komitetu Red. i Rady Programowej wyd. MOTROL (od 2004); Lubelskiego Towarzystwa Naukowego (od 1978); od 1993 r. czł. i wiceprezes zarządu (1993–1997) lubelskiego oddziału Polskiego Tow. Inżynierii Rolniczej, od 2000 czł. Zarządu Głównego; czł. rady programowej Francuskiego Studium Podplymowego Organizacji i Zarządzania przy AR w Lublinie (1994–2000). Profesor czynnie bierze udział w pracach Lubelskiego Klubu Rotariańskiego (Rotary Club Lublin).

Za swoje osiągnięcia Profesora zostały wyróżnione szereg nagród, odznaczeń i medali, m.in.: Złoty Krzyżem Zasługi za działania dla państwa i obywateli przekraczające zakres Jego zwykłych obowiązków (1993), najwyższym polskim odznaczeniem za działalność dydaktyczną, Medalem KEN(1996), odznaką Zasłużony dla m. Lublina.

Profesor często wspomina swoje młodość i wędrówki po górach. Do dziś w jego wypowiedziach słychać pasję oraz szacunek do przyrody i tradycji. Wędrówki po bieszczadzkich cerkiewkach, drewniane perelki natury zostały uwiecznione za pomocą obiektywu jego aparatu. Pasią Profesora jest fotografia. Wykonał tysiące zdjęć roślin ozdobnych, polskiego morza oraz zabytków, m.in. kultury sakralnej: drewnianych i murowanych cerkiewek, kaplic i kościołów. Szczególnie chętnie prezentuje pod tym względem obszar południowo-wschodniej Lubelszczyzny, Bieszczad i Podkarpacie. Efektem tego są bogato ilustrowane publikacje, przede wszystkim w kwartalniku „Aktualności” Akademii Rolniczej w Lublinie oraz organizowane wystawy.

Okres naukowej pracy Profesora oraz działalności pozauczelnianej jest wyrazem jego humanizmu. Świadectwem tego jest charytatywna działalność Profesora w Lubelskim Klubie Rotary, w tym autorstwo artykułów w „Listach Rotariańskich” i „Rotarianinie”. Profesor Janusz Laskowski przez kilkanaście lat jako prezydent Sekcji Polskiej Komitetu Polska-Francja zajmował się realizacją wielu akcji i grantów o charakterze charytatywnym na rzecz polskich placówek. Ponadto, a może przede wszystkim, jako koleży Profesora jesteśmy świadkami jego troski o potrzeby, szczęście i swobodny rozwój człowieka. Zawsze mogliśmy liczyć na jego życzliwość, wyrozumiałość i pomoc, które bardzo często wykraczały poza obowiązki czysto zawodowe.

Mamy nadzieję, że jeszcze przez wiele lat będzie Pan, Panie Profesorze, nas wspierał. Dziękujemy i życzymy Panu, dużo zdrowia, uporu w pokonywaniu trudności i niesłabnącej pasji w odkrywaniu przyjemnych stron następnych dni.

Grzegorz Lysiak
Katedra Eksploatacji Maszyn
Przemysłu Spożywczego

Tekst ukazał się w Inżynierii Przetwórstwa Spożywczego 2014, 2/4. 44–46

Open seminar

14 października 2014 r. w Centrum Kongresowym UP w Lublinie odbyła się inauguracja „Open seminar” w roku akad. 2014/2015. O wygłoszenie wykładu inauguracyjnego został poproszony Priv. Doz. Dr. Andreas Börner, dyrektor Banku Genów w Leibniz Institute of Plant Genetics and Crop Plant Research (IPK) w Gatersleben (Niemcy). Jest bardzo znanym i cenionym naukowcem zajmującym się głównie genetyką roślin zbożowych, identyfikacją i lokalizacją oraz mapowaniem genów. Szereg jego prac dotyczy problemów związanych z opracowywaniem markerów DNA sprzężonych z niektórymi genami oraz przechowywaniem i kolekcjonowaniem materiałów roślinnych. Od ponad dziesięciu lat współpracuje z Inst. Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin UP w Lublinie. Obecnie pełni on funkcję przewodniczącego sekcji zajmującej się roślinami zbożowymi w ramach europejskiego stowarzyszenia na rzecz badań dla hodowli roślin EUCARPIA oraz sekretarza EWAC (European Wheat Aneuploid Co-operative). Jest przewodniczącym Międzynarodowego Komitetu Naukowego Konferencji EWAC-EUCARPIA, która odbędzie się w przyszłym roku w dniach 24–29 maja w Lublinie.

Wygłoszony wykład nt. „The Maintenance and Exploitation of Plant Genetic Resources for Food and Agriculture” dotyczył problemów związanych z gromadzeniem, kolekcjonowaniem i przechowywaniem nasion, owoców oraz fragmentów tkanek w warunkach *in vitro* roślin uprawnych i dzikich, a także problemów z doborem warunków przechowywania w celu zapewnienia dobrej przeżywalności przechowywanego materiału. Kolekcjonowanie materiałów roślinnych ma nie tylko znaczenie poznawcze, ale i aplikacyjne. Gatunki dzikie są źródłem wielu cennych genów, zwłaszcza kontrolujących cechy związane z adaptacyjnością oraz z odpornością na stresy biotyczne i abiotyczne i dlatego są często wykorzystywane w wielu programach hodowli roślin na całym świecie. Zawężenie puli genowej odmian roślin uprawnych może być przyczyną dużych strat plonów w latach nieprzyjających. Ostatnie takie zjawisko zanotowano na terenie Polski centralnej i zachodniej dwa lata temu. Brak wystarczającej ochrony siennej oraz znaczne spadki temperatury w styczniu 2012 r. doprowadziły do wymarzenia na dużych powierzchniach uprawy odmian ozimych: pszenicy zwyczajnej, jęczmienia i rzepaku. W wielu krajach, zwłaszcza rozwijających się, pojawiają się groźne w skutkach epifitozje.

Wykład spotkał się z dużym zainteresowaniem studentów i pracowników zwłaszcza Wydz. Agrobioinżynierii, o czym świadczyły niewiele wolnych miejsc w auli Centrum Kongresowego. Po wykładzie obyla się dyskusja dotycząca problematyki przedstawionej w prezentacji.

Wykłady w ramach „Open seminar” zaplanowano na Wydz. Agrobioinżynierii w listo-

padzie 2012 r. Wykłady, referaty i dyskusja odbywają się w języku angielskim, zaś ich tematyka związana jest z najnowszymi i aktualnymi osiągnięciami oraz problemami nauki z różnych dziedzin. Początkowo ta forma aktywności naukowej spotkała się z niewielkim zainteresowaniem ze strony studentów, jak i kadry naukowej, jednak stopniowo ilość uczestników zwiększała się. Spotkania te stanowią dobrą okazję do dyskusji naukowej oraz doskonalenia języka angielskiego, co pozwala nabrać pewności siebie w prezentowaniu wystąpień naukowych, bez których wyjazdy i staże zagraniczne są ubogie. „Open seminar” jest skierowane nie tylko do studentów i pracowników Wydz. Agrobioinżynierii, ale do wszystkich, którzy chcą przedstawić referat, wykład lub warsztaty dotyczące osiągnięć naukowo-badawczych w języku angielskim. Rada Wydz. Agrobioinżynierii powierzyła koordynowanie spotkań z serii „Open seminar” dr Michałowi Nowakowi oraz mgr inż. Magdalenie Zapalskiej z Inst. Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin. Wszystkich zainteresowanych bardzo serdecznie zapraszamy do uczestnictwa w „Open seminar”. Informacje dotyczące tematyki prezentacji oraz miejsca spotkań są dostępne na stronie internetowej Wydz. Agrobioinżynierii.

Krzysztof Kowalczyk, Michał Nowak,
Magdalena Zapalska

Efekty Erasmus

Młodzi ludzie, którzy studiują lub odbywają staż za granicą, nie tylko zdobywają wiedzę w konkretnych dziedzinach, ale także doskonalą swoje kluczowe umiejętności przekrojowe, które są wysoko cenione przez pracodawców. Badania nt. efektów programu wymiany studentów Erasmus pokazuje, że absolwenci z doświadczeniem międzynarodowym znacznie lepiej radzą sobie na rynku pracy. Pięć lat po ukończeniu studiów stopa bezrobocia jest w tej grupie niższa o 23 proc. W badaniach, których wyniki zestawione zostały przez niezależnych ekspertów, uczestniczyło w nim blisko 80 tys. respondentów, w tym studenci i przedsiębiorcy.

Z badania wynika, że podejmując decyzję o zatrudnieniu, 92 proc. pracodawców wybiera osoby o doskonałych przez ten program cechach osobowości, takich jak tolerancja, zaufanie, umiejętności rozwiązywania problemów, ciekawość, znajomość własnych mocnych/słabych stron. Testy przeprowadzone przed okresami wymiany za granicą i po nich pokazują, że u studentów, którzy uczestniczyli w programie Erasmus, te cechy osobowości ujawniają się silniej jeszcze przed wyjazdem na wymianę; po powrocie różnica ta zwiększa się w porównaniu z innymi studentami o średnio 42 proc.

oprac. MJ

Współczesne ogrodnictwo

W dniach 24–26 września 2014 r. w Lednicy (Republika Czeska) odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „Horticulture in quality and culture of life” poświęcona współczesnej roli ogrodnictwa. Spotkanie zostało zorganizowane przez Wydział Ogrodniczy Uniwersytetu Mendla w Brnie oraz Czeskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych. W konferencji wzięło udział ponad 150 uczestników z różnych krajów Europy, Azji i Ameryki Północnej, w tym 22-osobowa grupa pracowników naukowych Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie. Wyjazd na konferencję lubelskich naukowców był częściowo sponzorowany przez lubelski oddział Polskiego Tow. Nauk Ogrodniczych.

Lednice (po polsku Lednica) to niewielkie, sennie miasteczko malowniczo położone na terenie południowych Moraw nad rzeką Dyją. Morawy są historyczną krainą położoną we wschodniej części Czech, a jej północne fragmenty leżą na terenie Polski. Dojazd możliwy jest autobusem z oddalonego o 6 km miasta Břeclav, mającego bezpośrednie międzynarodowe połączenia kolejowe z kilkoma krajami Europy, w tym z Polską.

Obrazy w sekcjach

Uniwersytet Mendla w Brnie, którego jednostką jest Wydział Ogrodniczy w Lednicy, jest blisko związany z lubelską uczelnią, m.in. programem Erasmus. W ostatnich dwóch latach miała miejsce wymiana pracowników jednostek w ramach staży naukowych.

Spotkanie w Lednicy uroczystie otworzył dziekan Wydziału Ogrodniczego doc. dr hab. Robert Pokluda. Dalsza część konferencji odbywała się w sekcjach tematycznych: nowe trendy w technologii ogrodniczej, architektura krajobrazu w kulturze życia oraz jakość produktów ogrodniczych. W każdej sekcji przedstawiono po 6–7 (pierwszego dnia) i 2–10 (drugiego dnia) referatów plenarnych, poświęconych bardzo interesującym zagadnieniom. Autorzy wystąpień poruszyli m.in. tematy dotyczące biotransformacji genetycznych i rozmnażania roślin ogrodniczych, nowych technologii grzewczych wykorzystywanych w obiektach szklarniowych, dawnych i obecnych koncepcji w architekturze krajobrazu, czynników kształtujących jakość świeżych produktów ogrodniczych oraz wpływających na stan roślin pozostających w warunkach stresu abiotycznego. Wykładom towarzyszyły dyskusje naukowe.

Godziny popołudniowe poświęcono sesjom posterowych, w czasie których można było zapoznać się z tematami zgłoszonymi w ramach 136 prezentacji, pogrupowanych zgodnie z trezmi wiodącymi nurtami konferencji. Intensywne spotkania naukowe, duża liczba wykładów i plakatów oraz szeroki wybór tematów sprawiły, że pierwsze dwa dni konferencji upłynęły szybko i bardzo pracowicie. Organizatorzy przygotowali także sesje plenerowe.

Wycieczki tematyczne

Trzeci dzień konferencji obejmował dwie wycieczki tematyczne, dotyczące architektury krajobrazu i ogrodnictwa. Uczestnicy pierwszej wycieczki zapoznali się ze wspaniałym krajobrazem i oryginalną architekturą zespołu parkowo-pałacowego Lednice-Valtice, wielkością i urodą do-

równującego niejednym rezydencjom królewskim. Posiadłość od początku swojego istnienia (pierwsza wzmianka pochodzi z 1222 r.) aż do konfiskaty w 1945 r. należała do arystokratycznego rodu Liechtensteinów, początkowo jednego z najbogatszych arystokratycznych morawskich rodów, od XVII w. także książąt Liechtensteinu. W latach 1544–1585 powstał tu otoczony parkiem renesansowy zamek, wzniesiony w miejscu wcześniejszej gotyckiej twierdzy. Obiekt był później wielokrotnie przebudowywany, dzisiejszy wygląd pałac zawdzięcza ostatniej architektonicznej stylizacji neogotyckiej w połowie XIX w. Park wokół pałacu założony został w XVI stulecie. Obejmuje 200-hektarowy obszar sztucznego krajobrazu – wykopano tu rozległe stawy i posadzono las. Wzniesiono tu też romantyczne ruiny miasta i pojedynczy 60-metrowy minaret w stylu mauretańskim, będący obecnie znakomitym punktem widokowym. Zespół pałacowo-parkowy Lednice-Valtice skupia dwa wspaniałe pałace: Lednice, będące letnią rezydencją rodu Liechtensteinów oraz Valtice, wzniesione jako zimowa siedziba rodu, określane jako jedna z najpotężniejszych i najbardziej znaczących budowli z epoki baroku na Morawach. Ponadto na terenie zespołu znajdują się pałacyki, wieże widokowe i pawilony w stylu romantycznym, klasycystycznym i empire, wspaniale wkomponowane w cały krajobraz ogrodów. Do osobliwości całego zespołu należą sztuczne ruiny zamku Jana, świątynia Diany imitująca rzymski łuk triumfalny i klasycystyczny pałacyk Rybnicki oraz świątynia Apollona. Warto zaznaczyć, że Lednice i Valtice położone są na terenie dawnego Szlaku Bursztynowego, którym przez wieki przewożono ten cenny skarb. Park otaczający te dwie wspaniałe posiadłości, rozciągający się na rozległym i bardzo urozmaiconym terenie, jest dzisiaj nie tylko

■ Lubelska grupa uczestników konferencji. Fot. Marta Mondera

w Lednicy

miejsce wycieczek turystycznych, ale także spacerów okolicznymi mieszkańcami. W 1996 r. zespół pałacowy Lednice i Valtice wraz z parkiem wpisany został na listę światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO.

Winnice

Trasa drugiej wycieczki biegła początkowo niemal w tokańskim krajobrazie, w którym dominowały łagodne wzgórza pokryte równymi rzędami winnic. W Republice Czeskiej znajduje się 377 gmin winiarskich, w których gospodarzy ponad 19 tys. producentów. Łączna powierzchnia rejestrowanych winnic wynosi 17 419 ha. Obszar uprawy winorośli dzieli się na dwa regiony (Czechy i Morawy) oraz sześć podregionów. Trasa wycieczki prowadziła do jednego z podregionów morawskich, nazywanego podregionem veľkopavlovickim, położonego na Wyżynie Hustopečsko-Kyjovskiej utworzonej z wapiennych osadów i lessu. Rzeźba terenu jest tutaj pagórkowata, miejscami wyróżniają się wyższe grzbiety. Jest to centrum produkcji morawskich win czerwonych, powstających w winnicach zajmujących powierzchnię 2006 ha, największą ze wszystkich podregionów morawskich. Uprawiane są głównie szczepy Svatovavřínecké, Frankovka i oprócz Modrégo portugalu, Zweigeltrebe i Rulandskiego modrégo także André. Z białych odmian uprawia się tutaj głównie Veltlínské zelené, Müller Thurgau, Ryzlink vlašský, ale także Sauvignon i Chardonnay.

Wino na Morawach ma swoją tradycję już od czasów rzymskich w III wieku n.e. Charakteryzuje się interesującym spektrum aromatów, obfitością substancji ekstraktywnych i harmonijnym połączeniem pełnego smaku z orzeźwiającą kwasowością w winach białych.

Uczestnicy wycieczki odwiedzili stację hodowlano-winiarską kontynuując produkcję win rozpoczętą w 1901 r. W stacji prowadzone są intensywne prace hodowlane, ze szczególnym uwzględnieniem uzyskania odporności na *Phylloxera vastatrix*. Rezultatem tych działań jest stworzenie 19 odmian i 76 klonów winorośli. Wokół stacji rozciągają się malownicze tereny winnic, obejmujące 43 ha upraw, położone 196–225 m n.p.m. Koniec września okazał się czasem zbioru i produkcji wina, ale także dojrzewania tzw. odmian lodowych, zbieranych w grudniu, a nawet w styczniu.

Jakkolwiek winne rejony Moraw były dla większości uczestników konferencji szczególnie ciekawe, interesująca stała się także pozostała część wycieczki: wizyta w Sonnentor Kräuterhandels GmbH, firmy zajmującej się produkcją ziół, herbat ziołowych, kawy i herbaty, w miejscowości Čejkovice oraz zwiedzanie firmy

SAD CZ zlokalizowanej w miejscowości Němčice specjalizującej się w produkcji sadowniczej (głównie jabłoni i grusze).

Firma Sonnentor została założona w 1988 r. w Waldviertel (Austria) przez Johna Gutmana, jako przedsiębiorstwo zajmujące się produkcją, przetworstwem i sprzedażą ziołowych produktów ekologicznych. Jako logo firmy wybrano uśmiechnięte słońce, symbolizujące ideę zdrowej i bezpiecznej uprawy organicznej. Produkcja ziół na wymienionych warunkach odbywa się dzisiaj nie tylko w Austrii, ale także w Czeskiej Republice oraz innych krajach Europy i świata.

Z kolei przedsiębiorstwo sadownicze SAD CZ, założone w 2010 r., obejmuje obszar 196 ha sadów i pomieszczeń produkcyjnych, w tym przechowalnię z kontrolowaną atmosferą. W uprawie przeważają jabłonie, a główną odmianą pozostaje Golden Delicious (42% upraw), przed odmianami: Jonagold (20%), Idared (19%), Gala (15%). Mniejszy obszar zajmują grusze, z dominującą odmianą Lucasova máslavka (70% upraw), przed odmianami: Erika i Bohemia (12%) oraz Dicolor i Konferencja.

Konferencja ogrodnicza w Lednicy była bardzo interesująca i wyjątkowo dobrze zorganizowana, co nie było proste przy tak szerokiej tematyce naukowej i dużej liczbie uczestników. Największym zainteresowaniem cieszyły się uprawy winorośli, szczególnie dla gości z Europy Północnej (Szwecja, Estonia) i Polski oraz Azji (Tajlandia). Uprawa tych szlachetnych krzewów oraz skomplikowany proces produkcji wina były przedmiotem nie tylko doniesień naukowych, ale także i rozmów towarzyskich. Niejako w cieniu tych zagadnień pozostawały inne tematy sadownicze, chociaż wymiana poglądów na tym polu była także znacząca. Niezależnie od zainteresowań naukowych, wszyscy uczestnicy konferencji lednickiej pozostawali natomiast pod urokiem wspaniałego otoczenia, uśmiechu i gościnności Gospodarzy. Niewątpliwym atutem miejsca konferencji jest sam region południowomorawski, bogaty i niezwykle interesujący pod względem historycznym, krajoznawczym i architektonicznym, a także z uwagi na wspaniałe uprawy sadownicze, dzięki czemu pobyt w Lednicy zawsze należy do udanych i *nomen omen* owocnych.

Renata Nurzyńska-Wierdak

■ Kaplica pałacowa w Lednicy. Fot. Mariusz Szmagara

■ Morawska winnica. Fot. Grażyna Zawisłak

20 lat Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa

Katedra Ekonomiki Ogrodnictwa powstała 1 lutego 1995 r. Utworzenie Katedry było odpowiedzią Wydziału Ogrodnictwa na trwające przemiany gospodarcze w kraju i rolnictwie oraz zapotrzebowanie praktyki ogrodniczej.

Na początku lat 90. XX w. polskie ogrodnictwo znalazło się w nowych warunkach społeczno-gospodarczych i do zapewnienia dalszego rozwoju wymagało wdrożenia nowych rozwiązań w zakresie produkcji, funkcjonowania rynku, handlu i zarządzania. Organizator i pierwszy kierownik Katedry, prof. dr hab. Eberhard Makosza, utrzymywał ścisłe kontakty z sadownikami i szkółkarzami z całego kraju, a zwłaszcza Lubelszczyzny. Stąd też corocznie organizowane były cykliczne zjazdy, szkolenia, konferencje i seminaria, często o zasięgu międzynarodowym, np. „Strategia Rozwoju Polskiego Ogrodnictwa” w 1997 r., „Sadownictwo w krajach środkowo-wschodniej Europy” w 1998 r., XXVIII Międzynarodowy Kongres „Prognosis Future 2004”, w którym wzięło udział ponad 400 uczestników z ponad 30 krajów świata. Konferencje organizowane są przez Profesora nadal, lecz teraz pod szyldem Towarzystwa Rozwoju Sądów Karlowych, którego od 1993 r. jest przewodniczącym Zarządu, a TRSK ma siedzibę przy obecnym Zakładzie Ekonomiki Ogrodnictwa. Zakład i jego pracownicy są zawsze współorganizatorami tych konferencji. Ich uczestnicy – przedstawiciele nauki, doradztwa, produkcji i studenci różnych uczelni – otrzymywały i obszerne materiały, zawierające wyniki badań ekonomicznych w ogrodnictwie. Tematem konferencji były m.in. problemy rozwoju ogrodnictwa w środkowo-wschodniej Polsce, organizowanie i działalność ogrodniczych grup producentów w Polsce (1998 r.), metodyka badania kosztów w ogrodnictwie, ekonomiczne problemy polskiego ogrodnictwa i sposoby ich rozwiązania przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej (1999 r.), szanse i zagrożenia dla krajowego ogrodnictwa po przystąpieniu Polski do UE (2000 r.), marketing w ogrodnictwie (2001 r.), ekonomika i organizacja produkcji owoców jagodowych w Polsce i UE (2003 r.), nowoczesna uprawa drzew pestkowych, ekonomiczne problemy w krajowej produkcji jabłek i drzewek (2003 r.), jakość owoców w aspekcie wymagań prawnych i rynkowych (2010 r.).

Lata działalności Katedry pod kier. prof. E. Makosza to szeroka współpraca nie tylko z praktyką, ale także z europejskimi placówkami naukowymi, m.in. Instytutem Sadownictwa i Warzywnictwa w Bonn, Inst. Sadownictwa, Warzywnictwa i Winorośli w Wädenswill, Inst. Ekonomiki Ogrodnictwa w Hanowerze, sadowniczymi stacjami doświadczalnymi w Wilhelmadorp, Klein Altendorf, Jork, Laimburg i Güttingen oraz Uniw. Stuttgart-Hohenheim, Uniw. Fridricha Wilhelma w Bonn, Białoruskim Inst.

Badawczym Uprawy i Hodowli Owoców w Mińsku, Inst. Ogrodnictwa w Umaniu na Ukrainie i innymi placówkami doświadczalnymi w Austrii, Belgii, Holandii, na Litwie i Węgrzech. Profesor utrzymywał osobiste kontakty z wybitnymi specjalistami z zakresu ekonomiki ogrodnictwa i sadownictwa, takimi jak profesorowie Fritz Lenz i Gerhard Bünemann, doktorzy Walter Hartmann, de Coster, Goedegebure, H. Mantinger i in. Ścisłe kontakty z zagranicznymi placówkami naukowymi owocowały wizytami gości i pracowników tych placówek. Od 1995 r. Katedrę odwiedzali specjaliści z zakresu ogrodnictwa z Ukrainy, Litwy, Holandii, Niemiec i Austrii.

Profesor, który od lat jest propagatorem nowego typu sadu jabłoniowego na podkładkach karlowych i półkarlowych o koronie wrzecionowej, jest również inicjatorem wielu programów o zasięgu krajowym, m.in. unowocześnienia produkcji i sprzedaży śliwek w Polsce, program czereśniowy, modernizacja polskiego sadownictwa do 2010 r. i in. W ramach tych programów pracownicy Katedry wyjeżdżali do Niemiec oraz wspólnie ze studentami do Austrii i Słowenii, a w ramach działalności Koła Naukowego Ekonomistów także do Holandii i Niemiec. W odpowiedzi na zapotrzebowanie praktyki ogrodniczej powołano przy Katedrze stowarzyszenie „Wschodnie Centrum Rozwoju Ogrodnictwa”. Z inicjatywy prof. Makosza i przy czynnym udziale pracowników Katedry polskie owoce były prezentowane na wystawie Fruit Logistyka w Berlinie w 1999 r.

W ciągu 20 lat pracownicy Katedry współpracowali również z wieloma placówkami i instytucjami krajowymi, takimi jak: Komitet Zagospodarowania Ziemi Górskich PAN w Krakowie, IUNG w Puławach, Kom. Nauk Ogrodniczych PAN, Inst. Sadownictwa i Kwaciarstwa w Skierniewicach (obecnie Inst. Ogrodnictwa), Polskie Tow. Nauk Agrotechnicznych, Pol-

skie Tow. Ekonomiczne, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce Oddz. Wojewódzki w Lublinie, Lub. Rynek Hurtowy S.A., Tow. Rozwoju Sądów Karlowych, Fundacja Spółdzielczości Wiejskiej, komitety redakcyjne wydawnictw Hortpress, Plantpress oraz Problemy Zagospodarowania Ziemi Górskich. Obecnie pracownicy Zakładu w dalszym ciągu współpracują z wieloma firmami i gospodarstwami ogrodniczymi oraz grupami producentekimi (Bio Food Roztocze, Bio-Concept Gardenia, Agronom Berries), instytucjami i towarzystwami naukowymi i ogrodniczymi (PIORIN, PTNO, SERIA, IERIGZ, Polskie Tow. Technologów Żywności, Inst. Ogrodnictwa w Skierniewicach, Związek Sadowników RP, TRSK, ODR Końskowola, Sadowniczy Zakład Doświadczalny Brzeźna Sp. z o.o.) oraz jednostkami naukowymi (SGGW, Uniw. Ekonomiczny w Krakowie, Uniw. Gdański, UMCS) i in.

Prace badawcze z zakresu ekonomiki ogrodnictwa początkowo były realizowane przez pracowników w strukturze organizacyjnej Kat. Nasiennictwa i Szkółkarstwa Ogrodniczego. Na początku ich tematyka koncentrowała się na pionierskim badaniu kosztów i ekonomicznej efektywności produkcji sadowniczego materiału szkółkarskiego w warunkach Lubelszczyzny, a ponadto wpływie jakości sadzonek różnych odmian truskawek na wzrost, plonowanie i opłacalność produkcji owoców, ekonomicznej ocenie różnych systemów sadzenia jabłoni, badaniu kosztów produkcji różnych gatunków owoców i rynku ogrodniczego, zwłaszcza na Lubelszczyźnie i w Polsce. W kolejnych latach prowadzono badania popytu na produkty ogrodnicze, ze szczególnym uwzględnieniem roślin ozdobnych i owoców, preferencji w zakupie i spożyciu owoców, dostosowania gospodarstw sadowniczych do zmian w zakresie gospodarowania czynnikami produkcji, poziomu i zmian w funkcjonowaniu rynku ogrodniczego, zmian kosztów i ekonomicznej efektywności pro-

■ Pracownicy Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa. Fot. Jacek Piasecki

dukcji owoców jagodowych, rynku materiału wyściowego ozdobnych roślin cebulowych i kwiatów ciętych w Polsce i w Holandii, jakości handlowej owoców na polskim rynku, zmian jakościowych i ilościowych w produkcji kwiatów, materiału szkółkarskiego, cebul kwiatowych i warzyw oraz sytuacji majątkowo-finansowej podmiotów gospodarczych w sferze agrobiznesu. Badania naukowe prowadzone w ostatnich latach koncentrują się głównie na diagnozie aktualnego stanu i przyszłego potencjału konkurencyjnego polskiego ogrodnictwa, identyfikacji źródeł przewag konkurencyjnych wybranych podmiotów i gałęzi ogrodnictwa, analizie rynku ogrodniczego, ocenie ekonomicznej efektywności produkcji ogrodniczej oraz analizie i ocenie uwarunkowań rozwoju ogrodnictwa w zmieniającym się krajowym i unijnym rynku produktów ogrodniczych.

Działalność naukowo-badawczą pracowników Katedry (obecnie Zakład) zaowocowała opublikowaniem ponad 550 prac, w tym 144 oryginalnych prac twórczych. Wiele prac opublikowano w języku obcym (ponad 30), w krajowych i zagranicznych wydawnictwach. Pracownicy Zakładu są autorami lub współautorami 13 monografi i 2 podręczników akademickich, a kolejny jest w przygotowaniu. Swoje wyniki prezentowali na około 100 konferencjach i kongresach międzynarodowych na Ukrainie, Białorusi, Włoszech, Serbii, Węgrzech, Austrii, Szwajcarii, Niemczech, Chinach, Hiszpanii, Holandii, Chile, RPA, Czechach, Belgii, Litwie, Słowacji, Australii i Nowej Zelandii. Część projektów badawczych (5) realizowanych przez pracowników Katedry była finansowana ze środków KBN i NCN. Pracownicy są również autorami wielu ekspertyz wykonywanych na zlecenie podmiotów zewnętrznych.

W ramach działalności dydaktycznej pracownicy Katedry prowadzili wykłady, ćwiczenia i seminaria na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, pierwszego i drugiego stopnia dla studentów Wydz. Ogrodnictwa (obecnie Wydz. Ogrodnictwa i Architektury Krajobra-

zu), Wydz. Inżynierii Produkcji oraz Agrobioinżynierii. W prowadzeniu zajęć dydaktycznych z Katedrą współpracowali nauczyciele akademicy z SGGW, UMCS i innych jednostek. Od roku 2000 na kierunku ogrodnictwo funkcjonuje specjalność zarządzanie w ogrodnictwie, która przez wiele lat cieszyła się znacznym zainteresowaniem studentów.

Profesor E. Makosz, który od 2002 r. jest na emeryturze, jest autorem ponad 500 publikacji, głównie z zakresu ekonomiki sadownictwa, w tym jednego podręcznika, 4 książek i wielu broszur i artykułów popularnonaukowych. W latach aktywności naukowo-badawczej i dydaktycznej w Kat. Ekonomiki Ogrodnictwa wypromował 6 doktorów i 40 magistrów, zorganizował 40 ogólnopolskich i międzynarodowych konferencji sadowniczych i szkółkarskich w Limanowej i w Lublinie oraz ok. 1000 szkoleń dla sadowników, 18 wyjazdów szkoleniowych polskich sadowników i szkółkarzy do różnych krajów świata. W wyjazdach tych często uczestniczył także pracownicy Zakładu.

W latach 2002–2008 Katedrą kierowała prof. dr hab. Lilianna Jabłońska, w okresie 2008–2009 r. kuratorem Katedry był ówczesny dziekan Wydziału prof. dr hab. Andrzej Borowy, a od 1 stycznia 2010 r. do chwili obecnej Zakładem kieruje dr hab. Eugenia Czernyszewicz, prof. nadzw. UP. Siedziba Zakł. Ekonomiki Ogrodnictwa mieści się w budynku przy ul. Leszczyńskiego 58. W Zakładzie pracuje obecnie 7 nauczycieli akademickich i 1 pracownik inżynierjno-techniczny. W okresie działalności Katedry dwie osoby uzyskały tytuł profesora (Eberhard Makosz i Lilianna Jabłońska), 1 osoba stopień doktora hab. nauk ekonomicznych (Eugenia Czernyszewicz), a 8 stopień doktora nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa – ekonomika ogrodnictwa. Do chwili obecnej pracownicy Katedry wypromowali ogółem 211 magistrów i 54 inżynierów.

Eugenia Czernyszewicz

W kwestii habilitacji

„Jednotematyczność” cyklu publikacji naukowych a „Cykl publikacji powiązanych tematycznie”. Czy ma to jakiegokolwiek znaczenie dla naukowców?

W ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. „o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw” pojawiła się bardzo ważna zmiana, która była zgłaszana przez Radę Młodych Naukowców (RMN) na spotkaniu z przewodniczącym Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów (CK) oraz Ministerstwo Nauki i Szkolnictwo Wyższego przychyliły się do postulatów RMN w przypadku zmiany „jednotematyczności” cyklu publikacji naukowych na „cykl publikacji powiązanych tematycznie” – w art. 16 ww. ustawy, ust. 2 pkt 1 otrzymał brzmienie:

„1) dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części, albo cykl publikacji powiązanych tematycznie”.

Wymóg jednotematyczności cyklu publikacji, którego skreślenie z tego punktu Rada Młodych Naukowców (RMN) proponowała, jest bardzo trudny do spełnienia w sytuacji, gdy wyniki badań są publikowane w okresie kilku lat. Przywiązuje to na długi czas naukowca do jednego, nierzadko wąskiego, tematu badań i często utrudnia podążanie za szybko zmieniającymi się trendami naukowymi. Równocześnie stopień doktora habilitowanego nadawany jest w określonej dyscyplinie naukowej, więc cykl publikacji także musi tej dyscypliny dotyczyć, podobnie jak inne osiągnięcia oceniane przez komisję. Ponadto zdefiniowanie „jednotematyczności” jest bardzo trudne i zależy w dużym stopniu od dyscypliny naukowej, a ze względu na to, iż ocena „jednotematyczności” przedstawionych do oceny prac jest prowadzona przez komisję, może powodować to niepotrzebne wydłużenie czasu oceny wniosku.

Wprowadzenie „cyklu publikacji powiązanych tematycznie” jest o tyle ważne dla naukowców, gdyż daje im możliwość znacznie szerszej współpracy naukowej.

Więcej o działalności Rady Młodych Naukowców (RMN) na stronie internetowej: www.rmn.org.pl

Bartosz Sołowiej
UP w Lublinie

Rada Młodych Naukowców MNiSW

■ Sad w Jastkowie 1995 r. O lewej: Dariusz Paszko, Eugenia Czernyszewicz, Bożena Szafrąńska, Eberhard Makosz. Fot. Archiwum ZEO

Energia i środowisko

W dniach 9–10 października 2014 r. w murach nowoczesnego Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowego Nowych Technik i Technologii w Inżynierii Rolniczej UP w Lublinie odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Energia i środowisko. Produkcja – Logistyka – Zarządzanie”. Jej głównym organizatorem była Katedra Energetyki i Pojazdów (WIP UP w Lublinie). Natomiast współorganizatorami byli: Katedra Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji UP w Lublinie, Katolicki Uniwersytet Jana Pawła II oraz Polskie Tow. Hydrobiologiczne.

Honorowy patronat nad Konferencją objęli: JM Rektor UP w Lublinie prof. dr hab. Marian Wesołowski, marszałek województwa lubelskiego Sławomir Sosnowski oraz prezes Polskiego Tow. Zarządzania Produkcją i przewodniczący Komitetu Inżynierii Produkcji PAN prof. dr hab. inż. Ryszard Knosala. Patronami medialnymi byli: Poradnik Budowlany, Dziennik Wschodni i Radio Lublin.

Zorganizowanie Konferencji nie byłoby możliwe bez pomocy sponsorów: Urzędu Miasta, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, Lubelskiej Izby Rolniczej, Lubelskiego Rynku Hurtowego S.A., spółki ENERCO, LECO Polska Sp. z o.o., Gravit Sp. z o.o., Q&R Polska Sp. z o.o. oraz RK Niedziałek.

Konferencję rozpoczął przewodniczący komitetu organizacyjnego prof. dr hab. inż. Wiesław Piekarski, kier. Katedry Energetyki i Pojazdów, który w swoim wystąpieniu podkreślił, iż priorytetem organizatorów była promocja miasta Lublin i całej Lubelszczyzny. „Chcemy ukazać Lublin jako miasto rozwijające się i będące konkurencyjnym w stosunku do innych ośrodków naukowych, gospodarczych i społecznych w Polsce oraz jako miasto przyjazne środowisku” – mówił Profesor.

Oficjalnego otwarcia Konferencji dokonał – w imieniu JM Rektora Mariana Wesołowskiego – prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. dr hab. inż. Stanisław Baran. Słowo wstępne wygłosił również dziekan WIP prof. dr hab. inż. Andrzej Marczuk. Obaj Profesorowie życzyli udanych wystąpień, owocnych obrad i wymiany doświadczeń skutkujących dalszym rozwojem naukowym w tak ważnym obszarze jakim jest środowisko i energia w aspekcie produkcji, logistyki i zarządzania.

Uczestnicy konferencji reprezentowali wiele ośrodków naukowych: SGGW w Warszawie, UTP w Bydgoszczy, Inst. Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach, UR w Krakowie, AGH w Krakowie, Inst. Nafty i Gazu w Krakowie, Politechniki: Koszalińską, Poznańską, Świętokrzyską, Częstochowską, Śląską, Rzeszowską, Lubelską, Akad. Pomorską w Słupsku, Inst. Nauk Rol-

niczych PWSZ w Chelmie oraz licznie UP w Lublinie. Przybyli także goście z zagranicy: prof. Rodovan Madleňák, prodziekan ds. kontaktów w ramach wymiany ERASMUS – University of Žilina oraz prof. Andrej Novák, kierownik Kat. Transportu Lotniczego – University of Žilina.

Podczas Konferencji odbyło się kilka sesji naukowych, na których wygłoszono referaty i przedstawiono poster, swoją tematyką obejmujące m.in.: możliwości wykorzystania biopaliw płynnych i stałych jako odnawialnych źródeł energii w technologiach zawodowych i rozproszonych, gospodarkę energią, recykling i gospodarkę odpadami, ekonomiczne i logistyczne zarządzanie transportem i dystrybucją w OZE, inżynierię środowiska, gospodarkę wodno-ściekową i ochronę wód, produkcję i zarządzanie w przemyśle, innowacyjność procesów i produktów jako element zrównoważonego rozwoju pomiędzy ochroną środowiska, energetyką i ekonomią.

Uczestnikom Konferencji zaprezentowano również nowoczesne laboratoria WIP, w tym m.in. laboratorium diagnostyki pojazdów – hamownię podwoziową i silnikową oraz laboratorium paliw konwencjonalnych i odnawialnych. Dzień pełen wrażeń naukowych zakończył uroczysty bankiet w Dworcu Ziemiańskim na Felinie, podczas którego goście mogli obejrzeć występ Zespołu Pieśni i Tańca „Jawor” UP w Lublinie.

Drugi dzień rozpoczął się 4-godzinny programem studyjnym – uczestnicy mieli okazję zapoznać się z historią i zabytkami Lublina. Bezpośrednio po programie studyjnym odbyła się kolejna sesja naukowa, po której prof. Wiesław Piekarski podsumował konferencję oraz dokonał jej uroczystego zamknięcia. Następną konferencję zaplanowano na 11–12 czerwca 2015 r.

Monika Stoma

Katedra Energetyki i Pojazdów

Fot. J. Liniewicz

Fot. Tomasz Stowik

Konferencja naukowa Budowa i Eksploatacja Maszyn Spożywczych

W dniach 9–12 września 2014 r. odbyła się XVI Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Techniczna pt. „Budowa i Eksploatacja Maszyn Spożywczych”.

Organizatorami odbywającej się cyklicznie co 2 lata konferencji BEMS byli Polskie Towarzystwo Inżynierii i Techniki Przetwórstwa Spożywczego SPOMASZ, Katedra Inżynierii i Maszyn Spożywczych i Katedra Biologicznych Podstaw Technologii Żywności i Pasz Wydziału Inżynierii Produkcji UP w Lublinie. Tematyka konferencji obejmowała naukowe i praktyczne problemy związane z budową, eksploatacją maszyn i urządzeń dla przemysłu spożywczego oraz projektowaniem instalacji procesowych. Honorowy patronat nad konferencją objął JM Rektor UP w Lublinie prof. dr hab. Marian Wesołowski oraz marszałek województwa lubelskiego Sławomir Sosnowski.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonał JM Rektor Marian Wesołowski, a w imieniu marszałka województwa lubelskiego głos zabrał Sławomir Struski – dyr. Departamentu Rolnictwa i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie. Podczas konferencji wygłoszono 6 wykładów plenarnych: „Ryzyko w zarządzaniu projektami na przykładzie inwestycji Centrum In-

nowacyjno-Wdrożeniowego Nowych Techniki i Technologii w Inżynierii Rolniczej” – prof. Wiesław Piekarski, „Zaawansowane techniki nietermicznej obróbki żywności minimalnie przetworzonej” – prof. Józef Grochowicz, „Postęp w organizacji transportu wewnętrznego, umaszynowaniu i robotyzacji linii produkcyjnych w zakładach mięsnych” – prof. Marek Cieracha i mgr inż. Natalia Idaszewska, „Transport żywności w kontrolowanych temperaturach” – dr hab. Krzysztof Bińczak, „Systemowa struktura więzi właściwości surowców i sposobów działania maszyn i aparatów przetwórstwa spożywczego” – prof. Daniel Dutkiewicz i prof. Andrzej Dowgiałło, „Postrzeganie współczesnej nauki z uwzględnieniem roli inżynierii rolniczej” – dr hab. Leszek Rydzak.

Przez trzy dni trwania konferencji wygłoszono łącznie 31 doniesień i zaprezentowano 64 plakaty w sesji plakatowej. W konferencji uczestniczyło ponad 100 osób reprezentujących następujące ośrodki naukowe z Polski: Polit. Koszalińska, UWM w Olsztynie, SGGW w Warszawie, Polit. Białostocka, Polit. Poznańska, UP w Poznaniu, UTP w Bydgoszczy, WSZ w Chełmie, Morski Inst. Rybacki w Gdyni, Przemysłowy Inst. Maszyn Rolniczych w Poznaniu, Centralne Laboratorium Przemysłu Paszowego w Lublinie, UP w Lublinie oraz Uniw. Techniczny w Kali-

ningradzie (Kaliningrad State Technical University). Natomiast środowisko przemysłowe reprezentowali: Biuro Technologiczno-Marketingowe TTM Brzeziny, Linde Gaz Polska Sp z o.o., Mega Bełżyce, PGE Dystrybucja S.A., Polski Ogród Sp z o.o. Ryki.

Podczas obrad wygłoszono wiele interesujących doniesień prezentujących wyniki badań, które z dużym zainteresowaniem przyjęte zostały przez przedstawicieli przemysłu spożywczego. Należy tutaj wymienić prezentację patentu dr. hab. Sławomira Bakiera z Polit. Białostockiej, który opracował rewelacyjne w swej idei urządzenie do poduszania miodu, z zastosowaniem zarówno w warunkach prowadzenia pasiek towarowych, jak i firm zajmujących się magazynowaniem i sprzedażą miodów. Ciekawe również było doniesienie dr. hab. Rafała Nadulskiego, prof. UP w Lublinie, który przedstawił rezultaty wpływu procesu zamrażania rabarbaru na efekty procesu tłoczenia soku.

Prezentację wyników prac badawczych dotyczących konstrukcji nowoczesnych izoterm i naczyn odpowiadających wymaganiom ATP do przewozu żywności, pozbawionych mostków termicznych przedstawił poznański ośrodek PIMR. Tematyka kolejnego doniesienia dotyczyła interpretacji wyników badań nad biodegradowalnymi foliami i materiałami (prace pionierskie w skali światowej prowadzone we współpracy z ośrodkami zagranicznymi), które realizowane są przez zespół naukowców z UP w Lublinie. Natomiast zespół prof. Marka Domoradzkiego z UTP w Bydgoszczy opracował i skonstruował szereg podstawowych urządzeń do poduszania, skaryfikowania i otoczkowania nasion warzyw.

Prof. Marek Cierach z UWM w Olsztynie przedstawił bardzo interesującą prezentację na temat zrobotyzowanych linii uboju i rozbioru tusz zwierzęcych o wydajności 1270 sztuk na godzinę. Pewnie niejednego piwowara zainteresowały prace nad doskonaleniem pracy kadzi wirowych whirlpool, prezentowane przez dr. Marka Jakubowskiego i Monikę Sterczyńską, połączone z zaprezentowaniem opatentowanego rozwiązania poprawiającego wykazaną efektywność pracy kadzi wirowych. Bardzo cenna była prezentacja przedstawiciela firmy LINDE Gaz Polska Sp. z o.o. na temat zastosowania gazów w procesach technologicznych połączona z informacją na temat oferty urządzeń do procesów zamrażania.

Następna, XVII konferencja BEMS odbędzie się w 2016 r., a zorganizowana zostanie przez Politechnikę Białostocką – już teraz serdecznie zapraszamy.

Paweł Sobczak
Kazimierz Zawisław
Fot. Jacek Piasecki

■ Uczestnicy konferencji. Fot. Jacek Piasecki

Innowacyjność w nauczaniu języków obcych

*Zawsze wybieraj najtrudniejszą drogę.
Tam nie ma konkurencji
Charles de Gaulle*

To myśl przewodnia 23. Międzynarodowej Konferencji Stowarzyszenia Nauczycieli Języka Angielskiego IATEFL Poland, która odbyła się w dniach 12–14 września 2014 r. Jej współorganizatorem było Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Uczestniczyło w niej ok. 800 osób w tym ponad 100 z zagranicy, m.in. z takich krajów jak: USA, Egipt, Algieria, Ukraina, Białoruś, Węgry, Włochy.

Odbyły się 94 sesje plenarne. Zaprezentowano 39 stoisk wystawienniczych wydawnictw związanych z edukacją językową oraz ośrodków certyfikacji. W prezentowanych lekcjach na żywo uczestniczyła młodzież ze szkół podstawowych i gimnazjów.

Konferencja przebiegała pod patronatem Rektora UP w Lublinie, Marszałka Województwa, Wojewody Lubelskiego i Prezydenta Miasta Lublina.

Mgr Grażyna Roguska, kierownik Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UP w Lublinie powiedziała: – „Starliśmy się odpowiedzieć na pytanie, co znaczy być nowoczesnym nauczycielem. Jak podnosić motywację uczących się i nauczać efektywnie i efektownie. Zachęcić uczącego się do samodzielnej nauki poprzez różne platformy językowe. Omawialiśmy ważne dla nauczania hasło: certyfikowanie i testowanie poziomów językowych. Odbyła się dyskusja na temat europejskiego systemu opisu kształcenia językowego oraz cała seria zajęć z wykorzystaniem najnowszych technologii w nauczaniu języków obcych. Przedstawiano także zastosowanie psychologii i nowinek technicznych z zakresu informatyki w codziennej pracy. Tematy dotyczące psychologii nauczania były skierowane nie tylko do nauczycieli języka angielskiego. Całe spotkanie poświęcone było wszystkim szczeblom edukacji od języka potocznego do akademickiego języka specjalistycznego.

Reasumując, konferencja udala się. Goście byli zachwyceni atmosferą i urokiem naszego miasta. Wszystkie nieprzewidziane okoliczności, przypadki były natychmiast załatwiane i problemy natychmiast rozwiązywane. Serdecznie dziękuję Zakładowi Technologii Kształcenia i działowi administracyjnemu, którzy obsługiwali naszą konferencję. Mamy wspaniałe zaplecze do organizowania takich dużych spotkań. Po raz pierwszy w historii tych konferencji wszystkie zajęcia mogły odbywać się w jednym miejscu. Co roku wiodący ośrodek naukowy jest gospodarzem tej konferencji. W następnym roku będzie nim Uniwersytet Jagielloński”.

MJ

Fot. Jacek Piasecki

■ Konferencję otwiera Stawomir Nowikowski, wiceprezes IATEFL

■ Sesja poświęcona nowościom w metodyce nauczania

■ Lekcja z udziałem uczniów

Współczesne drobiarstwo

XXVI Międzynarodowe Sympozjum Drobiarskie Polskiego Oddziału Światowego Stowarzyszenia Wiedzy Drobiarskiej (World's Poultry Science Association) odbyło się w dniach 8–10 września 2014 . w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą.

Organizatorem Sympozjum, odbywającego się pod hasłem „Nauka praktyce – praktyka nauce”, była Katedra Biologicznych Podstaw Produkcji Zwierzęcej Wydz. Biologii i Hodowli Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Sympozjum zostało objęte honorowym patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marka Sawickiego oraz JM Rektora UP w Lublinie prof. dr. hab. Mariana Wesołowskiego.

W Sympozjum wzięło udział 168 uczestników, w tym 56% osób ze środowiska naukowego i 44% przedstawicieli firm związanych z branżą drobiarską. W 90% uczestnicy pochodzili z Polski, jednakże ogółem gościliśmy osoby z 11 krajów.

Ceremonię otwarcia Sympozjum poprowadził przewodniczący komitetu organizacyjnego prof. dr. hab. Antoni Brodacki oraz wiceprezydent Polskiego Oddziału PO World's Poultry Science Association prof. dr. hab. Jan Jankowski. Nadano tytuł honorowego członka PO WPSA i wręczono odznakę dr. Andrzejowi Witkowskiemu (UP w Lublinie), laudację wygłosił prof. dr. hab. Grzegorz Zięba.

W sesji wykładowej uczestnicy Sympozjum wysłuchali pięciu wykładów plenarnych, w tym

trzy głosili wykładowcy zagraniczni: prof. Giuseppe Maiorano (Università degli Studi del Molise, Campobasso, Włochy) „Wady mięsa drobiowego: główne zagadnienie współczesnego drobiarstwa”; Siergiej Cherepanov, PhD (Russian Institute of Farm Animal Genetics and Breeding, Sankt Petersburg, Rosja) „Drobiarstwo w Rosji – przeszłość, stan obecny i przyszłość”; Judit Barna, DVM, PhD (Centre for Farm Animal Gene Conservation, Gödöllő, Węgry) „Komercyjna produkcja drobiarska oraz techniki zachowawczej hodowli radycyjnych, lokalnych ras kur na Węgrzech”.

Pierwszego dnia Sympozjum odbyła się również sesja konkursowa Młodych Badaczy im. J. Będkowskiego, w której udział wzięło trzynaścioro młodych adeptów drobiarstwa prezentujących wyniki własnych badań. Lista zwycięzców przedstawiała się następująco:

I nagroda mgr Magdalena Graczyk, UP w Poznaniu, II – mgr Malwina Merska, UP w Lublinie, III – mgr Izabela Kozłowska, UTP w Bydgoszczy.

W sumie zaprezentowano 79 doniesień naukowych, które, ze względu na temat, podzielo-

no na 4 sesje plenarne: „Biologiczne podstawy produkcji drobiarskiej” (23), „Żywnienie drobiu” (10), „Użytkowanie, środowisko i profilaktyka weterynaryjna” (18), „Jakość produktów drobiarskich” (28).

Komitet Organizacyjny XXVI Międzynarodowego Sympozjum Drobiarskiego Polskiego Oddziału ŚSWD rozpoczął procedurę włączenia materiałów konferencyjnych do bazy Web of Science. Wszystkie materiały sympozjalne, galeria fotograficzna, jak również aktualne informacje na temat konferencji są stale dostępne na stronie <http://sympozjumwpsa2014.pl>.

Sympozjum stało się okazją nie tylko do wymiany doświadczeń naukowych, ale także do odnowienia starych i zawarcia nowych znajomości oraz do dobrej zabawy w ramach kolacji grillowej (8 września).

Podczas uroczystej kolacji 9 września wręczono nagrody zwycięzcom w konkursie młodych badaczy oraz certyfikaty dla wykładowców i firm partycypujących w organizacji Sympozjum. Kolację uświetnił występ zespołu klezmerskiego „Berberys”, którego muzyka wpasowuje się idealnie w klimat Kazimierza Dolnego.

Organizatorzy składają serdeczne podziękowania uczestnikom za zaangażowanie oraz wysoki poziom prezentowanych prac, a także przedstawicielom firm, bez których wsparcia organizacja Sympozjum w takiej formie nie byłaby możliwa. Życzymy powodzenia oraz wytrwałości kolejnej jednostce naukowej, której przypadnie w udziale organizacja XXVII Sympozjum PO WPSA.

Justyna Batkowska
Katedra Biologicznych Podstaw
Produkcji Zwierzęcej

■ Uczestnicy sympozjum. Fot. Jacek Piasecki

Dyplomy, dyplomy

15 listopada br. odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów „Wyróżniającego się absolwenta Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie”. W roku akad. 2013/2014 w UP w Lublinie studia pierwszego stopnia ukończyło 1407 absolwentów, studia drugiego stopnia 1095 i jednolite magisterskie 149.

Na uroczystości zostali zaproszeni absolwenci studiów pierwszego i drugiego stopnia, którzy uzyskali w ciągu studiów bardzo wysokie oceny, a ich średnia ocen wynosiła ponad 4,70 oraz w terminie złożyli egzamin dyplomowy i uzyskali bardzo dobrą ocenę z pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego. Zaproszenie skierowano także do absolwentów, którzy wyróżnili się aktywnością w organizacjach studenckich.

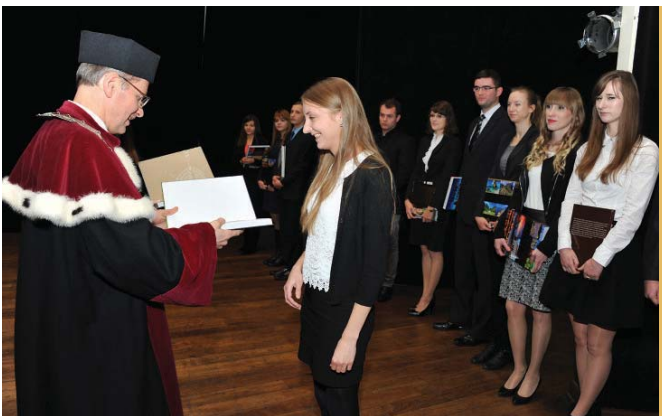
JM Rektor prof. dr hab. Marian Wesołowski przyznał 63 dyplomy „Wyróżniającego się absolwenta UP w Lublinie” w tym na Wydz. Agrobiotechnologii – 10, Wydz. Biologii i Hodowli Zwierząt – 17, Wydz. Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu – 7, Wydz. Inżynierii Produkcji – 16, Wydz. Nauk o Żywności i Biotechnologii – 8, Wydz. Nauk Rolniczych – 5. Oznaką Honorową UP w Lublinie przyznaną przez JM Rektora otrzymało 78 absolwentów za bardzo dobre wyniki w czasie studiów oraz za duże zaangażowanie w sprawy organizacyjne na wydziałach. Wśród uhonorowanych za wyróżniającą się działalność w Uczelnianej i Wydziałowej Radzie Samorządu Studentów była mgr inż. Martyna Macko, która ukończyła studia drugiego stopnia na kierunku behawiorystyka zwierząt. Obecnie studiuje na drugim kierunku na weterynarii, jest prezesem Zespołu Pieśni i Tańca „Jawor”, wielokrotnie uczestniczyła w wyjazdach zagranicznych Zespołu, rozsławiając imię Uniwersytetu, a w czasie studiów działała i nadal działa z ogromnym zaangażowaniem na rzecz uczelni, podejmując różne wyzwania i wykazując się dużym myśleniem organizacyjnym. Z powodzeniem godziła studia na dwóch kierunkach z działalnością społeczno-organizacyjną i artystyczną.

Tak jak w ubiegłych latach 6 najlepszych absolwentów otrzymało dyplomy i nagrody książkowe od prezesa Lubelskiego Rynku Hurtowego. Nagrody książkowe dla 17 najlepszych absolwentów ufundował i wręczył prorektor ds. studenckich i dydaktyki prof. dr hab. Krzysztof Gołacki. Każdego roku nagrody książkowe dla najlepszych absolwentów funduje Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół UP w Lublinie. W tym roku nagrody książkowe jako podziękowanie za wybitne osiągnięcia w czasie studiów 6 absolwentom wręczyła wiceprezes prof. dr hab. Stefania Jezierska-Tys.

Ponadto przyznano dyplomy uznania za działalność w Studenckich Kołach Naukowych oraz za aktywną działalność w RUSS i WRSS. Absolwenci, którzy przygotowali najlepsze prace dyplomowe zostali wyróżnieni dyplomami przyznanymi przez prorektora ds. studenckich i dydaktyki. Nagrody te zostały wręczone wyróżnionym absolwentom w ramach uroczystości wydziałowych. W czasie uro-

■ Oznaka Honorowa UP dla absolwentów Wydziału Agrobiotechnologii

■ Nagrody książkowe wręczane absolwentom poszczególnych wydziałów

czystości prorektor ds. studenckich i dydaktyki zaprezentował osiągnięcia sportowe studentów i absolwentów, którzy w ramach sekcji sportowych odnoszą sukcesy w mistrzostwach akademickich w województwie i kraju. Obecni już dzisiaj absolwenci bardzo aktywnie działali w ramach Studenckich Kół Naukowych i wspólnie z opiekunami organizowali wystawy, uczestniczyli w różnych akcjach i projektach naukowych oraz w sympozjach i konferencjach studenckich. Dowodem na to, że warto angażować się w prace SKN jest wyróżniona absolwentka kierunku biotechnologia mgr inż. Joanna Rusecka, która obecnie jest doktorantką Uniw. Warszawskiego, a jako studentka SKN Biotechnologii uczestniczyła w konferencjach i warsztatach tematycznych organizowanych w UW.

W imieniu absolwentów rocznika 2013/2014 głos zabrała mgr Aleksandra Łoś, obecnie doktorantka Wydz. Biologii i Hodowli Zwierząt, która w czasie uroczystości została wyróżniona dyplomem „Wyróżniającego się absolwenta UP w Lublinie” i Honorową Oznaką za bardzo dobre wyniki uzyskane w czasie studiów na kie-

runku biologia. W imieniu własnym i tegorocznych absolwentów podziękowała pracownikom uczelni za to, że studia w UP w Lublinie stworzyły wszystkim absolwentom możliwość rozwoju intelektualnego i naukowego, a także wzbogaciły ich osobowość i ukształtowały charakter. Życzyła, aby nauczycielom akademickim nie zabrakło sił do dalszej pracy nad kształtowaniem kolejnych roczników absolwentów. Pogratulowała wszystkim zaproszonym koleżankom i kolegom osiągnięć i życzyła, aby zdobyte kwalifikacje przyczyniły się do sukcesów w pracy zawodowej i pozwoliły kontynuować drogę, którą obrali, zostając studentami naszej uczelni. Na zakończenie uroczystości JM Rektor prof. Marian Wesołowski i prorektor ds. studenckich i dydaktyki prof. Krzysztof Gołacki złożyli serdeczne gratulacje wszystkim wyróżnionym absolwentom, życzyli sukcesów w życiu zawodowym i zachęcali do utrzymywania kontaktów z Uniwersyteciem.

Anna Woźniak

Kierownik Działu Organizacji Studiów
Fot. Jacek Piasecki

Rekrutacja 2014/2015

W Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie została przeprowadzona rekrutacja na rok akademicki 2014/2015 na studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolite magisterskie. Oferta kształcenia zawierała 33 kierunki studiów, w tym 3 nowe: na studiach pierwszego stopnia - inżynieria przemysłu spożywczego oraz na studiach drugiego stopnia: żywienie człowieka i dietetyka, transport w inżynierii produkcji. Limit miejsc na studia stacjonarne wynosił 2340, z tego na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia i jednolitych magisterskich 2200.

Od 15 maja do 6 lipca 2014 r. trwała rekrutacja (pierwszy nabór) na wszystkie kierunki, formy i poziomy kształcenia za pośrednictwem Internetu z wykorzystaniem systemu informatycznego IRK. Warunkiem dopuszczenia kandydata do rekrutacji było zarejestrowanie się w systemie internetowej rejestracji IRK, uzupełnienie danych osobowych, danych o wykształceniu, wpisaniu wyników z matury lub uzupełnienie informacji w zakładce dyplom (wpisanie nazwy ukończonego kierunku studiów, daty złożenia egzaminu dyplomowego, średniej ocen ze studiów, numeru dyplomu - dotyczy kandydatów na studia II stopnia) oraz wniesienie opłaty za postępowanie kwalifikacyjne na wygenerowane w systemie konto. Na podstawie wyników uzyskanych w postępowaniu kwalifikacyjnym utworzono listę rankingową, która określała kolejność przyjmowania na studia kandydatów w ramach limitu miejsc ustalonego dla danego kierunku studiów. Kandydaci, którzy wstępnie zostali zakwalifikowani na I rok studiów byli zobowiązani do dostarczenia dokumentów do sekretariatów wydziałowych komisji rekrutacyjnych w

terminie określonym w harmonogramie rekrutacji. Osoby, które nie zostały zakwalifikowane z powodu wyczerpania limitu miejsc, stanowiły grupę rezerwową. W przypadku zwalniania się miejsc na liście zakwalifikowanych na studia, osoby te zostały przyjęte z zachowaniem kolejności wynikającej z liczby uzyskanych punktów.

Postępowanie kwalifikacyjne na I rok studiów pierwszego stopnia i jednolite magisterskie dla kandydatów zdających nową maturę oparte było na wynikach części pisemnej zewnętrznego egzaminu maturalnego ocenianego przez OKE. W ocenie konkursowej w zależności od kierunku studiów brano pod uwagę przedmioty zdawane na maturze na poziomie podstawowym lub rozszerzonym. Tylko kandydatów na kierunek hipologia i jeździectwo obowiązywał dodatkowo sprawdzian z kontaktu z koniem, a na kierunek architektura krajobrazu - egzamin z rysunku odręcznego.

Postępowanie kwalifikacyjne na I rok studiów pierwszego stopnia oraz jednolite magisterskie dla kandydatów posiadających tradycyjny egzamin dojrzałości „stara matura” oparte było na konkursie świadectw dojrzałości.

O przyjęcie na pierwszy rok studiów stacjonarnych drugiego stopnia na kierunek biologia oraz żywienie człowieka i dietetyka (nowy kierunek) mogły ubiegać się osoby, które posiadały dyplom z tytułem zawodowym licencjata albo równorzędny. W przypadku kierunków inżynierskich podstawą przyjęcia był dyplom z tytułem zawodowym inżyniera. Z uwagi na zmniejszającą się liczbę kandydatów na studia niestacjonarne drugiego stopnia w tym roku udało się uruchomić te studia tylko na kierunku rolnictwo i biologia.

W roku akademickim 2014/2015 przyjęto 60 cudzoziemców na zasadach odpłatności oraz z Kartą Polaka z Ukrainy i Białorusi, z tego z Ukrainy 57 osób. Po raz pierwszy tak duża liczba cudzoziemców podjęła studia na pierwszym roku. Największą popularnością wśród cudzoziemców cieszył się kierunek turystyka i rekreacja, na który zgłosiło się 28 osób.

Bardzo dużym powodzeniem wśród wszystkich kandydatów na studia cieszyły się następujące kierunki studiów: weterynaria - 9,2; geodezja i kartografia - 8,6; dietetyka - 7,9; behawiorystyka zwierząt - 5,1; biotechnologia - 4,3; gospodarka przestrzenna - 4,1; hipologia i jeździectwo - 3,7; leśnictwo - 3,2.

Do 25 września 2014 r. została przedłużona internetowa rejestracja kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne na kierunki, na których limit nie był jeszcze wypełniony: agrobiznes, biologia, ekonomia, rolnictwo, towaroznawstwo, turystyka i rekreacja, ogrodnictwo, ochrona roślin i kontrola fitosanitarna, zielarstwo i terapie roślinne, bezpieczeństwo i higiena pracy, bezpieczeństwo żywności, ochrona środowiska, zootechnika, inżynieria bezpieczeństwa, inżynieria chemiczna i procesowa, technika rolnicza i leśna, technologia żywności i żywienie człowieka, zarządzanie i inżynieria produkcji, inżynieria przemysłu spożywczego. Na niektórych kierunkach studiów z uwagi na bardzo duże zainteresowanie kandydatów zwiększono limit miejsc i przyjęto znacznie więcej kandydatów niż pierwotnie zakładano. Do tych kierunków zaliczamy: behawiorystyka zwierząt, dietetyka, gospodarka przestrzenna, leśnictwo, transport.

Do 24 sierpnia trwała rekrutacja na studia niestacjonarne wieczorowe na kierunek weterynaria, na który zarejestrowało się 339 osób, a przyjęto 93.

Po raz pierwszy z uwagi na niewystarczającą liczbę chętnych kandydatów na studia, nie uruchomiono I roku na Wydziale Nauk Rolniczych (rolnictwo, biologia). Kandydatom z Zamościa zaproponowano studia na wybranych kierunkach w Lublinie. Z tych samych powodów nie udało się uruchomić w tym roku dwóch nowych kierunków: inżynieria przemysłu spożywczego oraz transport w inżynierii produkcji, a także kierunku ochrona roślin i kontrola fitosanitarna uruchomionego w 2012 r.

Ogólna liczba osób zarejestrowanych na studia stacjonarne i niestacjonarne na dzień 1 października 2014 r. wynosiła 8405, w tym 7114 kandydatów na studia stacjonarne. W wyniku tegorocznej rekrutacji studia stacjonarne na pierwszym roku rozpoczęło 2117 studentów.

Podsumowując tegoroczną rekrutację należy zauważyć tendencję do zmniejszania się liczby kandydatów na studia niestacjonarne, a w szczególności na studia drugiego stopnia. Ponadto maleje z każdym rokiem liczba kandydatów na najstarsze kierunki studiów czyli rolnictwo, ogrodnictwo, technika rolnicza i leśna, ochrona środowiska, zootechnika.

Anna Woźniak

Dział Organizacji Studiów

Czesne i stypendia w Europie

Jak wynika ze sprawozdania opublikowanego przez sieć Eurydice Komisji Europejskiej, wysokość czesnego, stypendiów/grantów oraz pożyczek/kredytów studenckich nadal wydatnia istotne różnice w Europie. W sprawozdaniu obejmującym 33 kraje europejskie pokazano, że systemy opłat utrzymują się na stosunkowo stałym poziomie na całym kontynencie, chociaż istnieją też pewne godne uwagi wyjątki. Niemcy to jedyny kraj, który niedawno zniósł czesne, pomimo że wprowadził je dopiero w 2007 r.

Estonia wprowadziła zmiany do swojego systemu finansowania w 2014 r., uzależniając opłaty od wyników w nauce: pobiera się je tylko od studentów, którym nie udało się planowo kontynuować studiów, tzn. którzy nie osiągnęli liczby punktów zaliczeniowych wymaganej na każdym roku. System opłat pobieranych w przypadku słabych wyników stosują również inne kraje, takie jak Czechy, Hiszpania, Chorwacja, Węgry, Austria, Polska i Słowacja.

W Europie najwyższe stawki czesnego stosuje Wielka Brytania, po tym jak przeprowadziła gruntowną reformę swojego systemu szkolnictwa wyższego w 2012 r. Opłaty nie są uiszczane bezpośrednio, lecz dopiero po ukończeniu studiów, gdy zarobki byłego studenta przekroczy określony próg. Jest to jedyny w swoim rodzaju model w Europie. Stosunkowo wysokie czesne płacą z góry studenci w Irlandii, Holandii, we Włoszech, na Łotwie, Litwie, Węgrzech i w Słowenii.

Znaczną liczbą państw: Cypr, Dania, Niemcy, Grecja, Malta, Finlandia, Szwecja, Wielka Brytania (Szkocja), Norwegia i Turcja - nie pobiera żadnych opłat za naukę na studiach. Natomiast w dziewięciu krajach (w Czechach, Holandii, Portugalii, Słowacji, Wielkiej Brytanii - Anglii, Walii i Irlandii Północnej - Irlandii, Liechtensteinie) wszyscy studenci studiów licencjackich płacą czesne.

W większości krajów europejskich jedynie mniejszość studentów otrzymuje pomoc stypendialną.

oprac. MJ

Wpływ substancji antyodżywczych na zdrowie człowieka

Jeszcze do niedawna substancje antyodżywcze były traktowane jako związki negatywnie oddziałujące na zdrowie. Tymczasem nowo odkryte właściwości tychże substancji wykazują, że mogą one również wywierać dobroczynny wpływ na organizm człowieka. Naturalne związki antyodżywcze spełniają w ciele człowieka dużo ważnych funkcji o charakterze zarówno profilaktycznym, jak i leczniczym.

W przypadku takich chorób jak nowotwory czy miażdżyca wzmacniają system odpornościowy naszego organizmu, a także biorą udział w wielu procesach metabolicznych. Niektóre substancje antyodżywcze mogą także wykazywać silne działanie przeciwutleniające, np. kwas fitynowy oraz polifenole. Niestety związki te wykazują także działanie toksyczne, co wynika z obniżenia biodostępności składników odżywczych pożywienia i hamowania procesu trawienia. Co więcej, przykładowo antyżywniowe działanie niedostatecznie zinktywowanych inhibitorów lektyn i proteaz przyczynia się do ich szkodliwego oddziaływania na organizm ludzki [Worobiej i in. 2009].

Potencjalne działanie opisywanych związków zależy jednak od tego, jaką ilość ich spożyjemy. Posługując się sentencją słynnego lekarza i przyrodnika Paracelsusa: „Wszystko jest trucizną i nic nie jest trucizną – decyduje jedynie dawka”, można mniemać, że stopień szkodliwości danego związku jest zależny od wielkości przyjętej dawki.

Rośliny, które dostarczają ludziom wielu substancji leczniczych, spożywane w nadmiernych ilościach, mogą być niekiedy przyczyną śmierci [Czerwiecki 2005]. Prowadzone niegdyś badania ukazywały jedynie niekorzystne właściwości substancji antyodżywczych, jednak obecnie trwające dyskusje na temat interakcji związków antyżywniowych na żywy organizm coraz częściej dostarczają dowodów na ich korzystny wpływ na zdrowie człowieka.

Saponiny

Saponiny to inaczej heterozydy składające się z sapogeniny i cukrów. W roślinach występują w postaci glikozydów. Związki te można spotkać w różnych częściach roślin. Najwięcej saponin występuje w takich produktach spożywczych jak brukselka, soja, szpinak, ziemniaki czy buraki ćwikłowe. Saponiny występują w wielu odmianach ziół – mają zastosowanie jako leki wykazujące działanie specyficzne w niewielkich ilościach, natomiast duże dawki mogą być bardzo toksyczne, np. leki nasercowe.

Saponiny znalazły zastosowanie w przemyśle farmaceutycznym, kosmetycznym, a także

czasem w przemyśle spożywczym. Wykazują one również działanie przeciwnowotworowe – powodują niszczenie komórek nowotworowych, nie uszkadzając przy tym zdrowych. Przyczyną tego zjawiska jest prawdopodobnie

wysoka zawartość cholesterolu w membranach komórek nowotworowych. Związki te łączą się z cholesterolem, co powoduje zahamowanie wzrostu i podziału tych komórek. Ponadto, jako substancje powierzchniowo czynne usprawniają transport oraz wydalanie cholesterolu, czego następstwem jest zmniejszenie zawartości cholesterolu we krwi oraz obniżenie ryzyka choroby wieńcowej [Czerwiecki 2005; Sikorski i Cybulska 2007].

Taniny

Taniny to polifenole posiadające zdolność do tworzenia kompleksów z polisacharydami, białkami oraz jonami metali. Związki te najczęściej możemy spotkać w winie, herbach, orzechach. Są też w wielu owocach jagodowych, takich jak borówki, truskawki, maliny, żurawiny. Są to związki o wysokiej aktywności sensorycznej, mogą zarówno korzystnie, jak i niekorzystnie modyfikować smak, zapach oraz barwę produktów spożywczych. W przypadku produktów wysokobiałkowych cierpkość i goryczka jest skutkiem powstałych kompleksów białkotaniny, która pogarsza właściwości sensoryczne [Lampart-Szczapa i in. 2009].

Taniny wywierają istotny wpływ na biologiczną dostępność związków mineralnych oraz witamin (A , B_{12}). Stwierdzono, że taniny komponują nierozpuszczalne kompleksy z żelazem, w skutek czego nagminne spożywanie dużej ilości herbaty może powodować anemię wywołaną zmniejszoną przyswajalnością żelaza. Wszystkie wymienione niekorzystne działania tanin na organizm żywy są spowodowane ich wysokim poziomem w diecie [Pleszczyńska i in. 2005]. Niemniej jednak spożywanie małych ilości tanin może do pewnego stopnia wpływać zarówno na kondycję, jak i wzrost przeżuwaczy oraz ludzi. Badania dowodzą, że taniny mogą spełniać rolę naturalnych przeciwutleniaczy. Mogą charakteryzować się działaniem przeciwmutagennym i przeciwrakowym oraz wykazują wysoką reaktywność chemiczną oraz biologiczną. [Pleszczyńska i in. 2005]

Amigdalina

Amigdalina należy do grupy glikozydów cyjanogennych [Jasiński i in. 2009]. Występuje w takich owocach (głównie pestki), jak jabłka, morele, gruszki, żurawina, gorzkie migdały, aronia. Pod wpływem działania soku żołądkowego uwalnia związaną w sobie bardzo silną truciznę – cyjanowodór, który blokuje grupy – SH białek, przez co wpływa negatywnie na pracę enzymów, powodując przez to zaburzenie w oddychaniu tkankowym. W przypadku zatrucia amigdaliny może występować również ból głowy, niepokój, uczucie drętwienia w jamie ustnej, ślinotok, ucisk za mostkiem, zaczerwienienie skóry, w ciężkich przypadkach drgawki kloniczne-toniczne, tyłozgięcie tułowia i śmierć [Czerwiecki 2005].

Według niektórych naukowców (np. dieta dr Budwig), amigdalina w odpowiednich dawkach wykazuje działanie przeciwnowotworowe oraz hamuje rozwój powstałych komórek nowotworowych. Na rynku farmaceutycznym można dostać amigdalinę, jednak badania naukowe na temat jej działania są sprzeczne, przez co trudno stwierdzić jednoznacznie antyrakowe działanie.

Po przeanalizowaniu wybranych składników antyodżywczych można stwierdzić, że w odpowiednich dawkach nie szkodzą one człowiekowi, a nierzadko mogą również pozytywnie oddziaływać na zdrowie. Warto podkreślić, że badania naukowe dotyczące zdrowotnego wpływu substancji antyodżywczych na komórki rakowe nadal trwają. Można zatem przypuszczać, że w przyszłości rola tych związków nabierze odmiennego znaczenia.

Anna Piecak,
Małgorzata Martynowicz,
Ewelina Nieścior, Agnieszka Latoch
Fot. Dominik Sz wajgier

Dyplomy i odznaczenia

W Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowym Nowych Technik i Technologii 4 listopada br., odbyło się wręczenie dyplomów doktora habilitowanego oraz odznaczeń państwowych.

Stopień naukowy dr hab. otrzymali: z Wydz. Agrobioinżynierii – Marzena Sylwia Brodowska, Aleksandra Głowacka, Barbara Skwaryło-Bednarz, Grażyna Zukowska; z Wydz. Medycyny Weterynaryjnej – Iwona Lidia Taszkun; z Wydz. Biologii i Hodowli Zwierząt: Witold Marian Chabuz, Marian Flis, Magdalena Maria Gryzińska, Ewa Januś, Mirosław Wojciech Karpiński, Bożena Kiczorowska, Magdalena Barbara Krauze, Katarzyna Ognik, Krzysztof Olszewski, Katarzyna Alina Strzelec; z Wydz. Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu – Mirosława Chwil, Katarzyna Dzida, Katarzyna Agnieszka Golan, Edyta Balbina Górka-Drabik, Agnieszka Dorota Jamiolkowska, Danuta Anna Kulpa, Grzegorz Nowak, Krystyna Piotrowska-Weryszak; z Wydz. Inżynierii Produkcji – Sławomir Marian Juściński, Zbigniew Kobus, Sławomir Kocira, Katarzyna Kozłowicz, Zbigniew Krzysiak, Jacek Zbigniew Mazur, Stanisław Jan Parafiniuk, Wojciech Józef Przystupa, Leszek Piotr Rydzak, Anna Stankiewicz, Monika Anna Stoma, Janusz Paweł Zarajczyk; z Wydz. Nauk o Żywności i Biotechnologii – Joanna Stadnik, Dominik Tomasz Szwiągier.

Na wniosek ministra nauki i szkolnictwa wyższego Prezydent RP nadał odznaczenia za wzorowe wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej. Odznaczeni zostali: Medalem Złotym za Długoletnią Służbę – Marek Kazimierz Dąbski; Henryk Galant, Danuta Barbara Kozak, Marian Mirosław Miącz, Dobiesław Grzegorz Nazimek, Ryszard Rybak, Antonina Sopińska; Medalem Srebrnym za Długoletnią Służbę – Ireneusz Bernard Balicki, Krzysztof Borej, Monika Renata Kordowska-Wiater, Krzysztof Tomczuk; Medalem Brązowym za Długoletnią Służbę – Marcin Bartłomiej Arciszewski, Małgorzata Agnieszka Cegiello, Paweł Robert Glibowski, Agnieszka Latoch, Elżbieta Barbara Mielniczuk, Stanisław Jan Parafiniuk, Andrzej Stanisław Rumniak, Wioletta Katarzyna Samolińska, Monika Anna Stoma, Anna Agata Zacharko-Siembida.

15 listopada br. odbyły się promocje doktorskie. Proroktor ds. organizacji i kadr prof. Andrzej Borowy przedstawił nowo promowanych doktorów. Rotę ślubowania odczytał proroktor ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. Stanisław Baran. Do ślubowania na berło JM Rektora Mariana Wesółowskiego przystąpiło 29 osób. W ich imieniu głos zabrał dr Adam Gwaryluk z Wydz. Agrobioinżynierii.

■ Odznaczeni Medalem Złotym za Długoletnią Służbę@

■ Doktorzy habilitowani z Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu

■ Doktorzy habilitowani z Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt

MF
Fot. Jacek Piasecki

Wyjazd studyjny SKN Eksplo

W dniach 28–29 kwietnia tego roku, dzięki staraniom pracowników Katedry Eksploatacji Maszyn i Zarządzania Procesami Produkcyjnymi WIP zorganizowany został wyjazd o roboczej nazwie Kutno – Konin, w którym udział wzięli studenci zrzeszeni w SKN Eksploatacji i Zarządzania w Technice Rolniczej oraz SKN Ekoenergetyków

Studenci uzyskali wsparcie dziekana WIP prof. Andrzeja Marczyka oraz prorektora UP prof. Krzysztofa Gołackiego. Trzeba podkreślić, że wyjazd miał charakter studyjny, uczestnicy zapoznawali się z wybranymi obiektami i analizowali później określone zagadnienia w mniejszych grupach.

Pierwszym punktem była fabryka maszyn rolniczych Kongskilde Polska Sp. z o.o. w Kutnie. Jest to jedna z czterech firm produkcyjnych duńskiego koncernu, która powstała z części zlikwidowanej w latach 90. ub. w. Fabryki Maszyn Rolniczych Agromet – Kraj Kutno. Obecnie produkuje się tam maszyny dla polskich i europejskich rolników. Są to bronie talerzowe, kompaktowe, wirnikowe i rotacyjne, agregaty uprawowe i podorywkowe, siewniki zbożowe i punktowe oraz części zamienne maszyn. Po krótkiej prezentacji firmy Kongskilde, jej historii, sieci produkcji i sprzedaży, grupa została oprowadzona po halach produkcyjnych w sposób umożliwiający prześledzenie procesu produkcji maszyn, począwszy od magazynu materiałów i części, poprzez punkty ich obróbki i tworzenia z nich poszczególnych podzespołów przy użyciu takich maszyn i urządzeń, jak np. wycinarki laserowe, krawędziarki, śrutownice czy automaty spawalnicze. Pokazano także kontrolę jakości, linie malarskie do malowania proszkowego, montażownie i magazyn wyrobów gotowych. Szczególną uwagę zwiedzających zwróciły nowoczesne, w większości sterowane elektronicznie urządzenia stosowane w procesie produkcji oraz nienaganny porządek utrzymywany w całej fabryce. Ciekawe były też systemy motywacyjne stosowane w fabryce. Zwiedzanie zakończyła krótka rozmowa z pracownikami firmy, gdzie mogliśmy się dowiedzieć więcej np. o możliwości odbycia praktyki czy stażu, oraz poczęstunek w sali konferencyjnej.

W kolejnym miejscu, w Chodowie w jednej z sal pięknego dworku odbyło się spotkanie z prezesem gospodarstwa nasienne-rolnego Bovinas, Czesławem Janickim, który przybliżył nam historię i funkcjonowanie na polskim rynku tego przedsiębiorstwa produkującego w czterech fermach na łącznej powierzchni blisko 2500 ha. Gospodarstwo specjalizuje się w produkcji mleka, którego głównym odbiorcą jest firma Bakoma oraz roślin zbożowych, oleistych i okopowych, które dzięki nowoczesnym sposobom uprawy dają wysokie i bardzo zadowalają-

ce plony. W 1994 r. to państwowe gospodarstwo nasienne, jako pierwsze w Polsce, przekształciło się w spółkę pracowniczą i do dziś ma ten status. Liczba pracowników spadła w tym okresie z kilkuset do około 80, zwiększyła się wydajność pracy i poziom produkcji. Po interesującej, długiej prelekcji przyszedł czas na zwiedzanie gospodarstwa. Grupa miała możliwość zobaczyć niemal cały, bogaty i nowoczesny park maszynowy gospodarstwa oraz obory i hale udojowe bydła mlecznego, którego hodowla stanowi główną działalność spółki. Zarząd spółki otwarty jest na innowacje i nowoczesne technologie, dlatego mogliśmy zobaczyć m.in. maszyny tak zna-

nych firm, jak Claas, Fendt, Hardi czy Horsch i podyskutować z oprowadzającym nas kierownikiem jednej z ferm o zaletach i wadach stosowanych technologii.

Wieczorem w hotelu Domu Górnika w Kłodawie odbyło się spotkanie pod tytułem „Absolwent UP na rynku pracy”, na które organizatorzy zaprosili kilkoro absolwentów naszej uczelni pracujących w Wielkopolsce. Reprezentowali oni firmy związane z rolnictwem – nasienne, handlowe oraz obsługi technicznej.

Następnego dnia w Kopalni Soli Kłodawa przewodnik przedstawił nam kopalnię i proces wydobywania soli. Kopalni powstała w la-

■ Punkt montażu maszyn w fabryce Kongskilde

■ Pamiątkowe zdjęcie przed sztyldem gospodarstwa w Chodowie

tach 50. ub.w. Stosuje się w niej komorowy system eksploatacji z pozostawieniem pótek i filarów międzykomorowych. Wydobywie prowadzi się na głębokości 600 i 750 m, a polega ono na nawiercaniu otworów, umieszczaniu w nich ładunków wybuchowych, odstrzale i transporcie urobku na powierzchnię. Kopalnia ta jest największym producentem soli w Polsce i rocznie produkuje jej ok. 600–700 tys. ton. Wydobytą w niej naturalną sól kamienną o barwie białej oraz unikalnej różowej, powstała w okresie cechstyński (tj. ponad 200 mln lat temu) z odparowania mórz i oceanów. Sól ta znajduje zastosowanie, jako sól kuchenna, sól dla przemysłu spożywczego, dla rolnictwa, dla przemysłu chemicznego i w drogownictwie do zimowego utrzymania dróg, w związku z czym miniony sezon z racji dość wysokich temperatur i małej

ilości śniegu nie był dla kopalni udany. Jako ciekawostkę można podać fakt, że w 2007 r. kopalnia zapisała się w księdze rekordów Guinnessa w kategorii „najniższej odbywający się koncert muzyczny na świecie”. Wtedy to w jednej z komór udostępnianej na imprezy muzyki z Filharmonii Kaliskiej oraz solista skrzypiek Dmitrij Wasiljew zagrali „Cztery pory roku” Antonio Vivaldiego.

Następnym miejscem również była kopalnia, lecz tym razem odkrywkowa węgla brunatnego Konin-Kleczew. Ze względów bezpieczeństwa nie mogliśmy obejrzeć pracujących tam maszyn z bliska, ale już sam widok tych ogromnych konstrukcji oraz przestrzeni, jakie zajmuje wyrobisko kopalni, robi spore wrażenie. Odkrywką, którą oglądaliśmy zajmowała teren ok. 9 km kw., a warstwa węgla znajdowała się na głębokości ok. 70 m. Wydo-

bycie prowadzone jest przy użyciu szeregu maszyn i urządzeń dużych rozmiarów. Maszyn podstawowe to koparki wieloczerpakowe, z których dwie największe SRS-1800 o masie ponad 2,5 tys. ton każda i wysokości sięgające blisko 40 m, sprowadzono do Polski z Hiszpanii w 2009 r. Jak poinformował przewodnik, czas montażu tych koparek w Polsce wyniósł blisko dwa lata. Urobek przesyłany jest taśmociągami na „tył” wyrobiska, gdzie obok bądź na wyeksploatowanej części odkrywki maszyny, zwane zwałowarkami, usypują hałdy ziemi. Po dokopaniu się do węgla i wydobyciu transportuje się go bezpośrednio do jednej z trzech elektrowni Konin, Pątnów I lub Pątnów II. Należy podkreślić, że wyrobiska po wyeksploatowanych złożach są rekultywowane w uzgodnieniu z samorządem. Część terenów kopalniami staje się świetnymi miejscami rekreacyjnymi. Przewodnik pokazał grupie, jak powstaje nowe 500-hektarowe jezioro, gdzie będą plaże, a gdzie wyspa. Wszystko to zgodne z planami zagospodarowania przestrzennego gmin, na terenie których leży kopalnia.

Ostatnim punktem wyjazdu była wizyta w centrum dystrybucji części zamiennych maszyn rolniczych oraz innych produktów oferowanych przez firmę Kramp oraz Grene. Kramp to firma, która powstała 60 lat temu w Holandii, potentat na rynku części zamiennych dla rolnictwa w Europie Zachodniej. Grene – duńska firma z tego samego sektora, która weszła na polski i wschodnioeuropejski rynek kilkanaście lat temu. W Polsce ma 90 sklepów detalicznych oraz blisko 30 punktów opartych na tzw. umowie franczyzowej, magazyny i logistykę, a zatrudnia około 500 pracowników. Jesienią 2013 r. zarządy obu firm podjęły decyzję o fuzji, stając się tym samym zdecydowanym liderem rynku części zamiennych w branży rolniczej w Polsce i Europie. Na uwagę zasługuje fakt, iż byliśmy pierwszą grupą studentów, która odwiedziła to przedsiębiorstwo. Poinformowano nas o działaniu zarówno tej filii, jak i całego międzynarodowego przedsiębiorstwa. Zwiedziliśmy także wielkopowierzchniowy magazyn mieszczący ok. 100 tys. różnego rodzaju produktów. Obsługa takiego obiektu wymaga perfekcyjnej logistyki.

Był to już 19 udany wyjazd studyjny organizowany przez Koła Naukowe działające przy katedrze Eksploatacji Maszyn i Zarządzania Procesami Produkcyjnymi. Studenci w ramach tych wyjazdów odwiedzali różne obiekty związane z techniką rolniczą (fabryki, firmy usługowe, gospodarstwa i ośrodki badawcze) nie tylko w Polsce, ale także za granicą. Byliśmy już w Austrii, Czechach, Niemczech, Słowacji i na Węgrzech. Zawsze wyjazdy miały charakter studyjny, uczestnicy zbierali i opracowywali dane i prezentowali krótkie raporty jeszcze na wyjeździe lub po powrocie.

Więcej o działalności SKN Eksplo można przeczytać na stronie: www.sknekslo.up.lublin.pl.

*Tekst i zdjęcia
Krzysztof Mazurek
wiceprzewodniczący SKN Eksplo WIP*

■ Tunel kłodowskiej kopalni soli

■ Rekultywowany teren po wydobyciu węgla brunatnego w kopalni Konin-Kleczew

Literackie święto

Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie uczestniczyło w 18. Międzynarodowych Targach Książki w Krakowie, które odbyły się w dniach 23–26 października br. Na naszym stoisku prezentowaliśmy publikacje, które wyszły spod pióra pracowników naukowych UP w Lublinie.

W imprezie wzięło udział 695 wystawców. Blisko 600 tys. gości odwiedziło Targi. Na stoiskach pojawiło się ponad 600 autorów na spotkaniach z czytelnikami. Najdłuższe ustawiały się do: Borisa Akunina – najsłynniejszego rosyjskiego twórcy kryminałów, C.J. Daugherty, która przedłużyła swój pobyt w EXPO Kraków o godzinę, a i to nie wystarczyło, by spotkać się z wszystkimi chętnymi, Jaume Cabré – najpopularniejszego katalońskiego autora oraz do polskich autorów cieszących się od lat niesłabnącym zainteresowaniem: Marka Krajewskiego, Olgi Tokarczuk czy Andrzeja Stasiuka.

Jak co roku zaprezentowano 5 salonów tematycznych: Wydawców Szkół Wyższych, Wydawców Katolickich, Nowych Mediów, Książki Dziecięcej, oraz Małe Ojczyzny, którego gospodarzem byli Węgrzy. Otwarcie Salonu Małe Ojczyzny odbyło się w dniu święta narodowego Węgier przypadającego w rocznicę rewolucji 1956 roku.

Pierwszego dnia Targów podczas gali w Teatrze im. Juliusza Słowackiego przedstawiono laureata Nagrody im. Jana Długosza – prof. Grzegorza Niziołka wyróżnionego za książkę „Polski teatr zagłady”, która ukazała się w roku 2013 nakładem Instytutu Teatralnego i Wydawnictwa Krytyki Politycznej. Nagrodę 30 tys. złotych ufundowanych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wręczyli Grażyna Grabowska i Paweł Nikliński, prezesi Targów w Krakowie. W tym roku po raz pierwszy nagrodą jest także kampania promująca książkę laureata Konkursu w salonach Empik oraz na empik.com.

Ponadto rozstrzygnięto szereg innych konkursów: konkurs „Edycja” na najpiękniejszą książkę organizowany przez magazyn „Wydawca” – laureatem zostało Wydawnictwo Dwie Siostry, za „Słodkie abecadło” i „Typografizm”; konkurs na najlepszy skrypt i podręcznik akademicki – nagrodę „Academicus” Stowarzyszenia Wydawców Szkół Wyższych i statuetkę „Gaudeamus” otrzymało Wydawnictwo UMCS w Lublinie za publikację „O języku i stylu polskiego dramatu. Studia i szkice” autorstwa Marii Wojtak. Bezpłatne stoisko podczas przyszłorocznych Targów Książki ufundowane przez Targi w Krakowie przypadnie Wydawnictwu Uniw. Gdańskiego za „Skorupiaki Bałtyku” Anny Szaniawskiej; konkurs na najlepszą książkę na jesień organizowany przez portal Granice.pl – wybór jury padł na „Czarne Skrzydła” Sue Monk Kidd, z kolei wybór czytelników na „Jedwabnik” Roberta Galbraitha (Joanne K. Rowling).

Od 2011 r. przyznawane są tytuły Ambasadorów Targów Książki w Krakowie. Otrzymują go osoby wspierające ideę Targów oraz promujące czytelnictwo. Podczas tegorocznej edycji tytuł Ambasadora Targów Książki otrzymali Jacek Majchrowski – prez. Miasta Krakowa, Grzegorz Gauden – dyr. Instytutu Książki, Anna Polony i Józef Opalski – przez lata prowadzący galę Konkursu o Nagrodę im. Jana Długosza, oraz, w głosowaniu

fanów na facebooku, Jerzy Fąfara – dyr. Podkarpackiego Instytutu Książki i Marketingu w Rzeszowie.

Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie to nie tylko impreza konsumencka, ale także ważne spotkanie branży. 64% gości odwiedza targi w szerokorozumianych celach biznesowych. Odbyły się wizyty studyjne. Przybyły delegacje Wydawców, Księgarzy i Przedstawicieli Władz z Węgier, Czech, Niemiec, Szwecji, Gruzji, Litwy, Słowacji, Włoch oraz kilkudziesięcioosobową delegację z przedstawicielami Władz Turngii.

oprac. MJ

KoReGA

W tym roku gospodarzem Konferencji Redaktorów Gazet Akademickich, odbywającej się po raz 22., były redakcje „Głos Uczelni”, dwumiesięcznika Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu i „Gazety Uczelnianej” pisma Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu.

Konferencja rozpoczęła się spotkaniem z przedstawicielami władz miasta i uczelni w sali sesyjnej wrocławskiego ratusza. W imieniu prezydenta Rafała Dudkiewicza przemawiał prof. Tadeusz Luty, który przedstawił współpracę miasta z uczelniami. Rektor Uniw. Med. prof. Marek Ziętek zabrał głos w imieniu kolegium rektorów patronujących spotkaniu. Przedstawiciel głównego sponsora Michał Kuczmierowski, dyrektor BZ WBK, opowiedział o współpracy z uczelniami w ramach Santander Universities.

Miejscem zakwaterowania oraz wykładów i warsztatów był pięknie utrzymany majątek w Pawłowicach, należący do Uniwersytetu Przyrodniczego. Podczas spotkania w części merytorycznej o błędach językowych mówiła dr Ewa Jaworska. „Jak uatrakcyjnić tekst” powiedziały Maria Wanke-Jerie i Małgorzata Wanke-Jakubowska. Specjalista prawa prasowego i autorskiego dr Julian Jeziorek omówił ochronę wizerunku i dóbr osobistych oraz przedstawił problemy prawne pojawiające się podczas opracowania redakcyjnego i korekty autorskiej. O otwartości w nauce powiedziała Lidia Stepień z Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego UW.

Do przeprowadzonego konkursu na najciekawszy artykuł promujący naukę zgłoszono 13 tekstów. Nagrodę główną otrzymał Lech Kryształowicz za artykuł „Algorytm usadzi skarpy”, który ukazał się na łamach „Wiadomości Uniwersyteckich” Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

W bogatym programie przewidziano zwiedzanie Auli Leopoldyńskiej, Oratorium Marianum i Wieży Matematycznej w gmachu głównym UW; Ostrów Tumski, najstarszą część Wrocławia oraz Cmentarz Żydowski, wyjątkowy w swej architekturze. Ponadto redaktorzy obejrzeli Muzeum Farmacji i muzeum w Katedrze Anatomii na UM oraz Centrum Diagnostyki Eksperymentalnej i Innowacyjnych Technologii Biomedycznych na UP.

mj

■ Książki UP prezentowaliśmy wspólnie z UWM i UTP

■ Redaktorzy w Auli Leopoldyńskiej

Posiedzenia Rady Programowej

Electronic Journal of Polish Agricultural Universities

i Acta Scientiarum Polonorum

w Szczecinie i Bydgoszczy

Członkowie Rady Programowej, członkowie Editorial Board Electronic Journal of Polish Agricultural Universities, przewodniczący Rad Naukowych serii Acta Scientiarum Polonorum oraz przedstawiciele wydawnictw uczelnianych spotkali się w roku 2014 dwukrotnie na rozszerzonych posiedzeniach Rady Programowej obu czasopism w dniach 29 i 30 maja w Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie oraz 27 i 28 listopada w Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym w Bydgoszczy.

W Szczecinie Rada Programowa EJPAU i ASP dokonała oceny czasopism w świetle listy MNiSW ogłoszonej w grudniu 2013 r., omówiła zasady publikowania w EJPAU oraz procedury wydawnicze z tym związane, zajęła się także indeksowaniem EJPAU i ASP w bazach. Podjęła temat finansowania publikacji w EJPAU i ASP, a także możliwości sponsorowania publikacji ukazujących się w czasopiśmie naukowym. Omawiano także ewentualność zmiany siedziby Acta Sci. Pol. Biologia, a także powołanie nowego członka Editorial Board topic Biologia. W szerokim gronie kontynuowano dyskusję na temat ostatniej oceny czasopism. Zastanawiano się nad tym, czy czasopisma uczelniane, w tym także Acta Sci. Pol., współpracują czy konkurują ze sobą. Zarówno w maju, jak i w listopadzie informację o publikacjach i publikowaniu w 2014 r. w EJPAU przedstawił prof. Jerzy Sobota, natomiast o publikacjach i publikowaniu w bieżącym roku w ASP mówili szefowie Rad Naukowych poszczególnych serii.

Uczestnicy posiedzeń zgłaszali kłopoty z terminowym zamieszczaniem plików gotowych zeszytów na serwerze we Wrocławiu oraz konieczność przebudowy i unowocześnienia strony acta.media.pl.

Wydawnictwo UR w Krakowie zgłosiło problem nadawania numerów DOI pracom w Acta Sci. Pol. w związku z zakupieniem przez uczelnię tych numerów. W dyskusji podnoszono także kwestię zmian dotyczących zapisów bibliograficznych, które mogłyby zwiększyć cytawalność prac.

Ewa Zawadzka-Mazurek została zobowiązana w Szczecinie do zebrania niezbędnych informacji dotyczących baz, indeksowania i numerów DOI i przygotowania propozycji zmian szaty edytorskiej prac w Acta Sci. Pol., które przedstawiła uczestnikom kolejnego posiedzenia w Bydgoszczy. W celu uzgodnienia propozycji zmian, które miałyby ostatecznie dotyczyć 14 serii wydawanych w 9 uczelniach założycielskich, kierownicy wydaw-

nictw z Lublina, Poznania, Bydgoszczy i Olsztyna spotykali się wielokrotnie. Na naradzie w Poznaniu w lipcu dokonano analizy wybranych prac z każdej serii i omówiono ich szatę edytorską pod kątem zgodności z obowiązującym w Acta wzorcem łamania tekstu. Niektóre elementy uznano za korzystne i warte wykorzystania w pozostałych seriach. Przygotowano wspólną propozycję zmian, a także ustalono, które sprawy wymagają dalszych wyjaśnień. Podczas Targów Książki w Krakowie i Poznaniu wymieniano się informacjami z odbywanych na bieżąco szkoleń dotyczących baz indeksujących, a Zarząd Stowarzyszenia Wydawców Szkół Wyższych zorganizował szkolenie na temat numerów DOI. Przeprowadził je dyrektor Biblioteki Uniwersytetu Adama Mickiewicza, która to uczelnia właśnie rozpoczęła nadawanie numerów wydawanym na jej terenie ponad dwudziestu różnym czasopismom naukowym. Przed posiedzeniem rozszerzonym Rady Programowej EJPAU i Acta w Bydgoszczy odbyła się także kolejna narada szefów wydawnictw, w której wzięły udział również koleżanki z Krakowa i Wrocławia.

Uzgodnione stanowisko wydawnictw w sprawie zmian szaty edytorskiej Acta Sci. Pol., m.in. przejścia z harwardzkiego zapisu bibliograficznego na system APA, które mają obowiązywać od początku 2015 r., Ewa Zawadzka-Mazurek przedstawiła na listopadowym posiedzeniu Rady Programowej EJPAU i Acta Sci. Pol.

Przedstawiciele wydawnictw wskazali także na konieczność unowocześnienia obsługi redakcyjnej czasopism, wprowadzenie elektronicznej recenzji itp. Zaproponowali także wprowadzenie dla wszystkich serii nowej strony internetowej spełniającej wymogi nowoczesnego edytorstwa i indeksowania w bazach naukowych. Zarówno strona internetowa, jak i elektroniczna na obsługę serii wdrożona jest już od kilku lat w Wydawnictwie UP w Poznaniu. Kilka wydawnictw jest na etapie przygotowania do wdrożenia tego systemu w 2015 r. Ustalono, że posiedzenie dodatkowe Rady Programowej poświęcone temu tematowi odbędzie się na początku przyszłego roku w Poznaniu.

W Bydgoszczy dyskutowano także nad propozycją rektora UP we Wrocławiu, aby wznówić przyznawanie nagrody dla najlepszej pracy opublikowanej w Acta Sci. Pol. Zaproponowano opracowanie nowego regulaminu przyznawania tej nagrody.

Ewa Zawadzka-Mazurek

Salon Maturzystów

Perspektywy 2014

Zakończyła się ósma edycja Salonu Maturzystów Perspektywy, która odbyła się w 15 największych ośrodkach akademickich Polski. Organizatorem była Fundacja Edukacyjna Perspektywy działająca wspólnie z regionalnymi konferencjami rektorów i okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi.

W tegorocznym Salonie Maturzystów wzięło udział blisko 135 tys. uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych. Podczas salonu eksperci Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej przeprowadzili kilkanaście prezentacji na temat matury 2015. Ze względu na specyfikę tego egzaminu w przyszłym roku – będzie inny dla liceów, a inny dla techników – także prezentacje były często oddzielne dla każdej z tych grup.

W ramach tej ogólnopolskiej kampanii w dniach 8–9 września br. odbył się Lubelski Salon Maturzystów na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie. Gospodarzem Salonu był prorektor UP, prof. Krzysztof Gołacki, który podczas inauguracji Salonu powiedział m.in. do zebranej młodzieży: „Przyjeżdżaliście tutaj po to, by załatwić kilka swoich własnych spraw. Najważniejszą z nich jest próba określenia własnych preferencji, poznanie siebie i swoich mocnych stron. Na takiej podbudowie można dobrać kierunki studiów, poznawać oczekiwania uczelni”.

„Warto skorzystać z wszystkich informacji i porad, z jakimi przyjeżdżaliśmy na spotkanie z wami. Jestem przekonany, że informacje o maturze, a także te o przyszłych studiach, pozwolą na zaplanowanie miesięcy dzielących was od egzaminu dojrzałości. Pamiętajcie jednak, że ostateczną ścieżkę egzaminacyjną wybieracie sami” – zwrócił uwagę uczniom dyrektor OKE w Krakowie Lech Gawryłow.

Odwiedzający salon otrzymali solidną porcję informacji na temat matury 2015 z przedmiotów obowiązkowych oraz tych, które cieszą się największą popularnością i są przepustką na wybrane kierunki studiów. Zwiedzający salon mogli też zapoznać się z ofertą edukacyjną uczelni spośród 20 wystawców z regionu, jak również Warszawy, Kielc, Wrocławia. Absolutnym szlagierem Lubelskiego Salonu był Informator dla Maturzystów, który trafił bezpłatnie do ponad 2000 maturzystów.

Szacujemy, że Lubelski Salon Maturzystów 2014 odwiedziło blisko 8 tys. uczniów ostatnich klas maturalnych. Jesteśmy przekonani, że to dla tej młodzieży dobry wybór w szukaniu swojej ścieżki edukacyjnej. Mam nadzieję, że kolejny, być może decydujący o przyszłości zawodowej – będzie równie doskonały.

Andrzej Fornal
Koordynator
Lubelskiego Salonu Maturzystów
Perspektywy 2014

Wartość dodana w edukacji akademickiej

Sekcja Żeglarska „Antares” Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie obchodzi w 2014 r. swoje 50-lecie. Z tej okazji w dniach 18–25 maja br. w Collegium Agronomicum II czynna była wystawa fotografii obrazująca działalność sekcji w minionych i współczesnych latach.

O historii „Antaresa” oraz roli, jaką odegrał w życiu uczelni, opowiadają mgr inż. Ryszard Stróński i prof. Jerzy Paleolog.

Ryszard Stróński, współtwórca i wieloletni komandor Sekcji Żeglarskiej „Antares”. Funkcję tę pełnił przez 38 lat.

– Sekcja Żeglarska „Antares” przy ówczesnej Wyższej Szkole Rolniczej była pierwszą tego typu akademicką sekcją w Lublinie. Formalnie działała przy WSR, ale faktycznie skupiała żeglarzy z innych lubelskich wyższych uczelni. Działające w dawniejszych latach kluby i sekcje w tych uczelniach, z których część działa do chwili

obecnej, w większości wywodziły się z „Antaresa”. Dzięki zapalowi działaczy, między innymi takich jak Tadeusz Karpiński, oraz pomocy Zarządu Środowiskowego AZS, a szczególnie ówczesnego prezesa Bogdana Przybyły, rektorów WSR i kierowników Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Henryka Gerłowskiego, Janusza Czerwińskiego i Zarządu Głównego AZS wybudowana została część żeglarska ośrodka nad jeziorem Piaseczno, która „prawie” do chwili obecnej służy jako baza sprzętowa i szkoleniowa. Przez lata sekcja rozwijała swoją działalność, a w latach 70. ubiegłego wieku także działalność sportową w klasach regatowych.

Sekcja „Antares” wielokrotnie klasyfikowana była na czołowych miejscach w okręgu lubelskim, a baza sprzętowa jest do dziś najlepszym ośrodkiem żeglarskim województwa lubelskiego. Oczywiście, jak to w życiu bywa, sekcja miała swoje świetne i gorsze lata. Pewne problemy zaczęły się na początku 21. wieku. Od 2003 roku, kiedy kierownikiem wyszkolenia żeglarskiego został kapitan żeglugi wielkiej Ziemowit Barański, działalność sekcji znowu się rozwinęła, a po

nadaniu Ośrodki w Piasecznie statusu Stacji Dydaktycznej i Żeglarskiej przez Senat AR w 2006 roku nastąpił ponowny rozwój. W latach 2003–2012 członkowie sekcji, pracując wyłącznie społecznie, utrzymywali w bardzo dobrym stanie przystań, obiekty szkoleniowe oraz sprzęt, czyli 10 łodzi szkoleniowych i 2 pomocniczych. Sponsory zapewniły pełne nowe wyposażenie sali wykładowej. W tym okresie zorganizowano 55 kursów żeglarskich, a stopień żeglarza uzyskało 786 osób. W 2008 roku Sekcja uzyskała Licencję Szkoły Żeglarskiej nadaną przez Polski Związek Żeglarski. Szkolenia rozwijały się, organizowano Żeglarskie Akademickie Mistrzostwa Województwa Lubelskiego. Na przykład w 2009 roku wzięło w nim udział 15 przedstawicieli klubów uczelnianych AZS. W ubiegłym roku kpt. Ziemowit Barański zrezygnował z pełnienia funkcji kierownika wyszkolenia żeglarskiego. Wpłynęło to negatywnie na funkcjonowanie sekcji. Zorganizowano 1 obóz szkoleniowy, podczas którego egzamin na patent żeglarza zdał tylko jeden uczestnik.

Warto wspomnieć, że w okresie tych 50 lat działalności zorganizowano 177 kursów żeglarskich dla dzieci pracowników uczelni i studentów, na których wyszkolono 3454 osoby na stopień żeglarza i sternika jachtowego, a także współorganizowano wiele kursów instruktorskich.

Prof. dr hab. Jerzy Paleolog

– Jestem w sekcji od czasów studiów. Początki „Antaresa” wyglądały lepiej w porównaniu z dniem dzisiejszym. Wtedy dużo aktywniej działał. W tamtych czasach wyjazd nad Piaseczno był atrakcją. Sekcja wtedy wychowywała wielu ludzi, którzy dzisiaj pływają po całym świecie, często jako kapitanowie. Wychowankowie sekcji pływają po różnych morzach i oceanach. Dzisiaj wsiada się w samolot i leci do Grecji, by tam popływać. I nie jest to poza zasięgiem dla wielu ludzi. Kiedyś centrum życia letniego i zimowego koncentrowało się nad Piasecznem. Miało to duży wydźwięk wychowawczy. Ludzie musieli zimą pracować społecznie, czyli przygotować sprzęt, którym w lecie pływali. Często trzeba było chodzić z Łęcznej przez pole, bo nie było dojazdu. To wszystko kształtowało charakter.

Byłem na rejsie po Karaibach z człowiekiem, który zatrudnia wysoko wykwalifikowane kadry na wysokie stanowiska menadżerskie. W rozmowie powiedział, że 20% to jest wiedza, a reszta to tzw. kwalifikacje miękkie. Czyli współpraca z ludźmi, umiejętność liderowania, obowiązkowość, sumienność. Dzisiaj, jeśli ktoś skończy studia na dobrym amerykańskim uniwersytecie i ma napisane w życiorysie, że był kapitanem drużyny pływackiej czy koszykarskiej, albo prowadził liczącą się w kraju sekcję żeglarską, czasami przy przyjmowaniu do pracy jest to więcej warte niż średnia ocen w su-

■ Pierwszy rejs mazurski, lipiec 1966 r.

■ Pierwszy rejs morski sy J. Conrad, październik 1967 r.

plemencie. Ktoś, kto go zatrudnia, wie, że ten człowiek będzie umiał zorganizować i pokierować zespołem ludzi, szybko i samodzielnie podejmować decyzje i co najważniejsze, przyjmować odpowiedzialność za ich skutki. Wielu spośród zajmujących obecnie wysokie stanowiska to wychowankowie klubu żeglarskiego.

Ja zacząłem żeglować dzięki ludziom z klubu „Antares”. Dzięki temu opłynąłem kawałek świata. Przyszedłem jako student. Byłem pływakiem i ratownikiem. I rok po roku wciągałem się do pływania na żaglach. Bywałem instruktorem na obozach, prowadziłem rejsy po Mazurach i klubowe po morzu. Bywałem bosmanem i przez rok komandorem AZS „Antares”.

Wtedy był opracowany dobry system. Przez wiele lat były organizowane obozy dla dzieci pracowników. Cieszyły się dużą popularnością. Sekcja należała do AR, ale zaciągała ludzi z całego środowiska akademickiego. Później nie wszystkie dzieci szły do nas na studia, ale z sekcją pozostawały, chociaż studiowały medycynę czy były na politechnice. To były obozy studenckie i dziecięce. W zimie ich uczestnicy przyjeżdżali do remontów, ale były też boje. Było także coś, co nazywa się życiem klubowym. Zorganizowaliśmy parę sylwe-

strów nad Piasecznem, parę fajnych kuligów. Kwiłto życie towarzyskie. Było pole namiotowe dostępne dla studentów. Każdy mógł przyjechać. Pola już nie ma, studenci w wakacje jeżdżą do pracy. Myślę, że trzeba szukać nowej formuły działania, bo czasy i uwarunkowania społeczno-ekonomiczne się zmieniają. W tym roku pływałem po Morzu Egejskim i spotkałem tam na wynajętym greckim jachcie załogę „Antaresa” świętującą w ten sposób 50-lecie sekcji.

Lubelszczyzna jest jednym z niewielu województw w Polsce, które ma jacht – duży pełnomorski „Roztocze”. Ci, którzy chcieli wychodzić w morze, mogli na nim pływać. Jestem nadal członkiem sekcji, choć na parę ładnych lat odszedłem od „Antaresa”. Współpracowałem ze Szczecinem, Gdynią. Dobrze mi to zrobiło. Bo człowiek nie zaskępi się w jednym środowisku. Zawsze poszerza się horyzonty. Pływam na własny rachunek z różnymi ludźmi. Ostatnie lata współpracowałem z klubem żeglarskim z Bogdanki. Kopalnia miała potencjalne możliwości i dzięki temu odbyłem wiele fajnych wypraw. W swojej historii „Antares” przez wiele lat zrzeszał wielu ludzi i była pewnego rodzaju ciągłość. Zważywszy na charakter tej uczelni, to nie było takie złe, bo przychodziła młodzież często

Tell me, and I will forget. Show me, and may I remember. Involve me, and I will understand.

Confucius, BC 450

■ Chrzest nowego jachtu Tango 73 os, 2007 r.

■ Prace bosmariskie, 2013 r.

ze wsi lub małych miasteczek. Dla nich przyjazd do Lublina był wyprawą. I jak ktoś wciągnął się w działalność, mógł otworzyć sobie okno na świat i często klub był takim oknem na świat. Ci, którzy chcieli pracować i szkolić się, po 2–3 latach byli w Londynie, Amsterdamie, Oslo, Barcelonie czy Wernie. Jak na tamte czasy to było coś. Bo trudno było wyjechać gdziekolwiek. Dla tej młodzieży to było dobre. Zawsze w podróż przychodził impuls, a może by tak zacząć uczyć się języka. Dobrze, że uczelnia rozwija sekcję żeglarską, chór, zespół pieśni i tańca. Oprócz tego, że ludzie tańczą i śpiewają to poznają świat, innych ludzi, ucą się języka. Ma to pozytywne miejsce w edukacji akademickiej.

Są przemiany, problemy finansowe, trudności, ale trzeba szukać nowych form działalności. Był czas, gdy kpt. Ziemowit Barański to prowadził, jako wysoko wykwalifikowana kadra. Ale odszedł. Za jego czasów klub stał się sekcją o charakterze szkoleniowym.

Te sekcje akademickie, które uciekły nad Zalew Zembrzycki, np. Politechnika Lubelska, szybko się rozwijają. Student o 16 skórczy zajęcia i może udać się nad wodę lub tylko spotkać się kolegami i pogadać, czyli uczestniczyć w czymś, co nazywa się życiem klubowym. To jest bardzo cenne, bo buduje się kontakty. Ja dzisiaj załatwiam niewyobrażalnie wiele spraw dzięki żeglarskim kontaktom. Łącznie ze sprawami związanymi z moją pracą zawodową. Gdyby nie było „Antaresa”, to dzisiaj bym nie działał w żeglarskim na poziomie międzynarodowym. Wprowadzamy nowe systemy edukacyjne biurokratyzując je ponad miarę. Główne założenia KRK zostały sformułowane prawie 2500 lat temu przez Konfucjusza i działania takie jak w sekcji AZS „Antares” jak najbardziej wychodzą im naprzeciw.

oprac. MJ
Fot. Archiwum „Antares”

W X rocznicę wstąpienia Polski do Unii

W dniach 3–12 maja br. Zespół Pieśni i Tańca „Jawor” przebywał we Francji i Luksemburgu na zaproszenie Elżbiety Burgoń reprezentującej organizację polonijną „Dom Polski” w Yutz w Lotaryngii.

Koncerty odbywały się w ramach francusko-polskiego projektu „Des échanges européens, entre profession et culture” realizowanego z okazji X rocznicy wstąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Koncertom towarzyszyły spotkania z burmistrzem Nancy, konsulem honorowym RP Czesławem Bartelą, szefami organizacji polonijnych i oczywiście licznie zgromadzonymi rodakami. Efektem owych spotkań i przede wszystkim udanych koncertów jest zaproszenie na przyszły rok.

Prawie nie odstępował nas ks. Waldemar – proboszcz parafii w Saint-Nicolas-en-Forêt, służąc za przewodnika i opiekuna duchownego. Odprawił mszę św. w kościele przy Polskiej Misji Katolickiej w Paryżu niedaleko placu La Concorde, do którego niegdyś uczęszczali nasi rodacy będący na emigracji, w tym Adam Mickiewicz i Fryderyk Chopin.

Po raz pierwszy w historii Zespołu występowaliśmy w Luksemburgu, który dopisujemy do zespołowych statystyk zdobyczy artystycznych.

Koncertom towarzyszyła jak zwykle turystyka. Oprócz Paryża zwiedziliśmy Metz, Shengen, dom Roberta Schumana w Scy-Chazelles, szkołę rolniczą i gospodarstwo rolniczo-handlowe. Pokazano nam również międzynarodowe liceum (niemiecko-luksembursko-francuskie), gdzie nauka prowadzona jest w kilku językach i właśnie po tej szkole sporo absolwentów trafia do urzędów unijnych. Jednak ową szkołę zapamiętamy z zupełnie innej strony.

Otóż po raz pierwszy w życiu widziałem oprócz drzwi do toalety damskiej z wizerunkiem dziewczynki na drzwiach, czy męskiej z wizerunkiem chłopczyka były jeszcze trzecie drzwi z wizerunkiem.... no właśnie, czym? Domyśliliśmy się, że to jest właśnie efekt owej nowej ideologii gender.

Mam tylko nadzieję, że na razie nikt, nawet Unia, nie będzie nam zabraniać tańczyć tradycyjnie – w parach mieszanych!

Zbigniew Romanowicz

■ Koncertom towarzyszyła turystyka. Fot. Archiwum Zespołu

Tydzień Kultury Beskidzkiej

Wielka impreza folklorystyczna Tydzień Kultury Beskidzkiej zorganizowana była w 2014 r. po raz 51. W 10 miejscowościach odbyło się 57 koncertów. Wzięło w nim udział 70 zespołów krajowych i 13 zagranicznych, łącznie 4000 wykonawców.

Częścią Tygodnia Kultury Beskidzkiej były 25. Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne w Żywcu, w których uczestniczyło 13 zespołów zagranicznych (z Armenii, Bośni i Hercegowiny, Bułgarii, Chorwacji, Czech, Hiszpanii, Kosowa, Meksyku, Słowacji, Turcji, Ukrainy, Węgier i Włoch) oraz 3 zespoły polskie. Dwa wytypował Regionalny Ośrodek Kultury w Bielsku Białej (Rzeszowiacy z Mielca i Grojcowianie z Wierprza), a Zespół „Jawor” wytypowała Sekcja Polska CIOFF. W pięknych Beskidach od 29 lipca do 4 sierpnia występowałyśmy w Żywcu, Wiśle, Oświęcimiu, Szczyrku i Makowie Podhalańskim. Był to nasz drugi udział w tym festiwalu (pierwszym razem byliśmy w 1993 r.).

Festiwal miał charakter konkursu, bowiem w jednym koncercie należało zaprezentować program 30–40-minutowy, który obejrzało 11 jurorów (3 z Polski i 8 z zagranicy). Stanęliśmy przed wyborem, czy zaprezentować tańce regionalne bądź narodowe, czy może obrzęd, świeżo odtworzone widowisko „Wesele lubelskie”? Po konsultacjach z Jerzym Chmielem, prezydentem Polskiej Sekcji CIOFF, i Anną Strojny, dyrektorem Festiwalu, zdecydowaliśmy, że pokażemy „Wesele”.

Publiczności bardzo się podobało, ale chyba mniej jurorom, preferującym program bardzo autentyczny, coś na kształt pokazywanego w Kazimierzu. My zaś, tak jak ogromna większość zespołów (zwłaszcza akademickich), mamy program artystycznie opracowany. Przypomnę, że właśnie w naszej kategorii otrzymaliśmy w 2000 r. Medal Oskara Kolberga za zasługi dla Kultury Ludowej, jako pierwszy zespół w roku ustanowienia tej kategorii.

Nagroda została przyznana Grojcowianom z Wierprza za widowisko pt. „Po odpuszcie” opowiadające o tym, jak to po mszy świętej odpustowej ludzie spotykają się na przykościelnym placu przy straganach. Jest to okazja do pogaduszek, żartów, zakupu odpustowych słodyczy. Młodzi obdarowują swoje wybranki serca drobnymi prezentami.

Festiwal oceniamy bardzo pozytywnie, ogromne przedsięwzięcie artystyczne, fajna atmosfera, dobrze zorganizowany czas, dobre warunki, dobra opieka organizatorów, a przede wszystkim kapitalna publiczność.

Jakie oni mają amfiteatry, Żywiec czy maleńka Wisła. Wielki Lublin ze swoją „muszlą” w Ogrodzie Saskim się nie umywa. A górale po prostu kochają polski folklor. W każdej miejscowości amfiteatry wypełnione po brzegi. Publiką reaguje brawami po kilka razy w tańcu. Nie obeszło się bez bisów, a w Wiśle publiczność wstała i zęgała nas brawami na stojąco. Konferansjerzy podkreślali, jak w jednym koncercie można tyle razy zmieniać kostiumy, jak szeroki repertuar posiada zespół i jak to wszystko jest dożywzione.

Po koncercie przyszedł za kuliszy burmistrz Wisły i pogratulował mi tak świetnego Zespołu.

Przycię fragment e-mailu jakiemu otrzymałem po festiwalu: „Od wielu lat fotografuję taniec (głównie towarzyski i nowoczesny) i muszę przyznać, że wasz występ zrobił na mnie ogromne wrażenie. Duża skala prezentowanych tańców, wyszkolenie tancerzy i stroje pokazują, że jako Polacy nie mamy się czego wstydzić w porównaniu z zespołami zagranicznymi”.

Obie imprezy przechodzą już do historii, a my mamy nadzieję, że jeszcze kiedyś nas tam zaproszą. Tymczasem trwają przygotowania do następnego międzynarodowego festiwalu. Jedziemy do Hiszpanii, do Saragossy, może odnajdziemy jeszcze jakieś pamiętniki. Podobno nie wszystkie zostały odnalezione, tak przynajmniej wynika z ostatnich „podsłuchów”.

Ale o tym już w następnym numerze naszego kwartalnika.

Zbigniew Romanowicz

■ Fragment widowiska „Wesele lubelskie”. Fot. Archiwum Zespołu

Z Latyczowa do Lublina

W sobotę 4 października 2014 r. w czasie ogólnolubelskiej uroczystości nastąpiła intronizacja Ikony Latyczowskiej w kościele parafialnym pod wezwaniem Matki Bożej Różańcowej na lubelskich Czubach. Przed wieloma laty w czasie przelazymek po ukraińskiej ziemi wiele osób związanych z Uniwersytem Przyrodniczym w Lublinie mogło pokłonić się Matce Bożej Latyczowskiej w samym pięknym Latyczowie położonym w ziemi winniczej. Wypada zatem przypomnieć o roli i o miejscu Świętej Bożej Rodzicielki czczonej w obrazie latyczowskim w historii Kościoła, w dziejach narodów i w życiu każdego człowieka, zwłaszcza tego, który wierzy, że Bóg jest.

Cudowne imię Maryi

Jakże często pojawia się ono na ustach wielu. Jedni dziękują Bogu za pomoc w znoszeniu trudności życiowych, wierząc głęboko, że zwycięstwo przyszło dzięki wstawiennictwu Maryi. Wszak przecież najstarsza modlitwa chrześcijan zanoszona do Świętej Bożej Rodzicielki wyraża się w słowach: „O Pani nasza. Oregodniczko nasza, Pośredniczko nasza, Pocięszycielko nasza”, rąc – beznadziejnych, wzyw Inni w chwilach trudnych, po ludzku rzecz biorąc jej Imienia, głęboko ufając, że zostaną wysłuchani, bo przecież znają ją jako Wspomożycielkę wiernych. Liczne, zwłaszcza europejskie narody budujące swoją tożsamość opartą na o kulturze chrześcijańskiej nadają Maryi tytuł Królowej i Matki.

Nie należy się zatem dziwić, że jeszcze do niedawna w onomastyce wielu krajów imię Matki Bożej było najbardziej popularne. Jaka treść kryje się w tym „cudownym” imieniu? Imię to było bardzo często używane w tradycji żydowskiej. Egzegeci wyprowadzają je od słowa mara, które oznacza piekność, nie tylko nośnię zewnętrzną, ale także wielkie bogactwo życia duchowego, czyli piękną duszę. Inni doszukują się początków tego imienia w tradycji egipskiej i wyjaśniają, że oznacza ono kogoś bardzo ułotowanego przez Boga. Tradycja chrześcijańska nawiązuje do św. Hieronima i wierzy, że w imieniu Maryi kryje się rola pięknej Pani. Rola pani, jako władczyni jest jednak daleka od Maryi. Ona zdaje się ukazywać, że władanie nie niczym w porównaniu z służbą. W chwili Zwiastowania, w rozmowie z wysłannikiem nieba mówi wyraźnie: „Oto ja Służebnica Pańska, niech mi się stanie według Słowa Twego”. To tak, jakby dzisiaj, tutaj i teraz chciała powiedzieć, że treść ludzkiego życia wyraża się przede wszystkim w służbie Bogu i człowiekowi. I zapewne nie można służyć Bogu, kiedy w ludzkim życiu brakuje miłości dla drugiego człowieka. Nie można też służyć człowiekowi, kiedy zapomina się o Bogu. Tę posługę można i trzeba nazwać macierzyńską.

Pięknie to wyraził święty Papież Jan Paweł II, kiedy to w Fatimie w maju 1982 r., dziękując za cudowne ocalenie, składał piękne wyznawanie wiary: „Szczególnym przejawem Macierzyństwa Maryi i jej posługi w stosunku do ludzi są miejsca, na których spotyka się z ludźmi – domy, w których Ona mieszka, domy, w których odczuwa się szczególną obecność Matki”. Takich miejsc i domów jest ogromnie wiele. I są różne. Poczynając od domowych czy przydrożnych kapliczek, w których jaśnieje obraz Bogurodzicy, do kaplic i kościołów budowanych ku jej czci. Są jednakże pewne miejsca, w których ludzie szczególnie żywo odczuwają obecność Matki. Czasem miejsca te, promieniujące szeroko, ściągają do siebie ludzi z daleka. Zasięg ich bywa różny: w obrębie diecezji, kraju, a czasem spoza kraju, z różnych innych krajów i kontynentów. Na wszystkich tych miejscach wypełnia się ów szczególny testament Ukrzyżowanego Pana: człowiek czuje się oddany i zaawierzony Matce i przychodzi, aby z Nią, jako matką obcować. Otwiera przed Nią swe serce i mówi jej o wszystkim: bierze ją do siebie – we wszystkie swoje sprawy, czasem trudne. Sprawy własne, sprawy cudze. Sprawy rodzin, społeczeństw, narodów, całej ludzkości.

W taki też krajobraz ludzkich podziękowań i próśb wpisuje się Matka Boża z Latyczowa.

Wielowiekowy kult latyczowski w dzisiejszym Lublinie

Wielorakość miejsc maryjnych zwanych sanktuariami i wizerunków Matki Bożej prowadzi do tego, że Maryję nazywamy Matką o tysiącu Twarzy i jednym Sercu. To, że człowiek wierzący łatwiej spotyka się z Maryją w takim, a nie innym Jej wyobrażeniu, że czci ją jako Częstochowską, Ostrobramską czy Latyczowską jest, po ludzku rzecz biorąc, zależne od tego, jakiej Maryi najbardziej w danej chwili potrzebuje, jak jest mu najbliższa. Z doświadczenia niejednego człowieka można powiedzieć, że jeden wizerunek zbliża go do Maryi jako do Matki, inna Ikona do Królowej Narodu, jeszcze inny wizerunek przybliża Maryję jako Najczystsza Dziewicę i Tę, która jest Panią serc. Dlatego można śmiało powiedzieć, że kult Maryi w danym wizerunku, najczęściej cudownym, jest właściwie funkcją duchowej potrzeby, jaką człowiek w danej chwili przeżywa. Dlatego w tym miejscu możemy powtórzyć słowa jednego z mariologów: „W Częstochowie jest Maryja dla mnie Matką i Królową, w Międziewicach – zatroskana o rodzinę, w Kodniu – przetwarzająca, że z importu, a tak piękna, w Świętej Lipce – zasłuchana w organy i serca ludzkie, na Rusinowej Polanie – Właścicielka gór i korzeni krętych, jak drogi człowieka, w Kalwarii Zebrzydowskiej – bardzo do mnie surowa,

w Licheniu – zaplątana w polskim losie, w Kalwarii Pałacowskiej – słuchająca tym swoim dużym, odsłoniętym uchem, a Jazłowiecka – Ta co ulanów znała po imieniu – zabierająca nas w chwili, gdy już chcemy odejść – kto o Niej powie wszystko?”.

Ten tekst bardzo poetycko powstał w latach 80. ub. w. Wówczas jeszcze nie mówiono o Ikonie Latyczowskiej, która skryła się w skromnej kaplicy Sióstr Służek Najświętszej Maryi Panny w gościnnym Lublinie. Ona w swoim cudownym i sławnym obrazie z dalekiego Podola poprzez Wołyń w czasie II wojny światowej przywędrowała do Lublina. Historia tego obrazu, jak i innych kresowych wizerunków Bogurodzicy jest pełna różnorodnych i niewiarygodnych przygód i wędrowek. Obraz został sprowadzony do Latyczowa na początku XVII w. przez biskupa kamienieckiego i podarowany dominikanom, którzy w tym miasteczku osiedli. Po wielu trudnościach obraz umieszczony w prowinzorycznej kaplicy, a następnie w zakonnym kościele. Od tego czasu Ikona Latyczowska bardzo ściśle związana jest z polskim orzełkiem, które broń wschodnich granic Rzeczypospolitej. Jednakże nieszczęśliwie, które spadały na nasz kraj w XVI i XVII w. spowodowały, że obraz latyczowski rozpoczął swoją wędrowkę. Tak było w czasie walk z Chmielnickim, kiedy to Matka Boża patrzyła na cierpienia wiernych Podola z dalekiego Lwowa. Pod koniec I wojny światowej i w czasie trudnego międzywojnia miał miejsce następny exodus cudownego wizerunku.

Po tej długiej wędrowce, decyzją władz kościelnych obraz został umieszczony w katedrze łuckiej. Po wejściu wojsk Armii Czerwonej do Polski, Ikona Latyczowska została przeniesiona do Lublina i w wielkiej tajemnicy umieszczona w siostrzanej kaplicy. Po wielu latach, dzięki staraniom Arcybiskupa Stanisława Budzika, Metropolity Lubelskiego od 4 października br. Obraz Matki Bożej Latyczowskiej znajduje się w kościele parafialnym pod wezwaniem Matki Bożej Różańcowej na lubelskich Czubach.

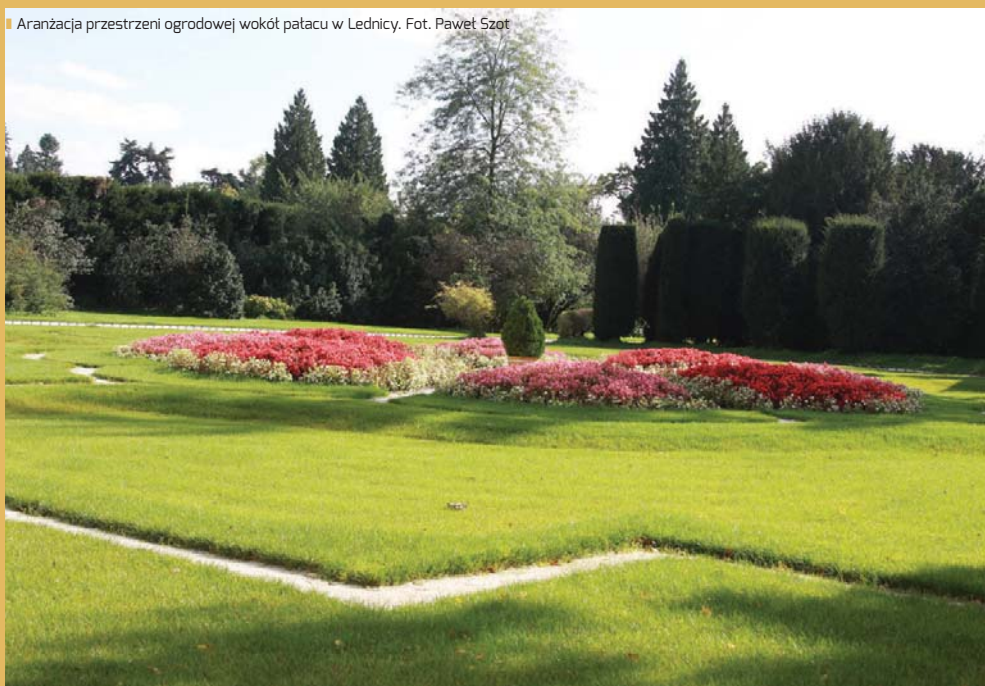
Nawiązując do słów sławiących Maryję w Jej różnorodnych wizerunkach – dzisiaj należy dodać te słowa, którymi od wieków oddawano cześć Pani Podola i Wołynia:

*Podola Pani, Najwyższa Królowo,
Z Rzymu przybyłaś nam do Latyczowa,
Maryja w ślicznym obrazie cudowna,
W świadczeniu łask Swych nigdy
niewymowna.
Wskrzeszasz umarłych, wzmacniasz
chromym nogi,
Ciemnym wzrok dajesz, możnym jest ubogi,
Słuch ogłuszonym – przywracasz łaskawie
W wodach tonącym – stajesz na
przeprawie.*

Opracował ks. Stanisław Sieczka

Lednice – pałac i oranżeria. Fot. Mariusz Szmągala

Aranżacja przestrzeni ogrodowej wokół pałacu w Lednicy. Fot. Paweł Szot

